П'ятниця, 2 липня 2004 року. № 120 (3370)

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Нова формула міжбюджетних відносин

Ранкове і денне засідання 1 липня

Депутатський корпус поповнився новачком — Олексій Лелюк, обраний на довиборах в одномандатному виборчому окрузі № 151 на Полтавщині, склав присягу народного депутата України. У парламенті тривають і фракційні міграції депутатів. На початку пленарного засідання Голова Верховної Ради Володимир Литвин повідомив про входження Віктора Мусіяки, Станіслава Сташевського та Володимира Сівковича до депутатської групи «Центр».

(Закінчення на 2-й стор.).

ОФІЦІЙНО

Пам'ятаючи про «священну війну»

Учора ввечері Президент України Леонід Кучма відбув до Мінська, де він візьме участь у святкуванні 60-ї річниці визволення Білорусі від німецько-фашистських загарбників. Як повідомили в адміністрації Президента України, у святкуванні також візьме участь Президент Росії Володимир Путін. Разом з російським та білоруським колегами Леонід Кучма покладе вінки до меморіального комплексу Курган Слави і побуває в меморіальному комплексі «Хатинь».

ПРИВАТИЗАЦІЯ

Результат з двома плюсами

Конкурс з продажу 92,11 відсотка акцій вугледобувного холдингу «Павлоградвугілля» виграв Авдеєвський коксохімічний завод, контрольний пакет якого належить компанії «Систем Кепітел Менеджмент».

За стартової ціни 893,886 мільйона гривень коксохіміки виклали за пакет 1,4 мільярда гривень. На думку глави ФДМУ Михайла Чечетова, це пристойна ціна за 10 шахт, 2 вуглезбагачувальні фабрики, 11 відкритих акціонерних товариств, які входять у відтепер уже недержавний холдинг. Результат виявився з двома плюсами. Сировинні активи не дісталися британсько-індійській корпорації LNM, а держбюджет поставив черговий рекорд з надходжень від приватизації.

КАБІНЕТНО–ПОЛЬОВІ БАТАЛІЇ

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

Поступово жнива з південних регіонів, де ранні зернові збирають близько тижня, перетікають ближче до центру. Між кількістю комбайнів у загінках і ринком зернових, як зазвичай, проглядається незримий зв'язок. Зі збільшенням їх числа падають ціни на пшеницю, що в підсумку робить хліборобську роботу малоприбутковою, якщо не збитковою. Побоювання є, якщо враховувати різке подорожчання в нинішньому році ресурсів, насамперед міндобрив і палива. Фахівці оцінюють собівартість тонни пшениці нового врожаю в 500—540 гривень.

На знімку: водій Віктор Пацюк, начальник мехзагону Микола Кукса і комбайнер Володимир Захожій, які працюють у сільгосппідприємстві «Виноградна долина» Веселинівського району Миколаївської області, врожаєм задоволені — перші обмолоти озимого ячменю дають більш як 40 центнерів з гектара.

(Закінчення на 4-й стор.).

У НОМЕР

Палац, де повертатимуть надії

Конотопський та Сумський міський центри зайнятості справили новосілля у справжніх палацах

На Сумщині, через її географічне розташування, віддаленість від потужних промислових регіонів, безробіття стало особливо відчутним. Пік припав на кінець фінішної п'ятирічки тисячоліття, коли на узбіччя життя потрапив кожен третій працездатний сумчанин — загалом близько 300 тисяч чоловік. Так Сумщина опинилася на межі економічної катастрофи, враз перетворившись на найбільший дотаційний регіон, в якому левову частку фінансових надходжень з'їдало безробіття.

(Закінчення на 5-й стор.).

Зарплата в... розстрочку

З початку року органи прокуратури Донецької області порушили 82 кримінальні справи за фактами умисної невиплати заробітної плати. Задоволено 216 документів прокурорського реагування, до відповідальності притягнуто 117 посадових осіб. Після втручання прокурорів поновлено права понад 11 тисяч громадян, відшкодовано 42 мільйони гривень. Про це кореспонденту «Голосу України» повідомили в прес-службі обласної прокуратури.

(Закінчення на 4-й стор.).

Я ВАМ ПИШУ...

...І облаштувати притулки

Недавно їхала в метро, і на станції «Вокзальній» зайшов бомж. Спершу він обтерся об мій одяг, а потім ще дістав шматок хліба і почав плямкати прямо біля мого вуха.

Я вже читала в «Голосі України» про те, що читачі обурені цим. Але мене цікавить тільки одне: коли, нарешті, міська влада розбереться з цим неподобством? І облаштовувати потрібно не будинки в центрі столиці, а притулки для бомжів.

Інна РИБЧЕНКО.

Київ.

БЛІЦОПИТУВАННЯ — РІВНЕ

Ваше ставлення до амністій, приурочених до державних свят?

Віталій Коваленко, інженер:
— Мене це не обходить.

Ніна Богданець, домогосподарка:
— Якщо ув'язнений не є небезпечним для суспільства, то чому б його не випустити на волю?

Петро Вєтров, фотограф:
— Покладаюсь на мудрість і зваженість тих, хто ставить свій підпис під документом про амністію.

Микола Зінчук, учитель:
— Це шанс для тих, хто щиро розкаявся у своїх вчинках.

Галина Петровець, підприємець:
— Я проти. Кожен має відповідати за скоєний злочин. Амністія втішає рідню в'язня. А як тим, хто постраждав від негідника?

Розпитувала **Олександра ЮРКОВА.**

Коротко про важливе

Учора

■ Відбулася зустріч представників Українського союзу промисловців і підприємців та Союзу промисловців і підприємців Судану.

Сьогодні

■ У столичному «Українському домі» відбудеться прес-конференція, присвячена Всесвітньому дню народонаселення.

Як повідомив Мінфін, загальний державний борг України за п'ять місяців збільшився більш як на 153 млн. дол. і нині становить 14,7 млрд. дол.

ПОЛІТИКА

Нова формула міжбюджетних відносин

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове і денне засідання 1 липня

(Початок на 1-й стор.).

Згідно зі схваленими постановами у Верховній Раді з'явилася тимчасова спеціальна комісія з проблем СНІДу, туберкульозу та наркоманії, а чисельність парламентського апарату збільшено на 50 штатних одиниць — до 1115 чоловік. Голова регламентного комітету ВР Валентин Матвєєв пояснив збільшення чиновницького апарату тим, що нині в парламенті істотно зросли обсяги законотворчої роботи, документообігу, з'явилися і нові депутатські фракції та групи.

Депутати ухвалили рішення про проведення у вересні 2004 року парламентських слухань про заходи із захисту від терористичних актів та інших злочинних посягань на суддів та суди в Україні та про повернення селу Світанок Володимир-Волинського району Волинської області колишньої історичної назви — Чесний Хрест. Таке волевиявлення мешканців села було підтримано на місцевому референдумі і схвалено на сесіях районної та обласної рад.

З другої спроби Верховна Рада дала згоду на призначення Президентом України трьох нових членів Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку — Івана Нестеренка, Володимира Петренка та Андрія Портнова.

Серед низки прийнятих у цілому законів одним з резонансних є Закон «Про міжбюджетні відносини між районним бюджетом та бюджетами територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань». Цей документ, внесений народними депутатами України, членами бюджетного комітету — Катериною Фоменко, Євгеном Жовтяком та ін., регулює відносини між бюджетами місцевого самоврядування та районним. У цьому законі, зокрема, визначено формули розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів, особливості розрахунку міжбюджетних трансфертів у разі незабезпеченості села, селища чи міста мережею бюджетних установ, особливості міжбюджетних відносин та виконання бюджетів місцевого самоврядування у разі невчасного прийняття районного бюджету.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Парламент також прийняв у цілому новий Адміністративний процесуальний кодекс України. Цей документ встановлює повноваження адміністративних судів щодо вирішення справ адміністративної юрисдикції, порядку звернення до адміністративних судів та здійснення адміністративного судочинства. Адміністративними справами є публічно-правові спори, у яких хоча б однією із сторін виступає орган виконавчої влади, місцевого самоврядування, їх посадова чи службова особа.

На початку пленарного засідання глава парламенту привітав з днем народження народного депутата Василя Гаврилюка.

На денному засіданні депутати прийняли з пропозиціями Президента України зміни до деяких законів у зв'язку з прийняттям Закону «Про статус депутатів місцевих рад». Попередньо схвалений парламентом закон забороняє депутатам місцевих рад бути посадовими особами органів управління господарського товариства. А глава держави, повернувши цей закон до парламенту з вето, запропонував поширити цю заборону також і на сільських, селищних, міських голів, інших посадовців місцевого самоврядування. Президент також запропонував доповнити закон нормою про дисциплінарну відповідальність посадовців за вчинення ними корупційних діянь. Парламент погодився з пропозиціями глави держави до Закону «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів».

Депутати також схвалили в цілому закони про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно, про транспортно-експедиторську діяльність, зміни до законів про платіжні системи та переказ грошей в Україні щодо безпеки карткового ринку, до деяких законів України щодо сплати мита та оподаткування операцій із культурними цінностями, до закону про поштовий зв'язок, щодо письмової кореспонденції, до закону про оподаткування прибутку підприємств, до закону про податок з доходів фізичних осіб щодо пенсійних вкладів, до закону про операції з давальницькою сировиною в зовнішньо-економічних відносинах щодо контролю за ввезенням цукру-сирцю тощо, ратифікували низку міжнародних договорів та угод.

Юліана ШЕВЧУК.

SOS!

Уряд забирає в кожної дитини 100 гривень

По 70—100 гривень податку на додану вартість сплачують батьки на Чернігівщині з кожної використаної для оздоровлення дітей путівки. Б'ють на сполох з цього приводу місцеві профспілки. Президія федерації профспілкових організацій області направила Президенту, Голові Верховної Ради і Прем'єр-міністрові відповідну заяву.

У змінах до бюджету України 2004 року (які готував уряд, а парламент ухвалив 17 червня) статтю 80 доповнено положенням про скасування ПДВ з путівок до дитячих оздоровчих закладів, але лише з дня набрання чинності законом, а не з 1 червня.

Це, наголошується у заяві, компрометує владу і «завдає великого удару по оздоровленню дітей України».

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Білі ночі на власні очі

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

П'ятого липня дванадцять дітей — переможців творчих конкурсів і шкільних олімпіад із Красного Лимана Донецької області — вирушать до Санкт-Петербурга.

Така поїздка стала можливою завдяки підтримці народного депутата України Андрія Клюєва, виконкому міської ради й партнерів із Санкт-Петербурга. Серед премійованих екскурсією школярів — переможець першості області з велоспорту у груповій гонці й призер міжнародних змагань Олександр Циганок, учасниця обласної олімпіади з хімії й переможець міських олімпіад із хімії, історії та трудового навчання Владислава Рикова, переможець конкурсу учнівської творчості й міської олімпіади із зарубіжної літератури Віолетта Цуркан та інші.

За підтримки народного депутата з округу вже мали нагоду відвідати Київ і Львів. Не обділені увагою парламентарія й діти-сироти та діти, позбавлені опіки, що влітку відпочивають в оздоровниці «Ластівка». Також на кошти, перераховані Андрієм Клюєвим, місцева школа-інтернат придбала для вихованців одяг і взуття. Постійно виділяються продовольчі набори для реабілітаційного центру інвалідів.

Торік народний депутат знайшов можливість надати матеріальну допомогу мешканцям округу на загальну суму майже 100 тисяч гривень. А цього року на благодійні справи відраховано вже 40 тисяч гривень.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Заощадження повертатимуть за рахунок приватизації державного майна

Вечірнє засідання 30 червня

Полеміку в залі спричинили законопроекти про повернення грошових заощаджень громадян за рахунок надходження коштів від приватизації державного майна. Повертатимуть їх, згідно з підтриманим 389 парламентаріями законопроектом, з урахуванням вікових ознак громадян, наявності персональних пільг. У разі остаточного схвалення закон набере чинності з 1 січня наступного року. Однак, на думку Валерія Асадчева (фракція «Наша Україна»), повернення заощаджень лише з одного джерела значно зменшить суму виплат.

Також народні депутати розглянули низку законопроектів про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом. Із семи запропонованих проектів народні обранці підтримали два урядові. Першим (№ 4432) запроваджується механізм представництва інтересів акціонерів товариства, яке піддано процедурі відновлення платоспроможності або визнання банкрутом. Іншим (№3586) підприємству-боржнику пропонується перевести свої зобов'язання в облігації, що надасть йому можливість відновити свою платоспроможність. Порядок переведення зобов'язань товариств у цінні папери встановлюватиметься Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Автори законопроекту впевнені: збільшення кількості можливих шляхів відновлення платоспроможності підприємства-боржника вбереже від закриття значну частину підприємств.

Водночас народні обранці підтримали зміни до Митного кодексу в першому читанні. Законопроект визначає порядок ввезення та вивезення товарів на митну територію України та за її межі. А вимога щодо отримання дозволу на зазначені цілі скасовується. Альтернативний документ, за яким підприємствам-резидентам надавалося право самостійно, без митних органів, залучати підприємства-суміжники до переробки іноземної сировини, парламентарії відхилили. Хоча, за словами автора Володимира Скомаровського, документ значно спростив би роботу з переробки давальницької сировини на території України. Також у першому читанні сесія ухвалила внесення змін до Закону «Про спеціальну економічну зону «Миколаїв».

Олена ГОРБУНОВА.

У КОМІТЕТАХ ВР

Скандинави допоможуть оздоровити довкілля

Свою технічну та фінансову допомогу Україні в реалізації екологічних проектів запропонувала Скандинавська корпорація NEFCO. Ця екологічна фінансова організація, фонд якої становить майже 110 мільйонів євро, створена Скандинавськими країнами (Данія, Фінляндія, Ісландія, Норвегія та Швеція) в 1990 році. Вона інвестує переважно невеликі проекти екологічної спрямованості в країнах Центральної та Східної Європи. Основні напрями інвестування — виробництво екологічного обладнання, реалізація заходів для зменшення забруднення на промислових підприємствах та в енергетичних компаніях тощо. Корпорація надає також позики підприємствам для втілення програм чистих технологій.

Минулого тижня з кількома членами ради директорів та менеджерів NEFCO зустрівся голова Комітету ВР з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Геннадій Руденко. Це був перший візит представників NEFCO до нашої країни. Обговорено майбутню інвестиційну діяльність корпорації в Україні.

У зустрічі взяли участь представники ряду зацікавлених міністерств і державних комітетів, нещодавно створеного державного підприємства «Укрекомресурси».

А в Україні корпорації буде куди докласти своїзусилля. Бо, як повідомив під час зустрічі перший заступник міністра Кабінету Міністрів України Олександр Шнипко, якщо до 1991 року на кожного мешканця припадало 200, то нині — 500 тонн відходів.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Київ.

ВІТАННЯ

Щиро вітаємо голову підкомітету з питань парламентського контролю за діяльністю правоохоронних органів України, народного депутата України по мажоритарному округу № 194 двох скликань, голову Всеукраїнської партії «Демократична Україна», Великого князя Київського та всієї Руси-України **Володимира НЕЧИПОРУКА** з продовженням його славного роду — народженням донечки.

З нагоди цієї радісної події зичимо Вам і всій Вашій родині міцного здоров'я, щастя, добра та благополуччя.

Впевнені, що, народжена в родині двох докторів наук, представників нової генерації духовної еліти України, Ваша спадкоємиця гідно продовжить горді традиції Вашого роду і примножить честь і славу рідної України.

З великою повагою та найкращими побажаннями — друзі, колеги.

Удалося врятувати

Черкащани Сергій та Володимир після закінчення 9-го класу вирішили підробити вантажниками на центральному ринку. Приватний підприємець, в якого вони працювали, попросив юнаків вирити канаву для заміни водонапірних труб. Хлопці взялися за роботу і працювали тут протягом тижня. Коли справа наближалася до завершення, пішов сильний дощ, і Володимира завалило в канаві землею. Сергію вдалося вибратися та повідомити про товариша до пожежно-рятувального підрозділу.

Рятувальники, які приїхали на виклик, змогли відкопати Володимира. На щастя, його вдалося врятувати.

Центр пропаганди ГУ МНС України в Черкаській області.

ХТО ЩЕ НЕ ЧИТАВ Україну молоду

СВОБОДА СЛОВА

Чергову перерву оголосив Шевченківський суд Києва у слуханні справи за позовом екс-юриста Інституту масової інформації Марії Самбур та редактора колишньої опозиційної газети Валерія Воротніка до газети «Україна молода». Нагадаю, надруковане в газеті інтерв'ю заступника головного редактора «УМ» Олени Зварич з керівником опального радіо «Континент» Сергієм Шолохом, який розповів про намагання цього дуету схилити його до співпраці з об'єднаними есдеками, викликало обурення в позивачів. Хоча, здавалося б, чому ображатися? Хіба СДПУ(о) — якась антизаконна, підпільна організація, щоб так боляче сприймати наведені Шолохом факти?

Позавчора з'ясувалося, що «честь, гідність і ділова репутація» «героїв» інтерв'ю постраждали більше, ніж спочатку передбачали вони самі. Після уважного «аудиту» газетного матеріалу Марія Самбур та представник відсутнього на засіданні Валерія Воротніка вирішили висловити претензії і до автора запитань — Олени Зварич, хоча в них жодної крамоли начебто немає. До речі, вони й самі це визнають. Принаймні пані юристка Самбур не змогла пояснити адвокату «УМ» Миколі Полудьонному, чим конкретно Олена порушила немайнові права позивачів, і чи хочуть вони спростувати її нейтральні запитання.

Втім, суд ухвалив залучити співрозмовницю Сергія Шолоха до справи в ролі відповідача, а заодно визначив, кого ще має «позивати ображена честь»: адже вказана ними в заяві редакція газети «Україна молода» не є юридичною особою. Після легкого правового «лікнепу» Миколи Полудьонного учасники процесу погодилися на заміну другого відповідача: ним буде приватне підприємство «Україна молода». Саме цими обставинами і спричинена перерва в судовому засіданні до 31 серпня: новозалучені фігуранти позову мають ознайомитися з претензіями на свою адресу. А позивачі — відшукати координати Шолоха, якого хочуть бачити на «лаві підсудних», але поки що безрезультатно, оскільки керівник замовклого «Континенту» змушений був виїхати подалі від місць «процвітання свободи слова».

Щоправда, невідомо, чи заявлені претензії за два місяці не торкнуться значно ширшого кола осіб. Наприклад, читачів «препарованого» в суді інтерв'ю. Адже завдяки резонансу довкола справи дедалі більше людей цікавиться «спаплюженою честю і гідністю» М. Самбур та В. Воротніка.

Паралельно із судовим засіданням тривало пікетування Шевченківського суду на захист «України молодої». Його організували об'єднання «Молодь — надія України», «Народна опозиція» та УРП «Собор». До речі, пропозиція до меценатів. Знаменита «учасниця» всіх київських мітингів — символічна домовина з написами «Демократія», «Вільна преса» — вже зносилася від частого вжитку. Позаяк ідея ще актуальна — допоможіть «надії України» новою «труною». Не знадобиться — її здадуть до музею...

Людмила КОХАНЕЦЬ.

«Нарцис»: том сьомий

Сьогодні Апеляційний суд Києва розглядатиме скаргу автора книги «Нарцис» Дмитра Чобота та видавництва «Броди-Просвіта» на рішення Печерського місцевого суду. Нагадаємо, що останній задовольнив позовні вимоги глави адміністрації Президента Віктора Медведчука до автора видання. Глава АП вважає: викладені в «Нарцисі» факти не відповідають дійсності і принижують його честь, гідність і репутацію.

Однак під час учорашньої **прес-конференції в УНІАН** Дмитро Чобіт заявив, що у нього знайдеться «1000 і одне скасування» на «упереджене» рішення суду і обіцяв оприлюднити багато нових матеріалів із життя професора права. Нещодавно світ побачили вже сьомий(!) том пояснень (1526 сторінок) кожної фрази невеликої брошурки «Нарцис», а також друга частина «Як Віктор Медведчук «захищав» Василя Стуса». Д. Чобіт повідомив, що Печерський місцевий суд і досі не розглянув його зустрічний позов до лідера «есдеків» та на неодноразові прохання його адвокатів не вів технічний запис засідань.

Якщо Апеляційний суд підтримає Печерський, то, зізнався автор «Нарцису», це не буде для нього несподіванкою. І додав: спростувати цілком невинні закони природи — «рано чи пізно туман розсіється, а бульки луснуть» — зовсім безглуздо, і правда ніколи не зазнає поразки.

Наталія ЯРЕМЕНКО.

ФОТОФАКТ

На Ужгородському залізничному вокзалі повним ходом триває реконструкція. Старий зроблять приміським, а новий будують. За кілька місяців уже з'явилося два поверхи.

На знімку: підземні переходи вокзалу.

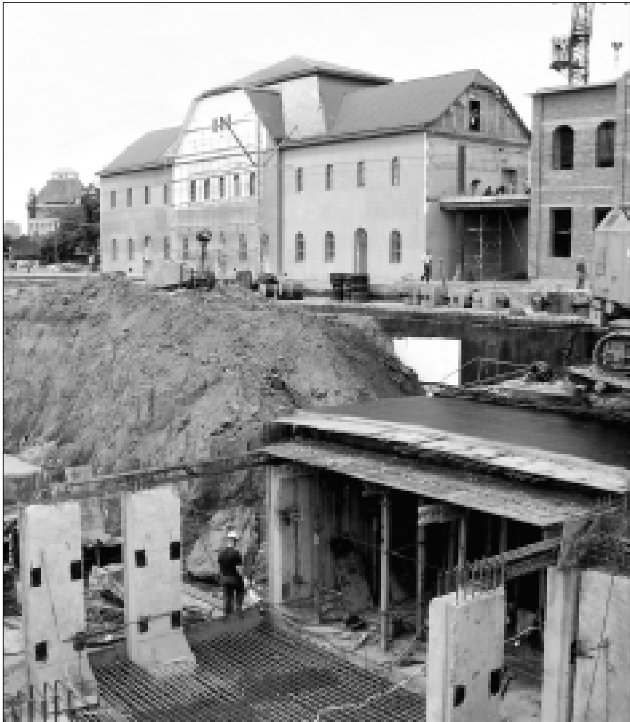

Фото Сергія ГУДАКА (Укрінформ).

Замовники залишаються в тіні

Генеральна прокуратура оголосила про закінчення слідства у справі про вбивство директора регіональної телерадіокомпанії ІРТК «ТОР» журналіста Ігоря Александрова, скоєне членами організованої злочинної групи, що діяла в Донецькій області. У зв'язку з цим у Верховній Раді відбулася прес-конференція за участю голови Комітету з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Володимира Стретовича та голови спеціальної слідчої комісії парламенту Григорія Омельченка. У прес-конференції взяли участь колишні офіцери міліції Олег Солодун та Михайло Сербін.

Нагадаємо, що причиною замаху на журналіста Александрова стали його телепередачі «Без ретуші». В них він намагався розповісти про існування організованої злочинної групи на півночі Донецької області. З цього самого питання не раз зверталися до перших осіб МВС, СБУ і Генпрокуратури України й колишні співробітники управління з боротьби з організованою злочинністю УМВС у Донецькій області Олег Солодун і Михайло Сербін. Підготовлена четверта телепередача «Без ретуші» з новими фактами світ не побачила. За словами Григорія Омельченка, на журналіста Ігоря Александрова замовлення було не вбивати, а жорстоко побити, «щоб інші бачили». Стався так званий ексцес виконання. Кілька зайвих ударів спричинили смерть. Слід також нагадати, що в процесі розслідування спровокували і сфальсифікували роль «убивці» журналіста Александрова — в особі Юрія Вередюка, обвинувачення проти якого було розвіяно судом, і розпочато нове слідство. У зв'язку з його завершенням учасники прес-конференції заявили, що справу розслідували не в повному обсязі, а лише в обмежених рамках, «визначених небажанням (чи нездатністю) керівництва Генеральної прокуратури притягти до кримінальної відповідальності деяких керівників правоохоронних органів України і Донецької області (як колишніх, так і нинішніх). Є підстави стверджувати, що в такому урізаному розслідуванні кримінальної справи зацікавлені високі посадові особи України, котрі мали стосунок до подій в Донецькій області, й у період, що передував злочину, і в період розслідування.

Судові буде передано лише рядових виконавців із складу організованого злочинного угруповання та їх безпосереднього керівника Олександра Рибака. Поза рамками розслідування, що проводилося Генпрокуратурою, залишилися члени злочинної групи, які носили міліцейські погони, та їхні високі покровителі в керівництві УМВС, прокуратури Донецької області та Донецької облдержадміністрації».

Григорій Омельченко наголосив, що правоохоронними органами Донецької області на Олега Солодуна, Михайла Сербіна, їхніх родичів чинять тиск у різних формах із метою змусити Солодуна і Сербіна не згадувати під час судових слухань за справою Александрова прізвищ колишніх і нині діючих високопоставлених співробітників міліції і прокуратури, які знали про зроблені ними заяви з приводу існування організованої злочинної групи та виконання убивств на замовлення.

На прес-конференції Григорій Омельченко торкнувся і справи Георгія Гонгадзе. Він запевнив: слідчою комісією беззаперечно встановлено, що за вказівкою колишнього Міністра внутрішніх справ Юрія Кравченка за Георгієм Гонгадзе було влаштоване незаконне спостереження, проникнення в квартиру, прослуховування телефонних розмов; спостереження велося цілодобово двома групами під керівництвом генерала Олексія Пукача. За словами народного депутата, однозначно встановлено, що журналіста посадили в машину, тобто фактично він був викрадений.

Анатолій КАРАСЬ.

ЗАКОНоДАВець

Крім судового збору, доведеться заплатити і за судвитрати

НОВА НОРМА: Верховна Рада ухвалила новий Цивільний процесуальний кодекс України (далі — ЦПК).

ЦЕ ОЗНАЧАЄ, що незабаром ми муситимемо по-новому оплачувати послуги суду. Законодавчі новели спонукають учасників цивільного процесу визначати зміст своїх вимог, клопотань, доцільність одержання документальної інформації у справі тощо з урахуванням свого матеріального стану.

Замість існуючого сьогодні державного мита передбачено сплату судового збору, що обумовлює необхідність розробки та прийняття окремого закону «Про судовий збір». Саме цим законодавчим актом має бути визначено розмір судового збору, порядок його плати і звільнення від сплати (ст. 79 ЦПК). Проте новий ЦПК уже закріпив низку принципових положень щодо судового збору. Зокрема, його величина залежатиме від ціни позову, яка, у свою чергу, визначається виходячи з відповідної категорії справи (наприклад, у позовах про стягнення грошових коштів ціна позову залежить від суми, що стягується; у позовах про визнання права власності на майно або його витребування — від вартості майна).

ЦПК також встановив, що в разі невідповідності визначеної позивачем ціни позову вартості спірного майна (або неможливості на момент пред'явлення позову встановити точну його ціну), розмір судового збору попередньо визначить суд.

Крім судового збору, судові витрати становитимуть витрати, пов'язані з розглядом судової справи. До таких витрат належать:

1) витрати на інформаційно-технічне забезпечення розгляду справи — вони пов'язані з інформуванням учасників процесу про хід та результати справи, а також з виготовленням та видачею копій судових рішень. Розмір таких витрат залежить від категорії справи і має бути встановлений КМ.

У певних категоріях справ ці витрати не треба буде оплачувати під час звернення до суду; суд зобов'яже учасників процесу оплатити їх після розгляду справи. **Це, зокрема, стосується справ про поновлення на роботі, стягнення зарплати, стягнення аліментів, відшкодування шкоди здоров'ю. У деяких визначених ЦПК категоріях справ такі витрати взагалі не підлягають оплаті сторонами. Йдеться, зокрема, про справи про обмеження цивільної дієздатності особи, відшкодування шкоди, завданої особі незаконними рішеннями, діями або бездіяльністю органів дізнання, досудового слідства, прокуратури або суду.**

Суд, зважаючи на майновий стан сторони, може своєю ухвалою відстрочити або розстрочити сплату судового збору та витрат на інформаційно-технічне забезпечення. ЦПК також передбачив випадки повернення таких витрат (зокрема, у разі повернення скарги або заяви, зменшення розміру позовних вимог, залишення справ без розгляду, відмови у відкритті провадження у справі).

2) витрати на правову допомогу, пов'язані з оплатою допомоги адвоката або іншого фахівця в галузі права. Сторони звільняються від сплати таких витрат у випадках надання безоплатної правової допомоги;

3) витрати сторін та їх представників, пов'язані з явкою до суду — переїзд, винайм житла. Ці витрати учасники процесу оплачують з власної кишені. Одначе тому, на чию користь ухвалено судове рішення (у тому числі його представникові), протилежна сторона сплатить добові та компенсацію за втрачений заробіток чи відрив від звичайних занять;

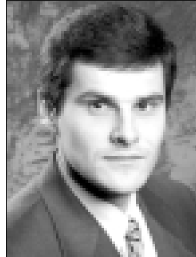
4) витрати, пов'язані із залученням свідків, спеціалістів, перекладачів та проведенням судових експертиз, покриває сторона, яка заявила про їх виклик, залучення чи проведення експертизи. Інша справа — заявлення про проведення експертизи обома сторонами процесу — тоді витрати порівну. Якщо у справах окремого провадження виклик свідків, призначення експертизи, залучення спеціалістів здійснюються за ініціативою суду, — витрати відшкодовуються за рахунок держбюджету.

5) витрати, пов'язані з проведенням огляду доказів за місцем їх знаходження та вчиненням інших дій, необхідних для розгляду справи, несе сторона, яка заявила про вчинення таких дій.

Граничний розмір відповідних компенсацій, пов'язаних із такими витратами, має бути визначений КМ.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що ЦПК окремо врегулював питання розподілу судових витрат між сторонами, встановивши при цьому, **що стороні, на користь якої ухвалено рішення, мають бути відшкодовані завдані їй (і документально підтверджені) судові витрати.** У разі залишення позову без задоволення, закриття провадження у справі або залишення без розгляду позову позивача, звільненого від оплати судових витрат, судові витрати відповідача компенсуються за рахунок держави. У разі відмови позивача від позову відповідач не зобов'язаний відшкодовувати його витрати, навпаки, він має право заявити про стягнення власних витрат з позивача. Укладення мирової угоди означає взяття на себе половини судових витрат обома сторонами процесу (якщо вони не домовляться з цього питання інакше).

ДЛЯ ДОВІДКИ: ЦПК ухвалено 18 березня 2004 р. Він набирає чинності з 1 січня 2005 р. (за умови ухвалення і набрання чинності до цього часу Адміністративним процесуальним кодексом України). З його повним текстом можна ознайомитися в «Голосі України» від 18 та 20 травня ц. р.

Микола МЕЛЬНИК,
доктор юридичних наук.

Ведучі рубрики нагадують норму ст. 68 Конституції України:

«Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності»

Анатолій БЕНЬ,
оглядач «Голосу України».

Колектив газети «Голос України» висловлює щире співчуття першому заступникові голови Рівненської обласної ради КРОЦІ Валентину Івановичу та його сім'ї з приводу смерті члена його родини

Миколи Яковича.

ВРОЖАЙ-2004

Кабінетно–польові баталії

(Початок на 1-й стор.).

В Асоціації фермерів і землевласників вирішили реалізувати пшеницю 3-го класу не нижче 850 гривень за тонну. Про це заявив президент АФЗУ, голова Комітету ВР із питань аграрної політики і земельних відносин Іван Томич. На думку народного депутата, така ціна дасть можливість забезпечити сільгоспвиробникам 30-відсоткову рентабельність виробництва. Фермери обіцяють навіть вдатися до пікетування обл- і райдержадміністрацій, у випадку, якщо уряд не буде максимально використовувати свої можливості для підтримки цього цінового рівня. Водночас у Кабінеті Міністрів обіцяють проводити державні закупівлі продовольчої пшениці нового врожаю (білок не менш 12 відсотків) по 800 гривень за тонну. Але, по-перше, держава придбає обмежену кількість хлібних зерен, а по-друге, з досвіду минулих років, задекларований у кабінетах ціновий рубіж довго не тримається: спрацьовують закони попиту та пропозиції. І левову частку зібраного за безцінь скуповують «тіньові» ділки.

Галина КВІТКА.

Пробуксовки на збиранні хліба

У Криму жнива розгорнулися на площі майже 550 тисяч гектарів. Уже зібрано 25,5 тисячі тонн добірного зерна. Середня врожайність — 21,7 центнера з гектара.

На хлібних ланах півострова працюють разом із кримськими понад 600 комбайнів, залучених з інших районів країни. Найактивніше жнива розгорнулися в західному Криму: Чорноморському, Роздольненському та Сакському районах. А в Білогірському, Джанкойському, Первомайському, Красногвардійському та Кіровському районах збиранню зерна дуже дошкуляють зливи.

Дощі й нестача пального — головні неприємності нинішньої пори. Було виявлено збої у виконанні державної програми постачання дизельного палива за фіксованою ціною 1950 грн. Тільки нинішнього тижня у Сімферополі та Джанкої за узгодженими документами, договорами й рахунками, сформованою заявкою з кожним господарством, почали відвантажувати паливо Кременчуцький НПЗ «Укртатнафта» та Севастопольський «Торговий дім «Петров і компанія».

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Корівки в захваті!

На херсонському підприємстві «Біолог» освоєно новий вид продукції — молочні бідони із поліетилену. Нова 40-літрова посудина за багатьма показниками перевершує «класичну» алюмінієву. Поліетиленовий бідон у кілька разів легший — усього 1,9 кг, має рухомі ручки, на днищі зроблено спеціальні пази — зручно переносити вручну. На відміну від алюмінієвої така «упаковка» для молока не окисляється, первинний поліетилен, з якого її виготовляють, сертифіковано для контакту з харчовими продуктами.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

На знімку: зразок нової продукції.

ФОТОФАКТ

Градова атака

Такий ось град **(на знімку)** випав у селах Бугрин і Зарічне Гощанського району на Рівненщині. Схожий тут випав 1972 року, але тоді він заподіяв значно меншої шкоди. Нинішня стихія, за попередніми даними, завдала селянам збитків майже на 150 тисяч гривень. Град повибивав шибки, поламав шифер.

Фото Марії КОРНІЙЧУК.

ЗНАЙ НАШИХ!

Подарунок від Президента

отримало подружжя Слиг із села Сивки Білогірського району в день свого золотого весілля. Готуючись до сімейного свята, Клавдія Олександрівна та Микола Ананійович вирішили запросити на нього і Леоніда Кучму. І хоча за святковим столом Президенту не вдалось посидіти, подарунок він все ж прислав. Мікрохвильову піч від його імені «молодятам» вручив голова райдержадміністрації Володимир Галищук. А найдорожчим подарунком від життя для колишньої робітниці рільничої бригади та водія із сорокарічним стажем стали четверо дітей та онуки.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Зарплата в... розстрочку

АНТИДОСВІД

(Початок на 1-й стор.).

За інформацією обласного управління статистики, всього підприємства регіону заборгували 530 мільйонів гривень більш як 200 тисячам осіб. Прокуратура Центральноміського району Горлівки порушила кримінальну справу стосовно директора дочірнього підприємства «Горлівська станція технічного обслуговування» ВАТ «Донецькавто», який, маючи заборгованість із зарплати більш як на 100 тисяч гривень, кошти підприємства використав на придбання товарно-матеріальних цінностей, оплату послуг, не пов'язаних із виробничою діяльністю. Справу направлено до суду.

Оригінальний «досвід» розрахунку з працівниками продемонстрували керівники деяких підприємств, які уклали мирові угоди, затверджені господарським судом. За цими угодами, погашення заборгованості із заробітної плати передбачається в термін... до 10 років. Тільки за результатами однієї прокурорської перевірки до суду направлено 6 заяв про розірвання або зміну умов мирових угод. Зокрема, шахта «Моспінська» за умовами угоди мала розрахуватися по зарплаті, аліментах і «регресах» у сумі понад 5 мільйонів гривень до грудня минулого року, але цього не було зроблено.

Гострою залишається проблема погашення заборгованості із заробітної плати на підприємствах, які перебувають у стадії банкрутства або санації. У Донецькій області таких підприємств нараховується понад 350. Шахтарський міжрайонний прокурор порушив кримінальну справу стосовно керуючого санацією державного відкритого акціонерного товариства «Енергоуправління», який за наявності заборгованості із заробітної плати придбав автомобіль, оргтехніку та здійснив інші не першочергові витрати.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Обережно: кишкова інфекція!

Улітку кишкові інфекції почуваються дуже добре. Чого не скажеш про людей, які на них хворіють. Проте у багатьох випадках громадяни винні самі, бо нехтують порадами лікарів щодо харчування спекотної пори.

За повідомленнями прес-служби МОЗ України, за останній час спалахи гострої кишкової інфекції зафіксовано в Миколаєві та в Котовському районі Одеської області. Зокрема, в Миколаєві після святкування дня народження в орендованому приміщенні бару, де страви готувалися в домашніх умовах, захворіло 24 особи. Попередній діагноз «харчова токсикоінфекція».

У Котовському районі Одеської області на станції Борщі госпіталізовано сім осіб з підозрою на сальмонельоз.

А тим часом у райцентрі Золочів Харківської області почалося судове слухання у справі про масове отруєння дітей, що сталося минулого літа у місцевому таборі «Берізка». За попередніми даними, діти отруїлися стравами на святковій вечері з нагоди ювілею цього закладу відпочинку. Нині на лаві підсудних — директор табору і місцевий лікар-педіатр.

Вл. інф.

АКТУАЛЬНО

Вуз у поліській глибинці

У райцентрі Березне, де вже є лісовий коледж, невдовзі з'явиться ще й вищий навчальний заклад — Надслучанський інститут. Створення вузу, де готуватимуть інженерів для лісового господарства, ініціювали Рівненська облдержадміністрація, Березнівська райдержадміністрація та райрада за підтримки народного депутата України Миколи Шершуна.

Як повідомили в державному лісогосподарському об'єднанні «Рівнеліс», під час цьогорічного набору студентів перевага віддаватиметься членам шкільних лісництв, переможцям олімпіад, дітям із династій лісівників, багатодітних родин, а також сиротам, напівсиротам.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Волинь тужить за Миколою Куделею

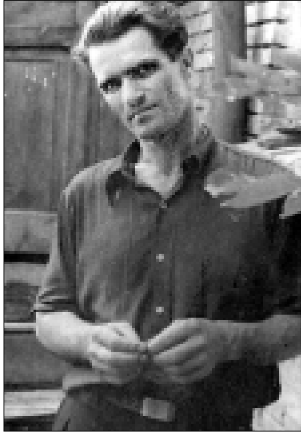
ВТРАТИ

Волинь попрощалася із відомим культурно-освітнім і громадським діячем краю Миколою Павловичем Куделею.

Його називали на Волині людиною-легендою. Народившись 10 березня 1914 року в селі Буяні Луцького повіту в дні святкування столітнього ювілею Тараса Шевченка, Микола Куделя все своє життя пов'язав з образом Кобзаря.

Микола Куделя пережив страхіття розстрілу енкаведистами в'язнів Луцької тюрми 23 червня 1941 року. За національно-патріотичну діяльність ув'язнювався польською поліцією та радянськими каральними органами, майже вісім років відбував заслання на Колимі.

У рідному селі він створив музей-світлицю Тараса Шевченка, в якому зберігається 140 видань «Кобзаря», понад дві тисячі видань на шевченківську тематику, сотні значків, поштівок, ілюстрацій, скульптурних зображень, портретів, екслібрисів та інших реліквій, пов'язаних з іменем поета.

Порядність, громадська активність, людяність — риси, які привертали до Миколи Павловича людей. Його іменем названо одну з номінацій обласної премії в галузі літератури, культури й мистецтва, яку щороку присуджують за просвітницьку, краєзнавчу роботу, популяризацію досягнень національної культури.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

На знімку: Микола Куделя в період заслання.

На заваді політиканство

Сьогодні однією з найгостріших соціальних проблем нашої держави є незадовільний стан системи охорони здоров'я. Це відчуває кожен на собі. Для більшості людей зараз потрапити до лікарні ще більший жах, ніж захворіти. Там відразу вручать список того, що треба принести: ліки, марлю, вату, бинти, крапельниці, шприци. Цей перелік можна продовжити аж до наволочки і простирадла, а то й навіть до подушки та ковдри. А скільки ще треба заплатити за обстеження, діагностику, операцію!

Охорона здоров'я такою стала не відразу. До цього вона йшла поступово в економічних умовах, що склались десятиріччями. Коли ще 20 років тому група здорових становила приблизно 35-40 відсотків від загальної кількості населення України, то тепер не більше 20 відсотків. Зменшення доступності безплатної медичної допомоги призвело до відчутного збільшення хворих із запущеними формами злоякісних пухлин, серцево-судинних захворювань, туберкульозу. Нині майже кожен п'ятий в країні змушений лікуватися в стаціонарі, і це при тому, що значна кількість хворих намагається уникнути цього через відсутність коштів. Багато новонароджених мають дефекти фізичного і психічного стану, серед першокласників ось уже кілька років підряд лікарі фіксують надто низький відсоток здорових дітей.

Проблема здоров'я людей дедалі більше стає предметом національної безпеки у зв'язку з обвальним зниженням чисельності населення України, де охорона здоров'я займає далеко не останнє місце. Щорічно в Україні помирає понад 350 тисяч громадян. Серед них значна частина працездатних. У віковій групі 35-54 роки в Україні смертність в 1,5 разу вища, ніж у країнах Європи.

Одна з головних причин такого становища — недостатнє фінансування медичної галузі. Якщо на початку 70-х років витрати на охорону здоров'я становили 10 відсотків ВВП, то тепер — лише 3 відсотки, в кращому разі 3,2, тоді як у багатьох європейських країнах 6-8, а то й 10-11 відсотків. Загострення проблеми фінансування медичних установ відбулося через зростання дефіциту бюджету і подорожчання утримання основних фондів галузі, погіршення обсягів і якості медичного постачання. Якість медичної допомоги погіршилась також через надмірну дорожнечу медичного обладнання і лікарських препаратів. За показником витрат на охорону здоров'я в розрахунку на одного жителя Україна займає 111 місце серед 190 країн.

Отже, сьогодні державне зобов'язання з надання безплатної медичної допомоги фінансовими ресурсами явно не забезпечується. В економічній ситуації, що склалася, збереження безплатної допомоги практично нереальне. Дедалі очевиднішим стає негативний соціальний і політичний ефект декларативності безплатної медичної допомоги, яка перетворюється на ілюзорну; росте невдоволення населення станом медичних служб. Держава поступово втрачає можливість надати допомогу тим, хто її найбільше потребує. Одночасно активізується тіньовий ринок медичних послуг з негативними для суспільства соціальними й економічними наслідками. З одного боку, медики краще реагують на стимули, що виникають у сфері тіньової економіки, ніж на спроби держави побудувати розумну систему оплати за результатами праці, з другого — пацієнти іноді змушені платити з власної кишені суми, що не відповідають реальному вкладу лікарів.

Як одне з джерел фінансування охорони здоров'я, крім коштів державного і місцевих бюджетів, указами Президента України «Про додаткові заходи щодо поліпшення медичної допомоги населенню України» від 8 серпня 2000 р., «Про Концепцію розвитку охорони здоров'я населення України» від 7 грудня 2000 р., законами України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19 грудня 1992 р., «Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 14 січня 1998 р., «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» від 23 вересня 1999 р. визнано запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування. Досвід переважної більшості європейських країн показує, що це такі економічні відносини в ринкових умовах, які сприятимуть створенню системи охорони здоров'я і соціального забезпечення, що реально гарантуватиме всім громадянам України доступну кваліфіковану медичну допомогу незалежно від їх соціального становища і рівня доходів.

До того ж, питання медичного страхування в історії нашої країни не нове. По суті саме воно започаткувало основи соціального страхування. Зародження елементів страхової медицини почалося ще в XVIII — на початку XIX століття, коли на капіталістичних підприємствах з'явилися перші лікарняні каси. Робітники стали створювати за свій рахунок, без участі заводчиків і фабрикантів, товариства взаємодопомоги, які з лікарняних кас видавали своїм членам певні суми на лікування, компенсували дні хвороби, за які підприємці не платили заробітної плати. В Україні перші такі товариства з'явились в Одесі, де в 1894 році були застраховані робітники 22-х підприємств, а через п'ять років Херсонська губернія у створенні таких товариств займала сьоме місце в Росії. Значна їх кількість була і в Миколаєві.

Розвиток і формування системи медичного страхування проходило в кілька етапів. У 1861 році було прийнято перший законодавчий акт, яким при заводах і мануфактурах узаконювались товариства, а при них — каси взаємодопомоги, в чиї обов'язки входила видача допомоги через тимчасову непрацездатність, а також пенсій учасникам товариств та їхнім сім'ям, приймання вкладів та видача позик. Учасники цих кас сплачували внески в межах 2 - 3 відсотків від заробітної плати. Через 5 років новим законом передбачалось відкриття при підприємствах лікарень з розрахунку 1 ліжко на 100 працюючих. А в 1903 році прийнято ще один закон, пов'язаний з виплатами. Відтоді роботодавець ніс відповідальність за завдану здоров'ю шкоду в разі нещасного випадку на виробництві: роботодавець зобов'язаний був виплачувати потерпілим або членам їхніх сімей допомогу і пенсії. Закон про страхування на випадок хвороби і нещасних випадків було прийнято в 1912 році. Лікарська допомога за рахунок роботодавців надавалась членові лікарняної каси в чотирьох випадках: первісна допомога при раптовому захворюванні чи нещасному випадку (по-нинішньому — швидка допомога), амбулаторне лікування, допомога при пологах, лікарняне лікування з повним утриманням хворого.

Та незважаючи на таку багату передісторію, спроби народних депутатів розробити і прийняти закон про державне соціальне медичне страхування щоразу наражаються на великий спротив опозиційних сил. Ще законотворці третього скликання підготували такий законопроект. Його метою було підвищити якість і розширити обсяг медичної допомоги через радикальне збільшення асигнувань на охорону здоров'я, децентралізацію системи управління фондами галузі, матеріальну зацікавленість медичних працівників у кінцевих результатах, економічну зацікавленість підприємств у збереженні здоров'я працівників, зацікавленість кожної людини в збереженні свого здоров'я.

Проект був прийнятий у першому і другому читаннях. Залишилось допрацювати окремі положення. Над цим трудились депутати Комітету з питань соціальної політики та праці і Комітету з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства з залученням медичних фахівців, спеціалістів страхових фондів, представників урядових структур, профспілок, роботодавців.

■ ■ ■
Щорічно в Україні помирає понад 350 тисяч громадян. Серед них значна частина працездатних. У віковій групі 35-54 роки в Україні смертність в 1,5 разу вища, ніж у країнах Європи.
■

У вересні минулого року вже народними депутатами нинішнього скликання проект при незначній кількості зауважень та пропозицій не був підтриманий. Скрупульозна робота над ним тривала.

У проекті чітко виписано медичні послуги, що мають надаватися застрахованим, права та обов'язки як застрахованої особи, страхувальника, так і надавача медичних послуг, передбачено систему управління медичним страхувальним фондом, порядок обчислення та сплати страхових внесків, визначення вартості надання послуг, укладення угод. При цьому передбачено залежність розмірів страхових внесків роботодавців від умов праці і захворюваності працюючих, безпосередню участь застрахованих у створенні та діяльності страхових організацій, їх демократичне управління. У перехідних положеннях наведено перелік законодавчих актів, до яких слід внести зміни і доповнення та які необхідно розробити і затвердити для виконання всього передбаченого в законопроекті.

Та, на превеликий жаль, у черговий раз розгляд цього проекту, а разом з тим і вирішення складної ситуації в справі надання безплатної медичної допомоги, було перенесено в залі в політичну площину. Промовці під час обговорення майже не вносили пропозицій та зауважень, а відразу відмітали законопроект узагалі. За його прийняття проголосувало лише 179 народних депутатів. Відверте лобіювання корпоративних інтересів страхових компаній, неприховане політиканство, а то й навіть незрозуміле усунення частини народних обранців від вирішення такого складного питання і небажання брати участь у голосуванні не дали законодавчому органу підтримати законопроект, прийняття якого чекає народ. Ставши законом, він зміг би значно поліпшити стан системи охорони здоров'я, ввести нові форми і методи роботи в медичних закладах.

Дивує, як могла фракція Компартії України у повному складі проголосувати проти закону, що мав забезпечити безплатне лікування і медикаментозне забезпечення в лікарнях? Як могли усунутись від голосування, зовсім не висловивши своєї позиції — ні «за», ні «проти», а просто не взяти участі у голосуванні, — майже у повному складі депутати фракцій СПУ та БЮТ? Депутатський блок "Наша Україна", незважаючи на те, що в його складі один з авторів проекту — Л. Григорович, головний розробник і вболівальник за прийняття закону — голова Комітету з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства М. Поліщук. Викликає подив і те, що проект не підтримала частина представників більшості. Не голосували депутати фракції «Центр», а члени фракції «Демократичні ініціативи. Народовладдя» вийняли свої картки, й електронна система зафіксувала їх відсутність. Через такі деструктивні дії частини законотворців Україна в котрий раз втратила реальну можливість уже найближчим часом вивести медичне обслуговування населення на якісно новий рівень.

Свідомий спротив окремих політичних сил за принципом «чим гірше, тим краще» завдає тяжкого удару розвиткові державності і демократії в Україні, вони нехтують невідкладною необхідністю вдосконалення системи соціального захисту громадян. Численні мітинги протистояння в сесійній залі, які влаштовуються то справа, то зліва, палкі промови, виголошувані з трибуни, про постійну турботу про своїх виборців насправді не підтверджуються практичними діями, виходить зовсім протилежне. Скільки ж можна спостерігати, як страждають люди від того, що старіє техніка, приміщення, обладнання, а на оновлення не вистачає коштів? Коли є реальна можливість щось зробити для поліпшення справи, таку байдужість окремих народних обранців інакше, як навмисним гальмуванням прагнення до кращого, не назвеш. На заваді вирішенню однієї з головних проблем стає політиканство. А спроби пояснити свою позицію відносно законопроекту загальною його недосконалістю є не чим іншим, як невдалим намаганням певних політичних сил виправдатись перед своїми виборцями, хоча на рішучий крок для забезпечення народу якісним медичним обслуговуванням ці політичні сили так і не спромоглися.

■ ■ ■
За показником витрат на охорону здоров'я в розрахунку на одного жителя Україна займає 111 місце серед 190 країн.
■

У цій ситуації конституційне право громадян України покладено на олтар корпоративних інтересів страхових компаній і деструктивних політичних сил. Тому ціна провалу голосування законопроекту про обов'язкове державне соціальне медичне страхування — здоров'я нації. При цьому представники окремих депутатських фракцій і груп, знаючи, що за існуючого фінансування системи охорони здоров'я медичні заклади надають лише мінімум допомоги, відмовили своїм виборцям у конституційній гарантії страхової, тобто реально доступної безплатної медичної допомоги, посиленні соціально-економічної відповідальності закладів охорони здоров'я, в контролі за якістю й ефективністю медичної допомоги, забезпеченні постійного і належного фінансування галузі, що й передбачав і закріпляв відхилений законопроект.

Попри прикрощі, члени Комітету разом з фахівцями охорони здоров'я, представниками роботодавців і профспілок продовжують напрацьовувати новий проект закону з цього питання. Ми з оптимізмом дивимось у майбутнє і сподіваємось, що під час наступної, шостої, сесії Верховної Ради України четвертого скликання все ж таки буде прийнято такий необхідний для громадян країни закон.

Василь ХАРА,
голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці.

ЗАЙНЯТІСТЬ

Палац, де повертатимуть надії

Фото Володимира КОВОЛЕНКА.

(Початок на 1-й стор.).

Утім, за останні чотири роки відбулася метаморфоза, схожа на справжню казку: кількість незайнятого населення в області зменшилася майже уп'ятеро(!). Лише торік працівниками обласної служби зайнятості на чолі з її керівником — кандидатом педагогічних наук Володимиром Підліснім було працевлаштовано більше 30 тисяч(!) колишніх безробітних.

Долати економічну кризу в області допомагає комплексна програма зайнятості населення та розвитку ринку праці, запроваджена (до речі, вперше в країні) кілька років тому з ініціативи голови Сумської облдержадміністрації Володимира Щербаня.

Ярмарки вакансій, постійні презентації професій, навчання, підвищення кваліфікації безробітних — ось далеко не повний перелік послуг, які нині надає своїм клієнтам Сумський міський центр зайнятості, очолюваний Миколою Кухтиком.

Ефективно боротися з соціальною недугою суспільства допомагає й тісна співпраця з роботодавцями за принципом «Знайдемо роботу разом!». Нині міська служба зайнятості Сум стала справжньою кузнею робітничих кадрів. Завдяки зусиллям її працівників на реанімованих виробництвах обласного центру торік працевлаштувалося близько 1200 верстатників, слюсарів-ремонтників, машиністів холодильних установок, компресорників, столярів, мулярів тощо.

Такий самий дарунок — міський центр зайнятості, оснащений найсучаснішими технологіями для обслуговування населення, — в один день з сумчанами отримали також їхні конотопські колеги. Це перші два з 47 нових сучасних центрів зайнятості в Україні, які до кінця цього року буде здано в експлуатацію.

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

На знімку: Конотопський міський центр зайнятості.

ГЛОБУС

Втерли носа баварцям

Досі вважалося, що баварське пшеничне пиво — чи не єдине найкраще у світі за смаковими та поживними якостями. Але з'ясувалося: є ще смачніше. Його варять українські бровари. Їхнє пиво «Пшеничне еталон» здобуло перемогу в лондонській Палаті гільдій, що зробило переполох на батьківщині родоначальників баварського пшеничного. У популярній телепередачі «Поперек» вони навіть ображено дивувалися: а що, скажіть, розуміє Україна в пиві? В горілці — так, але не в пиві!

Утім, перемога українського «Пшеничне еталон» у Лондоні змусила баварців усе-таки спуститися зі своїх зоряних висот на землю і замислитися, як це могло статися, що їхнім традиційним пивоварням довелося поступитися славою? З'ясувалося, що до успіху нині вже конкурентів баварці таки причетні, бо українські бровари застосовують у своєму виробництві не лише баварську техніку, а й тутешні технології і пивні дріжджі. А допомагав їх освоювати справу майстер баварських пивних справ Маркус Юнгблут, якого колеги одразу назвали зрадником — не лише пшеничного, а й мало не батьківщини, тобто Баварії. З чим, утім, він сам категорично не погоджується: «Чому б це мало бути зрадою батьківщини? Чимало німецьких броварів працюють за кордоном. А Україна — хороша країна для хорошого пшеничного пива. Тим паче що мені сподобалася, на перший погляд, божевільна ідея президента українських броварень, котрий, скуштувавши баварського пива, був так ним захоплений, що захотів виробляти таке саме! Він навіть збудував для цього броварню. Коли мені запропонували там попрацювати, я одразу погодився».

Звичайно, українське пиво «Пшеничне еталон» — не таке саме, як баварське, бо жодне пиво, каже Маркус Юнгблут, не можна повторити на всі 100 відсотків. Але воно навіть перевершило баварське за смаковими якостями, бо має власний пивний «характер». І як удалося поєднати Україну із пшеничним пивом, коли там більше знаються на горілці? — дивуються баварці. З чим Маркус Юнгблут знову-таки не погоджується: «Так, знаються, я сам у цьому переконався, бо немало її випив за рік, що працював в Україні. Але я переконався, і дуже з того радію, що в Україні дедалі більше зростає популярність пива. Сподіваюся, що нове «Пшеничне еталон» матиме успіх не лише за кордоном, а й удома. Ми вже одержали за нього дві золоті медалі на міжнародних конкурсах, хоч варимо його лише рік...»

Перемога українських броварів, котрі потіснили законодавців пивної моди та розповіді про українське пиво в німецькій пресі вже змушують облизуватися тутешніх любителів пива. Можливо, що невдовзі в німецьких кнайпах можна буде замовити також і українське пиво «Пшеничне еталон». Принаймні баварський бровар Маркус Юнгблут, котрий причетний до його появи, в цьому не сумнівається.

Валентина ПИСАНСЬКА.
Франкфурт-на-Майні.

Управа на фанів

Нове покарання запровадив чеський парламент для надто заповзятих уболівальників футбольної збірної Чехії, **повідомляє радіо «Прага»**. Для фанів, які не контролюють себе, готують цілу статтю кримінального кодексу Чехії. До того ж ініціаторами є Чесько-моравська футбольна спілка і депутати Союзу Свободи. Насильство, вчинене глядачами під час футбольних і хокейних матчів, суд у майбутньому міг би оцінювати як самостійний карний злочин. Розробники нової статті дійшли висновку, що найкраще покарання для агресивних уболівальників — аж ніяк не позбавлення волі, найчастіше умовне, і не штрафи, а заборона відвідувати стадіони. Кажуть, останній захід дуже добре зарекомендував себе в Англії.

Війна у «всесвітній павутині»

Інтернет і мечеті — основні місця вербування нових екстремістів

У «всесвітній павутині» розгоряється справжня війна між терористичними угрупованнями з одного боку і американцями та їхніми союзниками — з іншого. Сили коаліції намагаються перешкодити супротивникам використовувати Інтернет як основну сполучну ланку між собою, а також як засіб психологічного впливу на владу різних країн.

За даними, Washington Times, найактивнішим користувачем «всесвітньої павутини» серед терористів є Абу Мусаб аль-Заркаві, який очолює осередок «Аль-Каїди» в Іраку. Він використовує Інтернет, щоб вербувати прихильників і збирати кошти для проведення терористичних актів, спрямованих проти сил коаліції і нового іракського уряду. Приміром, аль-Заркаві і його бойовики розмістили на ісламістських сайтах відеосюжети зі стратою американця Ніка Берга і південнокорейського громадянина Кім Сон Іра. На іншому сайті з'явилася заява аль-Заркаві, в якій він погрожував обезглавити іракського прем'єра Іяда Аллаві. Американці намагаються оперативно закривати такі сайти. Однак аль-Заркаві це не зупиняє.

Терористи також широко використовують електронну пошту, щоб зв'язатися зі своїми прихильниками в інших країнах. За допомогою пошти відбувається і вербування нових учасників терористичних угруповань. Нині, за даними американців, у аль-Заркаві «кілька сот прихильників», і він збирає добровольців по всьому ісламському світу.

Підготувала **Яна СТАДІЛЬНА.**

Підводний музей у Єгипті

Влада міста Александрії, що на півночі Єгипту, розглядає план створення першого у світі підводного археологічного музею.

Як **повідомляє РІА «Новини»**, Єгипет має, можливо, найбільшу у світі колекцію затонулих античних скарбів і будівель, які опинилися на морському дні після землетрусу 365 року нашої ери. Французькі та єгипетські нирці-археологи в 1992—1994 роках знайшли три королівські палаци династії Птоломеїв, храм Посейдона, безліч статуй, ювелірних виробів та інших старовинних предметів. Деякі з них, зокрема, статую сфінкса з обличчям царя Птоломея XII, батька Клеопатри, витягли з води, але тисячі інших раритетів залишаються на морському дні.

Міська влада вже одержала пропозиції місцевих та іноземних спонсорів, готових укласти гроші в створення підводного музею, який може привернути увагу мільйонів туристів.

А ЯК У НИХ?

Шістдесят митників підозрюють у розкраданнях

Найбільший карний процес з обвинувачення співробітників митниці в розкраданнях готується в Мінську. Як **повідомили в Управлінні попереднього розслідування МВС Білорусі,** «у цій справі проходять 60 осіб — співробітників центрального апарату ДМК і Мінської регіональної митниці, 20 пред'явлено обвинувачення». За даними правоохоронного відомства, митникам інкримінується завдання державі збитків на суму майже два млн. дол. Афери проводилися з папером і виробами зі шкіри і хутра. Якісний папір ввозили як обгортковий, шкури і шкіра потрапляли на територію республіки на умовах тимчасового ввозу, а потім зникали.

ФОТОФАКТ

Фото АФП.

Індія. Знову літо. Знову паводок.

ФОТОФАКТ

Тюльпани, вітряки і сабо — три головних символи Голландії. А в найближчі півроку Голландія сама стане символом — Європейського союзу, головою якого стала з учорашнього дня. Пріоритети на 6 місяців уже оголошено: розширення ЄС, забезпечення свободи, безпеки і правопорядку, ефективна зовнішня політика, сталий економічний розвиток і майбутнє бюджетної системи, узгодження політики в сфері міграції й надання притулку, а також у співробітництві правоохоронних та судових органів.

Фото Рейтер.

Прощавай, багатоженство!

Чоловіки Республіки Бенін тепер можуть мати тільки одну дружину. Прийнятий у червні бенінськими парламентаріями новий кодекс про сім'ю, в якому полігамія не визнається законною, можна назвати своєрідною революцією. Адже споконвіку багатошлюбність вважалася у країні нормою життя.

Першу спробу прийняти новий сімейний кодекс зробили ще 2002 року. Але вона зазнала невдачі. Конституційний суд вирішив, що не менш як 37 положень кодексу суперечать основному законові країни. Згідно з новим кодексом, справжнім визнається тільки моногамний шлюб між чоловіком і жінкою, що бравcя у присутності офіційної особи. У разі смерті чоловіка право на майно має тільки та жінка, котра перебуває у законному шлюбі. Заборонено також давню практику, коли вдова переходила у спадщину до брата померлого чоловіка. Тепер жінкам під час одруження дозволено навіть залишати дівоче прізвище.

Природно, не все чоловіче населення з захопленням сприйняло зміни, про що свідчать і результати соцопитувань. При цьому чоловіки бояться не так моногамії, як емансипації своїх дружин. Крім того, новий кодекс багато хто назвав «сліпим копіюванням європейських законів, не сумісних з бенінськими цінностями». І більшість чоловіків не вірять, що новий кодекс удасться втілити в життя.

Слід також зазначити, що ініціаторами «путчу проти чоловіків» виступили жінки-депутати.

У шостій книжці з'явиться принц–напівкровка

Шоста книжка британської знаменитості Джоан Роулінг називатиметься «Гаррі Поттер і принц-напівкровка». Про це автор повідомила на своєму веб-сайті.

На такий крок Роулінг пішла, щоб покласти край дезінформації про те, під яким заголовком вийде її майбутній твір. За її словами, вона придумала таку назву для другої книжки, але потім змінила її на «Гаррі Поттер і таємна кімната». Туди ж мали увійти фрагменти тексту, які, зрештою, вона вирішила помістити в шостій книжці. Відомості про зміст і дату виходу у світ тримаються у великій таємниці. Роулінг тільки натякнула, що вищезгаданий принц — новий персонаж, який не має відношення ні до Гаррі, ні до володаря темних сил лорда Волдеморта. За задумом автора, всього має вийти сім книжок — саме стільки років Поттер учиться в школі магії і чаклунства.

Онучка президента втопилася у ванні

На Гаїті у президентському палаці втопилася 16-місячна внучка президента Боніфація Александра. Це сталося у ванні для купання у президентському палаці під час чергового візиту сина президента Гаїті Жана Боне Александра, який мешкає у Франції, разом зі своєї родиною до батька. Подробиці нещасного випадку місцева влада не розголошує.

Назрівають нові проблеми

СТАНДАРТИ

У серпні доповідачі Моніторингового комітету Парламентської асамблеї Ради Європи Анне Северинсен та Ренате Вольвенд мають намір знову прибути в Україну — про це було повідомлено на прес-конференції Постійної делегації Верховної Ради у ПАРЄ.

Кажучи про вже підготовлений ними за результатами останнього візиту інформаційний меморандум, глава делегації Борис Олійник відзначив наявність там гострих зауважень, які водночас є об'єктивними. «Доповідь не дуже позитивна щодо нас, оскільки ми дали привід для гострих зауважень. Хоча відзначено й просування вперед, — підкреслив він. — Треба не розігрувати патріотизм, а виконувати зобов'язання не лише в плані ратифікації, а й реалізації на практиці».

Член делегації Сергій Головатий заявив, що вважає неминучими санкції стосовно України з боку ПАРЄ в разі остаточного схвалення Верховною Радою змін до Конституції напередодні президентських виборів. «Політично вони не визнають, що це можна робити під час виборів, — наголосив він. — Це — неєвропейський стандарт». А юридично, на думку Сергія Головатого, «не зрозуміють такої речі як імперативний мандат, розширення повноважень прокуратури, не зрозуміють, чому вносяться зміни на тій самій сесії, якщо вони вже раз були відхилені». Депутат також повідомив, що Моніторинговий комітет звернувся до Венеціанської комісії з проханням надати висновок про відповідність процесу внесення змін до Конституції України попереднім резолюціям Асамблеї.

Суд на тлі вибухів

Учора на американській військовій базі, розміщеній на території багдадського аеропорту, розпочався суд над Саддамом Хусейном. Йому зачитали 12 пунктів обвинувачення. Колишньому іракському лідерові інкримінують злочини проти людства, вбивства і геноцид.

Цього самого ранку в Багдаді прогриміли нові вибухи. Підірвано кілька автомобілів, начинених вибухівкою. Перший теракт було скоєно у багдадському районі аль-Кадісійя. Наступна машина вибухнула на площі ан-Нусур. Потім пролунав вибух в аль-Амарійє. Серед трьох загиблих — високопоставлений представник міністерства фінансів Іраку.

Фото АП.

Відзнаки — нашим миротворцям

Командир 1-го ескадрону 2-го бронекавалерійського полку Збройних сил США підполковник Марк Клаверт нагородив військовослужбовців розвідувальної роти 6-ї української окремої механізованої бригади в Іраку спеціальними відзнаками.

Командир американського підрозділу був присутній під час проведення планових занять з бойової підготовки. Розвідники відпрацьовували нормативи з вогневої і тактичної підготовки. Підполковника М. Клаверта вразила точна стрільба і майстерне водіння БТРу двох українських солдатів. Їх нагородили спеціальними відзнаками 2-го бронекавалерійського полку.

З аукціону продано вітчизняний сейнер

Український риболовецький сейнер «Ніара», затриманий за порушення морського кордону Грузії і незаконний вилов риби у грузинських територіальних водах, було продано у середу на аукціоні в Поті. Сейнер «Ніара» в лютому 2004 року затримала служба берегової охорони в територіальних водах Грузії неподалік порту Очамчира.

Суд зобов'язав власників судна виплатити штраф у розмірі 122 тис.доларів. Капітан відмовився платити і направив відповідний позов до суду, однак його було відхилено. Сейнер виставили на примусовий аукціон і продали за 140 тис. ларі (близько 70 тис. доларів) приватній особі. Її ім'я не розголошується, однак подейкують, що судно придбав громадянин України.

Увага, візи!

У зв'язку з уведенням з 16 липня 2004 року візового режиму між Україною та Румунією громадяни обох країн зможуть виїхати з території іншої держави без віз до 14 липня, **повідомляє «Інтерфакс-Україна»**.

У Міністерстві закордонних справ України звертають увагу на необхідність своєчасного звертання до консульських установ Румунії для одержання віз, оскільки на кордоні візи не видаватимуть. Дипломатичні і консульські установи обох країн розпочали видачу віз 25 червня.

КОНКУРСИ

Цегла все ще в моді

Кращою будівлею в Європі з цегли названо пішохідний перехід у Празі. Саме його автори одержали першу міжнародну архітектурну премію за будівлю з цегли. Відтепер раз на два роки кращих майстрів європейської цегельної архітектури преміюватимуть 21 000 євро.

У такий спосіб засновники премії хочуть привернути увагу до найстарішого в історії людства будівельного матеріалу, який останнім часом істотно потіснили бетон, скло, пластик тощо. На нинішньому конкурсі було представлено житлові та нежитлові споруди. При цьому навіть нагороджені проекти виявилися настільки різними, як і призначення цегли в архітектурі. Першу премію вручено Йозефу Плескоту з Чехії за пішохідний перехід під Празьким Градом. Поверхню тунелю створено вузьким боком цеглин, тому стіни схожі на плетиво кошика. Бенедикт Тонон з Німеччини одержав друге місце за склад небезпечних речовин в університеті Гумбольта в Берліні. Третя премія — у Чіно Зуккі (Італія) за житловий будинок на венеціанському острові Гіудекка. Спеціальні премії присуджено Массімо Кармассі (Італія) за міський проект у Пізі та швейцарському архітектурному дуету Петера і Християна Фрай за будинок з чорного клінкеру для однієї родини в Аргау.

Борисов як загроза безпеці

Департамент міграції при МВС Литви відхилив у середу прохання громадянина Росії бізнесмена Юрія Борисова, що мешкає в республіці, про надання йому постійної посвідки на проживання. Департамент вважає Юрія Борисова «особою, що становить загрозу безпеці країни» і має намір клопотатися про одержання ордера на його депортацію.

Цей бізнесмен опинився в центрі скандалу, в результаті якого парламент оголосив імпічмент президентові Паксасу. Борисов був основним спонсором його передвиборної кампанії в 2002—2003 роках. Він виділив Паксасу щедру суму — майже 400 тисяч доларів. На подяку в квітні 2003-го президент своїм декретом надав Борисову литовське громадянство. Як виняток.

Цікаво, що Юрій Борисов уже був громадянином Литви в 1992—2003 роках. Але через необхідність керувати авіаремонтним підприємством «СПАРК» у Петербурзі, що належить йому, він прийняв російське громадянство. Згідно з литовськими законами, у цьому разі він автоматично позбавляється громадянства Литви.

Конституційний суд країни 31 грудня 2003 року визнав декрет президента Паксаса таким, що не відповідає Конституції. У той само день ДДБ Литви звернувся до департаменту міграції з проханням включити Юрія Борисова до «чорного списку» іноземців, яким заборонено в'їзд у Литву, і одночасно анулювати його реєстрацію у Вільнюсі.

Ця тема актуальна для литовців і після позачергових президентських виборів. Новий глава держави Валдас Адамкус заявив, що Литва «обрала шлях подальшого просування на Захід, а не на Схід». У числі найближчих задач Адамкус назвав формування «у найкоротший термін корпусу кваліфікованих радників, а також відновлення у світі престижу Литви, підірваного президентським скандалом Роландаса Паксаса і його команди». Адамкус також обіцяє докласти всіх зусиль «для відновлення довіри народу до інституту президента, зменшення протистояння в литовському суспільстві».

МІРКУВАННЯ З ПРИВОДУ...

Аль-Каїда змушує шукати «інші методи»

В Іспанії триває розслідування подій 11 березня. Як повідомляв «ГУ», тоді в результаті терактів загинули близько 200 осіб. Днями іспанська поліція розсекретила документи, виявлені в будинку, де ховалися організатори вибухів у приміських потягах.

Знайдений документ має назву «Джихад Іраку: сподівання і погрози». Він був виданий «Інформаційним агентством на підтримку народу Іраку — офісом моджахедів». Як випливає з документа, терористи планували в Іспанії цілу серію кривавих акцій. У переліку їхніх цілей були англомовна початкова школа, готель «Синагога» і єврейський центр «Масада». До речі, згаданий навчальний заклад розташований у багатому районі Мадрида неподалік будинку, який знімає Девід Бекхем.

Як стверджують експерти, документ було складено наприкінці лютого 2004 року, він являє собою план терористичної діяльності на території країн антиіракської коаліції. На 54 сторінках перераховано союзників США по воєнній операції, але особливу увагу приділено Іспанії. «Ми вважаємо, що після завдання двох-трьох ударів іспанський уряд не зможе встояти під тиском з боку власного народу і піде на виведення військ», — сказано в документі. Іспанію визнано в ньому найуразливішою ланкою коаліції. «Якщо іспанські військовики не залишать Ірак і після терактів в Іспанії, перемогу соціалістів на майбутніх виборах у цій країні буде практично гарантовано. І перше, що зроблять соціалісти, прийшовши до влади, буде виведення військ з Іраку», — зазначено у документі.

У ньому викладено і план іракського опору: «Удари по військовослужбовцях США варто завдавати на щоденній основі, щоб підірвати моральний дух солдатів, змусити коаліційні війська розпорошувати свої сили на великій території і знизити ефективність їхніх підрозділів».

Як показало життя, щоб змусити Мадрид переглянути свої плани, вистачило й одного удару. Після 11 березня іспанці проголосували за повернення своїх солдатів додому. На загальних виборах правляча партія зазнала поразки, і новий уряд Сапатеро вивів іспанський контингент з Іраку. Терористи були упевнені, що цей прецедент справить вплив на суспільну думку європейців, внаслідок чого і Велика Британія буде змушена вивести свої війська з Іраку. Але прорахувалися.

Хоча боротьба з тероризмом не дає бажаних результатів, а сучасна близькосхідна політика лідерів коаліції заводить ситуацію у глухий кут, війна в Іраку триває. Поки війська коаліції підраховують нові втрати, іспанський уряд демонструє намір зміцнювати свої позиції в арабському світі. Міністр закордонних справ Іспанії Мігель Анхель Моратінос, приміром, днями відвідав Ліван. У Бейруті він запевнив журналістів, що «Іспанія не стане більше входити до складу багатонаціональних сил в Іраку чи будь-яких інших військових формувань, оскільки вона вивела свої війська з цієї країни, і іспанський народ щасливий, що його солдати повернулися додому». «Ми готові допомагати іракському уряду в інших областях та іншими методами, але не в складі багатонаціональних сил чи сил безпеки», — цитує міністра РІА «Новости».

Іспанські солдати до Багдада не повернуться і після недавньої передачі влади в цій країні національному уряду. Тим більше що спостерігачі висловлюють серйозні сумніви в його дієздатності. Мир на іракській землі запанує нескоро, що чудово розуміють і у Вашингтоні. От тільки «інших методів» там поки що не шукають.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

ФОТОФАКТ

Гонконг відзначив сьому річницю приєднання до Китаю військовим парадом. Десятки вертольотів підняли в небо національні прапори. Колони солдатів під звуки маршу пройшли головною набережною. Поліція тим часом намагалася впоратися з демонстрантами. Вони вийшли на вулиці, щоб висловити невдоволення політикою Китаю.

Фото АП.

Про гроші, як про хліб насущний!

ТОЧКА ЗОРУ

Спочатку нагадаю ази економіки: гроші — це еквівалент вартості всіх товарів і послуг. А вартість всіх товарів і послуг — це внутрішній валовий продукт (ВВП) країни.

Що ми маємо сьогодні в Україні?

Що може спричинити дефіциті

У 2003 році ВВП становив 260 млрд. грн., а сума всіх грошей у країні (готівкових, безготівкових, цінних паперів власного боргу банків) становила 95 млрд. грн. Тобто платіжних засобів в Україні було втричі менше від їх потреби. А раз гроші в дефіциті, значить, можна «дерти» великий позичковий відсоток кредиту, про що піде мова нижче.

Що може спричинити дефіцит грошей у країні? Дефіцит грошей — це брак оборотних коштів у підприємств, а, отже, згортання виробництва власної продукції. Це — низька купівельна спроможність населення, що призводить до того, що свої споживчі товари лежать на складах, а імпортні товари активно засмічують наші ринки і магазини. Добре, коли б якісні товари, але здебільшого — це продукція, яка підлягає утилізації за кордоном, а утилізація там — дуже дороге задоволення. Ми з радістю беремо цей «непотріб», приносимо їм надприбутки. Такі закордонні товарні кредити згодом обходяться нам дуже дорого. Дефіцит грошей — це ще і дуже дорогі кредити для підприємств, що робить їх цілком залежними від структур, які нічого не виробляють.

Грошей ні підприємствам, ні населенню катастрофічно не вистачає, але нас постійно лякають, що додаткову емісію грошей робити не можна, інакше до нас прийде люта-прелюта Баба Яга — інфляція, і ціни через неї підвищаться, безробіття збільшиться, і взагалі — вона всіх з'їсть.

Що таке класична інфляція і які її причини? Інфляція — це коли гривня не отоварена, тобто грошей більше, ніж товарів і послуг (значить, товари і послуги дорожчають). У нас навпаки, товари і послуги є, а грошей — немає. Тому жодних класичних причин для інфляції немає! То звідкіля все-таки береться інфляція в Україні? Яка її першопричина?

Першопричина інфляції

Собака заритий не в жахові під назвою «інфляція», а у фінансових зашморгах під назвою «відсоткова ставка банків України за кредит» і «зовнішній кредит». Тому що ще в Біблії писали: «Не давай на ріст брату твоєму ні срібла, ні хліба, ні чогонебудь іншого, що можливо віддати в рості; іноземцю же віддавай у ріст, щоб Господь Бог благословив тебе в усім, що робиться руками твоїми на землі, в яку ти йдеш, щоб володіти нею».

Зупинимося, однак, на ситуації з відсотковими ставками банків по кредитах. Державні програми з розвитку сучасних технологій затверджуються, але їх фінансування практично відсутнє. Підприємства і раді б узяти кредит на виробництво нової продукції, але... Останніми роками в Україні відсоткові ставки банків по кредитах становлять від 54,5 до 17,9 відсотка в гривні і від 20,0 до 11,9 відсотка в інвалюті, що унеможливлює їх повернення.

Тому що кредити виробнику під убивчі відсотки дають усього на 1—5 років, а це в кращому разі початок окупності нової продукції. Порахуйте: якщо банк дає кредит під 20 відсотків, то через п'ять років він одержує ні за що вдвічі більше. А позичальник, по суті, ні за що ні про що виплатить відсоток, який дорівнює сумі взятої позики. А сама позика так і залишиться для нього невиплаченою, і заборгованість накопичуватиметься, як снігова куля.

Віртуальні капітали

Особливий вид грошей — КРЕДИТ — дає змогу робити гроші «з нічого» (механізм «грошового мультиплікатора»). Власне кажучи, це фальшиві гроші, але узаконені владою. Банки, біржі і вся світова фінансова система — це гігантський молох протиправних дій, спрямований на те, щоб із грошей робити гроші. Якщо навіть отримані відсотки і легальні, то вони представляють неіснуючий капітал. Банки завжди мають в якості цих віртуальних грошей чи внесків у кілька разів більше, ніж є фізично випущених грошей. Банківський відсоток — це безеквівалентний перерозподіл платоспроможності на користь банків. Це знецінення грошей і капіталів, отже — першопричина інфляції.

В Україні погасити кредити під такі величезні відсотки практично неможливо. Тому набагато простіше виявилося ліквідувати банки — такі як «Україна», «Слов'янський», ніж повернути кредити.

У країнах, де можновладці піклуються не лише про власний добробут, а й про свій народ, у періоди глибоких економічних криз рівень відсоткової ставки знижується майже до нуля. Так, в Японії після Другої світової війни виробників кредитували без позичкового відсотка, прибуток банків становив 0,5 — 1 відсоток, унаслідок — економічне диво. Нині США, побоюючись серйозного спаду в економіці, знизили дисконтну ставку до 1 відсотка.

Водночас ступінь кредитування внутрішнього виробника матеріальних благ є важливим показником розвитку продуктивних сил країни. Що вище відсоток внутрішнього кредиту держави, то вище рівень її економічного розвитку і добробуту її громадян.

Німеччина, Японія, Велика Британія і Франція кредитують свого вітчизняного виробника на рівні більш як сто відсотків: 147 — 108 відсотків відповідно.

Країни Східної Європи кредитують власного виробника на рівні 12 — 62 відсотки. Зокрема, в Україні сума внутрішнього кредиту в 2002 році становила лише 24 відсотки від ВВП. Таке наднизьке кредитування підтверджує той факт, що виробництво власних товарів і послуг заміщається величезним імпортом закордонних товарів і послуг іноземних фірм.

Всепоглинаючий імпорт

Через низьке кредитування наша країна дедалі більше імпортує засобів виробництва і товарів споживання, які ще нещодавно сама експортувала. Це — трактори з Білорусі та США, пшениця і цукор, тканини і трикотаж, взуття, одяг, мийні засоби, телевізори, комп'ютери, мотоцикли і багато інших товарів, виробництво яких порівняно з 1990 роком скоротилося від декількох разів до декількох сотень раз.

Наповнюючи свої прилавки, магазини, житла і підприємства закордонною продукцією, ми тим самим поліпшуємо добробут громадян закордонних країн. Наповнюємо їх скарбницю, знижуємо для них вартість освіти і охорони здоров'я, заохочуємо їх інноваційну діяльність, розвиток науково-технічного прогресу. Створюємо за кордоном нові підприємства і нові робочі місця.

Хтось заперечить, що, мовляв, їх товари якісніші. Припустімо, погодимося з цим аргументом. Але якщо ми не вироблятимемо, наприклад, власні автомобілі, то ми ніколи і не навчимося їх робити краще, ніж за кордоном. Лише випускаючи власні товари і надаючи послуги, ми можемо доводити їх до досконалості й конкурувати із закордонними компаніями. Для цього, звичайно, потрібно всіляко заохочувати виробників, а не карати їх непомірними податками і недолугими законами лобістів закордонних конкурентів.

Закордонні послуги в Україні чужоземних банків, фінансових структур — на кшталт мережі австрійського «Райфайзенбанку», німецького «Дойчебанку», російського «Альфа-банку» і багатьох інших, страхових фондів — це також вимивання грошей із країни, ще більше скорочення оборотних коштів у підприємств, зменшення готівки в населення. Це збільшення засобів і банків, страхових компаній, пенсійних фондів. Це ще більше поліпшення добробуту їхнього населення, ще більше кредитування їхніх підприємств.

Розглянемо ще додатково деякі наші вітчизняні специфічні закономірності. Порівняємо темпи зростання ВВП і держбюджету за останні кілька років. За логікою, що більше внутрішній валовий продукт, тобто що більше вироблено товарів і послуг у країні, то більше податків має надійти в державний і місцеві бюджети країни. Чи так це?

Бюджет у прогарі

Згідно з даними Мінфіну України, 1996 року ВВП становив 81,5 млрд. грн., а 2003-го — вироблено всіх товарів і надано послуг на загальну суму, яка дорівнює 255,6 млрд. грн. Тобто, за останні вісім років ВВП збільшився в 3,13 разу, а держбюджет — в 1,65 разу. Отож темпи зростання держбюджету вдвічі нижче за темпи зростання ВВП. Виходить, що ВВП зростає вдвічі швидше, ніж наповнюваність бюджету, що свідчить про те, що: а) податки не надходять до бюджету України в належній кількості; б) чимала частина податків надходить до бюджетів інших країн, в офшорні зони; в) значні платежі в бюджет щорічно списуються на «прохання трудящих».

У 20 разів за роки незалежності скоротилося виробництво зразків нової техніки. Тому законодавцям потрібно не міркувати про інновації, а інтенсивно стимулювати інноваційну діяльність кредитуванням під 0,5 відсотка, звільняючи такі підприємства від податків на три—п'ять років, як це роблять високорозвинені азіатські «тигри» — Китай, Малайзія, Японія тощо.

Отже, потрібно законодавчо в обов'язковому порядку збільшувати кредитування власного виробника — не менш як 80 відсотків ВВП, максимально монополізувати наукоємні виробництва. Жодних закордонних кредитів, тільки внутрішнє кредитування, якщо треба — через емісію грошей і облігацій з наступним внутрішнім викупом.

Кредитувати власного товаровиробника власними засобами під низький відсоток (1 — 2 відсотки річних) протягом семи—десяти років. Стримувати експансію міжнародних фінансових структур, транснаціональних корпорацій. Лише така економічна політика органів влади України сприятиме наповнюваності бюджету України, розвитку нашої економіки, наповнюваності соціальних програм для своїх громадян. І тоді не треба буде перекачувати українські фінанси в закордонні офшорні зони, кредитувати закордонні економіки, приватизуючи і створюючи там нові виробництва. Наприклад, за нормальної економічної та податкової політики в Україні «Індустріальному союзу Донбасу» не треба було б боротися з британсько-індійською компанією за вкладання 130 млн. дол. США в приватизацію і будівництво нових потужностей на польському металургійному комбінаті. За ці самі гроші можна побудувати таке виробництво й у своїй країні.

Рятування потопаючих — справа рук самих потопаючих. Ніхто нам не допоможе з-за кордону, бо це не в їх інтересах. Не для того вони валили нашу економіку, щоб її розвивати. Нерозумно вірити в те, що хтось із-за бугра буде з нами ділитися своїми заощадженнями. Бізнес — це війна, каже японське прислів'я. Жодна закордонна фірма не фінансуватиме своїх конкурентів собі на загибель, як не буде кожен з нас ділити навпіл свій добробут з бомжем чи жебраком на паперті. Конкуренція — двигун прогресу, ось вони з нами і конкурують. Завойовують нові колонії з ринками збуту, дешевою робочою силою, дешевою сировиною й іншими атрибутами колоніальної політики. І не розуміти цього — злочин.

Олена МАЗУР,
кандидат економічних наук, народний депутат України Верховної Ради третього скликання.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

АКТУАЛЬНО

Дещо прикрита відкритість?

Який буде рівень безпеки енергоблока № 2 Хмельницької АЕС, будівництво якого завершується, і чи можна видавати НАЕК «Енергоатом» ліцензію на введення в експлуатацію цієї нової в нашій країні ядерної установки? Не достеменно, але таким було одне з питань порядку денного колегії Державного комітету ядерного регулювання України, що відбулася нещодавно. Розглядали його відповідно до заявки компанії «Енергоатом», яку вона подала до комітету згідно з вимогами Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії».

— Це значна для всіх нас подія, — наголосив голова Держатомрегулювання Вадим Грищенко. — Україна довела, що здатна вводити такі складні й важливі об'єкти. Завершення будівництва цього енергоблока — успіх не лише «Енергоатома», а й багатьох галузей, державних і приватних підприємств, які здатні виготовляти нові види технологічного обладнання для ядерних реакторів.

Проте звучало й інше. Під час проведення державної перевірки ядерної і радіаційної безпеки, експлуатаційної та пускових програм експерти Державного центру ядерної та радіаційної безпеки Держатомрегулювання України, консорціуму «Ризик-аудит», а також залучені зарубіжні — з Іспанії, Італії, Великої Британії і Бельгії виявили чимало недоліків, зробили багато зауважень. Більшість з них усунуто, але не всі.

Після тривалого й докладного обговорення цього питання Колегія прийняла рішення про надання НАЕК «Енергоатом» ліцензії на введення в експлуатацію цієї реакторної установки. Водночас компанію зобов'язано розробити план усунення особливо важливих недоліків у забезпеченні безпечної експлуатації енергоблока, про які йшлося у зауваженнях. А державна приймальна комісія має простежити за виконанням.

В. Грищенко зауважив також: видача ліцензії, а це дозвіл на фізичний пуск реактора, — то вияв високої довіри держави до атомників, але ще треба домогтися такої само довіри населення країни. З огляду на це — журналістське зауваження.

Приємно і добре, що на обговорення оцінки рівня безпеки нового енергоблока ХАЕС запросили представників ЗМІ. І їх прийшло чимало. А ось стан виконання «Енергоатомом» чинних програм безпечної експлуатації корпусів реакторів на АЕС України типу ВВЕР-1000 обговорювали за зачиненими дверима. Про результати обговорення цього питання журналістам не сказали жодного слова ані після завершення колегії, ані потому. Цікаво — чому?

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України

Верховна Рада України **постановляє**:

І. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Законі України «Про державний матеріальний резерв» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 13, ст. 112; 1999 р., № 40, ст. 362; 2000 р., № 32, ст. 257; 2003 р., № 37, ст. 300):

1) у статті 2:

в абзаці шостому:

після слова «одночасної» доповнити словами «або наступної»;

доповнити абзац словами «в установленому Кабінетом Міністрів України порядку»;

абзац сьомий викласти в такій редакції:

«позичання матеріальних цінностей з державного резерву — відпуск матеріальних цінностей з державного резерву на договірних засадах з наступним поверненням до державного резерву тієї ж кількості аналогічних матеріальних цінностей або, у разі неможливості їх повернення, — з відшкодуванням за рішенням Кабінету Міністрів України грошової вартості на час повернення, але не менше, ніж на час відпуску, з наступним спрямуванням одержаних коштів на закладення відповідної кількості матеріальних цінностей»;

доповнити абзацами десятим і одинадцятим такого змісту:

«стратегічні потреби держави — потреби держави в запасах сировинних, матеріально-технічних та продовольчих ресурсів, необхідних для забезпечення національної безпеки держави, стабілізації її економіки та виконання першочергових робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

самовільне відчуження матеріальних цінностей державного резерву — використання або реалізація відповідальним зберігачем матеріальних цінностей державного резерву, що перебувають у нього на відповідальному зберіганні, без відповідного рішення на це центрального органу виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом»;

2) абзац третій статті 3 доповнити словами «та участь у виконанні міждержавних договорів»;

3) у пункті 3 статті 4:

перше речення доповнити словами «та іншим видам відчуження»;

друге речення викласти в такій редакції: «Передача майна, необхідного для забезпечення зберігання матеріальних цінностей державного резерву і закріпленого за цими підприємствами, установами і організаціями, у тому числі в оренду, здійснюється на підставі рішення Кабінету Міністрів України, іншого майна — на підставі рішення центрального органу виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом, відповідно до законодавства»;

4) статтю 7 викласти в такій редакції:

«Стаття 7. Фінансування системи державного резерву

1. Утримання і розвиток системи державного резерву здійснюється за рахунок коштів державного бюджету та коштів, одержаних від допоміжної фінансово-господарської діяльності підприємств, установ і організацій системи державного резерву.

2. Фінансування операцій, пов'язаних з накопиченням (приростом), освіженням (поновленням, заміною) матеріальних цінностей державного резерву, здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, зокрема коштів, одержаних від реалізації матеріальних цінностей державного резерву в порядку освіження, позичання та розбронювання.

3. Фінансування витрат підприємств, установ і організацій, пов'язаних з обслуговуванням і зберіганням, списання збитків від уцінки і природних втрат матеріальних цінностей державного резерву, здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, зокрема коштів, одержаних від позичання матеріальних цінностей державного резерву, а також коштів, одержаних від реалізації розброньованих матеріальних цінностей мобілізаційного резерву.

4. Фінансування витрат на капітальне будівництво, реконструкцію і технічне переоснащення підприємств, установ і організацій системи державного резерву, проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт здійснюється за рахунок коштів державного бюджету»;

5) пункт 4 статті 8 після абзацу п'ятого доповнити новим абзацом такого змісту:

«здійснює за рішенням Кабінету Міністрів України заходи із стабілізації ринку стратегічно важливих видів продукції в разі виникнення диспропорцій між попитом і пропонуванням на внутрішньому ринку».

У зв'язку з цим абзаци шостий — восьмий вважати відповідно абзацами сьомим — дев'ятим;

6) статтю 9 доповнити пунктом 3 такого змісту:

«3. Придбання зерна з метою закладення його до державного резерву здійснюється в порядку, передбаченому пунктом 2 цієї статті, а також шляхом укладання угод купівлі-продажу на акредитованих біржах»;

7) у пункті 5 статті 12:

в абзаці першому слова «на строк понад шість місяців та з незнижуваного запасу» виключити;

абзац другий виключити;

в останньому реченні абзацу третього слова «або фінансової гарантії відповідно органів місцевого самоврядування або органів державної влади» виключити;

8) у статті 14:

у назві статті слова «Майнова відповідальність» замінити словом «Відповідальність»;

пункти 8 і 10 викласти в такій редакції:

«8. За несвоєчасне повернення до державного резерву позичених матеріальних цінностей одержувач сплачує штраф у розмірі 100 відсотків вартості неповернених матеріальних цінностей виходячи з ринкових цін, що діють на день повернення, але не менше, ніж на день відпуску, і пеню за кожний день прострочення до повного виконання зобов'язання.

У разі прийняття Кабінетом Міністрів України рішення щодо відшкодування грошової вартості позичених матеріальних цінностей штраф і пеня сплачуються виходячи з їх ринкової ціни на день перерахування коштів, але не менше, ніж на день відпуску, до повного відшкодування вартості зазначених цінностей»;

«10. У разі незабезпечення збереження матеріальних цінностей державного резерву, в тому числі самовільного відчуження, з юридичних осіб, на відповідальному зберіганні яких перебувають ці цінності, стягується штраф у розмірі 100 відсотків вартості виходячи з їх ринкової ціни на день виявлення факту відсутності (самовільного відчуження), а також пеня з вартості відсутнього їх обсягу за кожний день до повного повернення матеріальних цінностей.

У разі недоцільності закладення і зберігання зазначених матеріальних цінностей або виключення їх з номенклатури, скасування мобілізаційного чи іншого спеціального завдання зазначені юридичні особи за рішенням центрального органу виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом, відшкодовують вартість відсутніх матеріальних цінностей державного резерву виходячи з їх ринкової ціни на день виявлення факту відсутності (самовільного відчуження) із сплатою пені до повного відшкодування вартості матеріальних цінностей».

2. Частину першу статті 268 Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 40—44, ст. 356) доповнити пунктом 6 такого змісту:

«6) на вимогу центрального органу виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом, стосовно виконання зобов'язань, що випливають із Закону України «Про державний матеріальний резерв».

3. Підпункт 3 частини першої статті 31 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 42—43, ст. 378; 2002 р., № 5, ст. 30) доповнити реченням такого змісту: «Вимоги центрального органу виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом».

4. У частині другій статті 13 Закону України «Про зерно та ринок зерна в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 35, ст. 258) слова «Державним агентом із проведення інтервенційних операцій» замінити словами «Кабінетом Міністрів України».

5. Пункт 40 частини першої статті 4 Декрету Кабінету Міністрів України від 21 січня 1993 року № 7-93 «Про державне мито» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 13, ст. 113; 1997 р., № 18, ст. 131) викласти в такій редакції:

«40) Державний комітет України з державного матеріального резерву, установи та організації системи державного резерву — за позовами щодо виконання зобов'язань, що випливають із Закону України «Про державний матеріальний резерв».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, крім пункту 4 статті 1 і статті 2, які набирають чинності з 1 січня 2004 року.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
12 травня 2004 року.
№ 1713-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 3 Закону України «Про Збройні Сили України»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. В абзаці третьому частини другої статті 3 Закону України «Про Збройні Сили України» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 48, ст. 410) слова «Військово-Повітряні Сили, Війська Протиповітряної оборони» замінити словами «Повітряні Сили».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
3 червня 2004 року.
№ 1740-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України»

Верховна Рада України **постановляє**:

І. Внести до Закону України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 18, ст. 101; 2002 р., № 51, ст. 370) такі зміни:

1. У першому реченні частини третьої статті 2 слова «дипломатичними представництвами чи консульськими установами України за кордоном» замінити словами «закордонними дипломатичними установами».

2. У статті 4:

1) у частині першій:

абзац третій викласти у такій редакції:

«громадянам України, які постійно проживають, перебувають у довгостроковому відрядженні, на навчанні, стажуванні, працюють за контрактом або перебувають на лікуванні за кордоном і досягли 16-річного віку, — за їх особистим клопотанням про отримання паспорта або через їх законних представників до закордонних дипломатичних установ України. Громадяни України, які постійно проживають за кордоном, можуть звернутися з клопотанням про отримання паспорта також до Міністерства закордонних справ України. Оформлення паспорта громадянам України, які не досягли 16-річного віку, провадиться на підставі нотаріально засвідченого клопотання батьків або їх законних представників у разі потреби в самостійному виїзді таких осіб за кордон»;

2) абзац сьомий частини першої виключити;

3) абзаци третій і шостий частини другої викласти у такій редакції:

«Проїзний документ дитини видається органами внутрішніх справ за місцем проживання»;

«За видачу проїзного документа дитини державне мито не справляється».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України забезпечити приведення у відповідність із цим Законом своїх нормативно-правових актів, а також нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
3 червня 2004 року.
№ 1742-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про врегулювання заборгованості за вкладами фізичних осіб — вкладників та інших кредиторів Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Внести до статті 1 Закону України «Про врегулювання заборгованості за вкладами фізичних осіб — вкладників та інших кредиторів Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 32, ст. 224) такі зміни:

1) пункт 3 викласти в такій редакції:

«3) у третю чергу задовольняються вимоги кредиторів у такому порядку:

а) організації, які займаються благодійною діяльністю, здійснюють допомогу інвалідам, дітям-сиротам, людям похилого віку, особам, які залишилися без догляду й опіки, інвалідам, ветеранам війни та особам, що постраждали від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС;

б) бюджетні організації, а саме:

лікарні;

середні, музичні, технічні школи, школи мистецтв, професійно-технічні училища, дитячі заклади;

фонд соціального страхування населення;

фонд зайнятості населення;

в) громадські організації;

г) приватні підприємці;

д) садівничі товариства;

е) профспілкові комітети усіх рівнів;

є) релігійні організації;

ж) міські ради міст районного підпорядкування;

з) сільські ради;

и) всі інші кредитори пропорційно сумі вимог, що належать кожному кредитору третьої черги»;

2) доповнити пунктом 4 такого змісту:

«4) ліквідатору банку «Україна» для розрахунків з кредиторами третьої черги надати право:

проводити взаємозаліки однорідних зустрічних вимог;

передавати кредиторам вимоги банку в повній сумі або в частині суми боргу;

передавати вимоги банку по боргах, термін повернення яких виходить за межі процедури ліквідації, іншим фінансовим установам для проведення погашення заборгованості перед кредиторами банку після завершення процедури ліквідації;

здійснювати продаж (уступку) вимог банку, утворених кредитними та вексельними боргами за ліквідаційною вартістю без будь-яких обмежень;

здійснювати списання нарахованих відсотків по позичальниках, які у повній сумі розрахувалися по отриманих ними у банку кредитах, в межах процедури ліквідації».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
3 червня 2004 року.
№ 1746-IV.

30 червня в Національному університеті культури і мистецтв відбувся брифінг, що мав на меті ознайомити широку громадськість із планами й завданнями міжнародної громадської організації «Об'єднання українців світу». Президентом цієї організації було обрано народного депутата України Михайла Поплавського.

ЗВЕРНЕННЯ президента міжнародної громадської організації «Об'єднання українців світу

«Дорогі українці! Рідний український люде! Ми усвідомлюємо, що розбудова сильної, багатої, щасливої національної держави є справою не лише громадян України, а й усіх українців світу. Сам Господь Бог дав українській нації пророка, поводиря, консолідатора — Тараса Шевченка, заповітом якого було й залишається «В своїй хаті своя й правда, і сила, і воля...» Настав час нам до глибини душі і серцень пройнятися заповітом Великого Кобзаря. На відзнаку 200-річчя від дня його народження створити в Шевченковім краї всім українським миром інформаційно-культурологічний та економічно-консолідуючий Центр українства світу, який відповідає програмним засадам зареєстрованої Мін'юстом України міжнародної громадської організації «Об'єднання українців світу», що устійнить Україну в Європі та світі, піднесе самоповагу, загострить почуття національної гідності кожного українця планети. І стануть реальністю пророчі слова сина українського народу:

І забудеться срамотня
Давняя година.
І оживе добра слава,
Слава України.
І світ ясний, невечерній
Тихо засіяє...

У нас є державність, яка Господом дарована. Був, є і буде наший Великий Пророк Тарас Шевченко, який закликає нас:

Обніміться ж, брати мої,
Молю вас, благаю!

Обнімімося, згуртуймося навколо громадської організації «Об'єднання українців світу», членами якої є представники всіх регіонів України та українських діаспор світу.

Повертайтеся ж, українські душі, до рідного материнського лона, до прадідівського порога, бо ви так потрібні Україні, українській землі! Я вірю в велике майбутнє України!

З повагою, президент «Об'єднання українців світу» народний депутат України Михайло ПОПЛАВСЬКИЙ.

Проект програми міжнародної громадської організації «Об'єднання українців світу»

Преамбула

З проголошенням Акта Незалежності 24 серпня 1991 року та остаточним підтвердженням всенародного волевиявлення 1 грудня в Європі постала нова держава — Україна.

Українська держава — одвічні традиції державотворення українського народу від трипільської державності, княжої Руси-України, гетьманської державності до Української Народної Республіки (1918—1920 рр.), Карпатської України (1939 р.).

Нині, на 13-му році незалежності України, українство світу доконче потребує ефективних об'єднавчих заходів, консолідуючої потуги у всіх сферах життя, від інформаційно-культурної до туристично-економічної. Оптимальний і реальний об'єднавчий процес ініціює міжнародна громадська організація «Об'єднання українців світу», з центром у Черкасах. Для цього є всі передумови. Мета нашої організації — включитися в розбудову держави Україна: європейської, високорозвиненої, з національно-духовним та національно-культурним українським устроєм.

Рішення цих складних питань, які поставило перед собою Об'єднання, робить реальним навіть тільки те, що кожен українець всього світу мріє про таку державу та її авторитет у світі. Сама історична дійсність дає нам, українцям, цей шанс, не скористатися ним ми просто не маємо права. Головним обов'язком міжнародної громадської організації «Об'єднання українців світу» є правильно скоординувати зусилля українців на створення таких заходів та засад:

I. *Засідання Високої Ради з визначенням дати та місця проведення зібрання делегатів Об'єднання. На засіданні Високої Ради обговорити питання створення Центру українців світу в Тарасовім краї, над Дніпром, в місті Черкасах. Центр — це інформаційно-консолідуючий, економічний, культурний, духовний орган, який виконуватиме задуми та проекти організації. Таким місцем може бути Ювілейний парк у Черкасах. Тут розмістяться постійно діючі представництва всіх потужних українських діаспор світу, їх історичні музеї, постійно діючі комітети та товариства або центри, які виконуватимуть свої функціональні програми:*

1. Всеукраїнський благодійний фонд;

2. Всеукраїнський бізнес-центр;

3. Комітет вітчизняного туризму, де будуть розроблятися туристські маршрути, одні з яких поведуть туриста в золоте коло історії творення України та нації, від Трипілля до сьогодення;

4. Всеукраїнська організація праці та трудового життєзабезпечення українців, як на Батьківщині, так і за її межами;

5. Інформаційно-міграційний центр;

6. Дослідний центр з реабілітації річок України, особливо Дніпра;

7. Реабілітаційний Чорнобильський центр;

8. Спортивний комітет за напрямами всіх популярних в Україні та у світі видів спорту;

9. Центр міжконфесійного співробітництва та взаєморозуміння;

10. Зразковий атракціонно-видовищний центр для дітей «Котигорошко»;

11. Всесвітня школа українського мовознавства та декоративно-прикладної народної творчості.

II. *Всеукраїнський науково-дослідний, практичний центр сільгосптехніки. Тут же розміщуватиметься фаховий центр агрономів та лікарів-ветеринарів.*

III. *Український банк міжнародної громадської організації «Об'єднання українців світу».*

IV. *Клуб ділових кіл українства світу «Ясени».*

V. *Телестудія, радіомовлення та видавництво газет і журналів, які висвітлюватимуть духовне, культурне, політичне та економічне життя й діяльність українських діаспор світу та України.*

VI. *Ліга українських меценатів «Об'єднані», куди ввійдуть економічно потужні українці світу, представники 100-мільйоного народу.*

Народжена на землі Великого Тараса, з іменем Тараса, з мріями Тараса, міжнародна громадська організація «Об'єднання українців світу» відзвітує перед Великим Кобзарем на 200-річчя з дня його народження своєю високоефективною діяльністю на благо нації, на благо української державності!!!

Дев'ять заповідей організації

1. **Нагодуй — голодного**
2. **Вилікуй — хворого**
3. **Вивчи — талановитого**
4. **Просвіти — неосвіченого**
5. **Розтлумач — нерозуміючому**
6. **Не звинувачуй — невинного**
7. **Створи — нестворене**
8. **Окультур — некультурне**
9. **Очисть від скверни — близьке і рідне**

Нас сто мільйонів

Саме стільки є українців на планеті, зауважив президент міжнародної громадської організації «Об'єднання українців світу» Михайло Поплавський на брифінгу, на якому, зокрема, йшлося і про плани та завдання новоствореної організації. Об'єднання з'явилося у період підготовки до 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка. Гімном обрано вірш «Реве та стогне Дніпр широкий», а столицею — Черкаси.

ШАНУЙМОСЯ!

За короткий час життя організації засновники уже прийняли делегацію українських дітей з 13 країн, зокрема з Румунії, Молдови, Казахстану, Нової Зеландії тощо. Юні делегати запропонували створити на Черкащині табір для маленьких українців світу, де б навчалися рідної мови, культури, традицій. Ідею підтримали члени організації, перший космонавт України Леонід Каденюк, відомий лікар, вчитель та художник Євген Товстуха.

Зазначалося, що потрібно не тільки тримати зв'язок із тими, хто поїхав давно, а й не втратити його з тими, хто зараз покидає Україну. На брифінгу йшлося про те, що для підвищення дієвості організації необхідно створити банк даних, де б значилися всі осередки українців. Адже порахувати, скільки етнічних українців живе, наприклад, у Росії надзвичайно складно.

Першочерговим завданням також є і створення можливості постійного доступу українських емігрантів до інформації з батьківщини. Бо за кордоном про нас здебільшого дізнаються з російських джерел або не знають взагалі.

А ще пан Михайло Поплавський заявив, що для цієї організації ні в кого грошей просити не збирається. Хочеться вірити, що «Об'єднання українців світу» стане принципово новою сторінкою в історії таких утворень.

Анна БОЙКО.

САМОВРЯДУВАННЯ

Не нарікайте на дзеркало

Прикро, звичайно, що Криничанський район потрапив до переліку соціально найвідсталіших на Дніпропетровщині. Але що поробиш, коли це суща правда. Єдине втішало, що відставання допомогло району потрапити до списку Українського фонду соціальних інвестицій, щоб хоч трохи поправити справи.

Не обійшлося без того, що народний депутат Олег Царьов замовив слово. Як-не-як, не всім таке щастя випадає. Адже фонд безкорисливо виділяє чималі кошти для розв'язання найгостріших соціально-комунально-побутових проблем населених пунктів та територіальних громад. Бери — не хочу!

Щоправда, є кілька обов'язкових умов. Найперша — це участь самого населення. Треба зібратися громадою на збори, зареєструватися (кворум — третина мешканців) і спільно визначити, яку «дірку» латати. Ремонтувати школу, дитсадок, лікарню чи лазню, прокладати дорогу чи водогін. Створити ініціативну групу, котра контролюватиме реалізацію «містечкового» міні-проекту. До того ж 90 відсотків потрібних коштів фонд перекаже негайно. Решту мусить віднайти сама територіальна громада: зібрати з населення, а п'ять відсотків дозволяється просити в доморощених спонсорів, благодійників і меценатів...

Прийнятний варіант? Кращого й не придумати! Адже це майже на дурничку. Тільки й того, що поклопотатися, покрутитися та побігати, поворушитися, не чекати манни з небес.

Але в селах Затишному, Адамівці та Маломихайлівці й у селах Дружбівської сільради Криничанського району на збори люди... не зібралися. Отже, ніде потрібного кворуму не було. Таке враження, наче села повимирали й знелюдніли. Хоч невирішених проблем — по самісіньку зав'язку. Невже наші селяни так збайдужили, що їм їхні ж негаразди «по барабану»?

Хоч би як там було, але коли мешканці сіл знехтували ідею і запрошення на сходки, посланці фонду розвернулися й подалися геть. Не хочете — ваша справа.

Тлумачать тепер те, що сталося в районі, порізному. Хто навздогін чухає потилицю, хто рота від подиву розкрив і закрити досі не може, а хто просто не вірить, що ось так «перехитрили» самі себе. Села Дружбівської сільради, наприклад, потерпають від нестачі питної води. Була думка за кошти фонду та населення спорудити водогони.

— Я перша наполягала, — запевняє власниця фермерського господарства Світлана Антонюк: давайте скористаємося нагодою, кращої найближчим часом навряд чи діждемося, і проведемо воду. Однак секретар сільської ради Тетяна Матвієвська заявила, що все це афера. Що нас збираються обдурити.

Інший мешканець села Дружба Михайло Ходько ніби сам мав з цього приводу розмову з сільським головою Миколою Коваленком. І той йому сказав, що фонд із такою затією — це шахрайство. Влипнемо по самісіньку вуха й потім не відмиємося.

Депутат сільської ради Олександр Ващенко свідчить, що про збори «вперше почули, коли вони вже не відбулися». Для кворуму досить було 250 осіб, а прийшли трохи більш як сто. Себто людей просто належним чином не оповістили. І про це тепер кажуть тут в один голос.

У голови Криничанської райдержадміністрації Юрія Коваля своя версія.

— Вважаю, — каже він, — що винні голови територіальних громад і їхні активісти. Треба було інформувати населення про умови, запропоновані фондом. А сталося, по суті, навпаки.

Але, мабуть, найближча до істини Галина Філімонова, помічник-референт народного депутата Олега Царьова:

— З людьми нинішня влада на місцях просто не працює. І в цьому головна причина. Ніхто сьогодні не спілкується з народом, жодної роз'яснювальної роботи не веде і ніхто не переймається людськими турботами.

А ще, продовжує Галина Філімонова, нинішні чиновники заклопотані винятково власними інтересами, бо їм своя сорочка ближче до тіла. Все інше не хвилює. Переобтяжувати себе громадськими проблемами охочих немає. А якби міні-проект водогону за європейськими стандартами, з кращих матеріалів та із залученням кваліфікованих спеціалістів вдалося затвердити? Начальство мало б зайвий клопіт та відповідальність за його спорудження. Охота надриватися! Який з цього зиск?

Директор міжрегіонального відділення Українського фонду соціальних інвестицій Микола Герасименко каже: «Криничанський район — єдиний в усій Україні, де пропозиції фонду дістали відкоша, наче вони нікому не потрібні. Населення не виявило інтересу, а ми не нав'язуємося... Бо є обов'язкова умова, за якою працює фонд: участь громади та її лідерів у реалізації проектів — над усе! Якщо людям байдуже, то навіщо їх турбувати?»

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Старі нові власники

ТОЧКА ЗОРУ

Після укладання угоди купівлі-продажу ДМЗ імені Петровського компанія «Приват-Інтертрейдинг» висловила вдячність Корпорації «ІСД» за конструктивний підхід у вирішенні конфліктних питань. Мабуть, дніпропетровській компанії варто дякувати «ІСД» й за те, що віднині вона зможе без суперечок на управлінському рівні істотно підвищити ефективність роботи підприємства. Якщо «Приват-Інтертрейдинг» не відступиться від своїх слів виконати всі зобов'язання, взяті «ІСД» під час купівлі державного пакета ДМЗ, то у ДМЗ вперше за останні роки з'явиться шанс вийти з кризи.

Ситуативний діалог

Сторони домовилися, що сума виручки розголосу не підлягає, але гроші в цьому разі не головне, оскільки групи вирішили майбутнє заводу. На ДМЗ до останнього часу була двозначна ситуація — «ІСД» та «Приват-Інтертрейдинг» по-різному бачили розвиток підприємства, а це могло негативно позначитися на соціальному становищі працівників заводу. Під питанням перебувала подальша стабільна робота підприємства: ДМЗ і його керівництво були підконтрольні групі «Приват», близьким до неї компаніям, а сировину на підприємство постачав «ІСД».

У структурах управління підприємством також складалась патова ситуація: тоді як «Приват» фактично володів контрольним пакетом підприємства, «ІСД» мав у своєму управлінні майже 43 відсотки акцій заводу. Отже, жодна зі сторін не могла приймати стратегічно важливі рішення, оскільки корпорація могла блокувати проведення зборів акціонерів, а «Приват» не міг їх провести через відсутність кворуму.

Тому два конкуруючі акціонери вирішили піти мирним шляхом, зосередивши акції в одних руках. За словами директора з корпоративних прав та інвестицій корпорації «ІСД» Олександра Пилипенка, переговори між компаніями тривали з травня цього року і, зрештою, донецька корпорація прийняла рішення віддати частину своїх акцій дніпропетровському «Привату». Окрім подальшого стабільного розвитку підприємства та забезпечення оптимальними умовами праці робітників заводу, причиною такого рішення стала і велика кредиторська заборгованість ДМЗ, яку накопичив за час управління 60 відсотками заводу «Приват-Інтертрейдинг» (з 1999 по 2003 рік). За даними Міністерства промислової політики, внаслідок тяжкого фінансового стану у період з 1 січня 1999 року по 1 жовтня 2003-го дебіторська заборгованість ДМЗ збільшилася у 7,7 раза —до 923,4 мільйона гривень, що становило 58 відсотків її активів. Державний пакет акцій ДМЗ за цей час зменшився з 60 до 42,26 відсотка, які, зрештою, у грудні 2003 року придбала Корпорація «ІСД».

Але щойно новий інвестор почав вивчати фінансово-господарську звітність підприємства, як виявилися певні ознаки фіктивного банкрутства. Ми не раз писали про це. Отже, у разі покупки «приватівського» пакета «ІСД» істотно ризикував, адже структури «Приватбанку» зберігали контроль над процесом банкрутства.

Після тривалих переговорів «ІСД» вирішив не купувати пакет «Привату», а погодився продати свій. З цієї точки зору акумулювання абсолютної більшості активів у руках одного акціонера гарантує безконфліктну діяльність ДМЗ в подальшому. Україна чи не вперше стала свідком цивілізованого вирішення суперечки між двома великими акціонерами, які мали різне бачення подальшого розвитку підприємства.

Такі різні ФПГ

Позаяк угода «ІСД» та «Привату» щодо ДМЗ імені Петровського аж ніяк не передбачає подальшого зближення груп і тим паче не означає створення якогось альянсу чи союзу. Ймовірно, що головна причина цього — різний підхід та ідеологія фінансово-промислових груп у вирішенні бізнес-справ. Стратегія «ІСД» грунтується на прозорій діяльності, відкритості для держави та громадськості. Сьогодні корпорація реалізує широкомасштабні інвестиційні проекти на своїх підприємствах, стежить за додержанням належної соціальної політики на об'єктах (рівнем зарплатні та умовами праці) і виходить на міжнародні ринки.

Водночас компанії, близькі до групи «Приват», продовжують діяти доволі агресивно на всіх українських ринках, де сьогодні присутні. Найяскравішим з останніх прикладів цього є ситуація навколо єдиного комерційного депозитарія «Міжнародний фондовий союз» («МФС»), про який докладно розповіла у номері від 29 червня — 5 липня ц. р. «ІнвестГазета». Минулої п'ятниці «МФС» не зміг провести збори акціонерів через конфлікт інтересів, пов'язаний зі спробами «Приватбанку» встановити контроль над депозитарієм. Сьогодні акціонери та правління цієї компанії мають намір звернутися до Верховної Ради з проханням розглянути загрозу роботі та існуванню «МФС» у зв'язку з діями «Приватбанку». Слід зазначити, що практично всі випущені в електронному вигляді акції в Україні нині перебувають у депозитарії «МФС». Процедура переходу прав власності в системі депозитарію є досить відкритою, поки цей депозитарій незалежний. Річ у тім, що недостатньо прозорим є спосіб резервування інформації в «МФС». За бажанням зацікавленої особи важлива інформація, наприклад, може «випадково» зникнути.

До того ж не завжди «Приват» та підконтрольні йому групи зважають на соціальні потреби працівників на своїх підприємствах (згадати хоча б затвердження санації на тому-таки ДМЗ імені Петровського, що передбачала розпродаж усіх соціальних активів підприємства). Та й у приватизаційних конкурсах група «Приват» зажила слави дещо скандальної фінансово-промислової групи. Хоча якщо простежити за діяльністю «приватівських» компаній, вони вже давно не перемагали в великих конкурсах і не підтверджували готовності платити великі кошти за державні пакети акцій. Наразі «Приват» задовольняється тими активами, які держава дала йому в управління на деякий час та які, зрештою, були взяті під повний контроль «Приватбанку».

Однак на ДМЗ «Привату» таки доведеться зайнятися соціальною та інвестиційною політикою. «ІСД» та «Приват-Інтертрейдинг» домовилися, що з моменту підписання договору купівлі-продажу корпорація «ІСД» передає, а компанія «Приват-Інтертрейдинг» приймає на себе всі зобов'язання, взяті «ІСД» під час приватизації ДМЗ (реалізацію програми технічної реконструкції виробництва, впровадження прогресивних технологій, збереження видів економічної діяльності й обсягів виробництва, що існували на момент підписання договору купівлі-продажу між «ІСД» та державою). В тому числі «Приват-Інтертрейдинг» зобов'язався виконати розроблену корпорацією програму поліпшення соціального клімату на «Петровці».

Станіслав ХВИЛЬОВИЙ.

Тепловики готують «сани»

ВІДЧУТТЯ ГОСПОДАРЯ

На підприємстві «Херсонська ТЕЦ» гарячий сезон —тепловики готуються до зими. Вперше за останні десять років роблять капітальний ремонт чотирьох генераторів. Це дасть можливість збільшити видобуток значно дешевшої електроенергії, котрої потребує обласний центр.

Найбільше теплопостачальне підприємство, що опалює та дає гарячу воду двом третинам житлового фонду міста, в останні два роки впевнено нарощує виробничі показники. Зусилля тепловиків знайшли підтримку серед населення — відчутно зріс рівень оплати за послуги. Належно оцінено й заслугу керівництва — Міжнародна академія кадрової політики нагородила директора Херсонської ТЕЦ Олександра Ровового Дипломом та почесною відзнакою «За ефективне управління».

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

На знімку: директор Херсонської ТЕЦ Олександр Ровoвий.

Фото Володимира МАРУСА.

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Швидко і надійно

У Тернополі місцеві електрозв'язківці урочисто відправили «у відставку» квазіелектронну станцію «Кварц», яка забезпечувала автоматичним міжміським і міжнародним зв'язком усі населені пункти області. Свого часу це була перша АМТС в Україні, яка вірою і правдою служила споживачам 17 років. На зміну «Кварцу» прийшла цифрова автоматична міжміська телефонна станція типу EWSD загальною ємністю 10080 портів. Нова АМТС взяла на себе не тільки все навантаження з міжміського та міжнародного зв'язку, а й виконуватиме функції транзитної станції для семи областей Західного регіону. Поліпшаться не тільки якісні показники зв'язку, а й швидкісні: тепер з'єднання чи то з США, чи з віддаленим селом відбуватиметься за півсекунди (раніше — за 8—9 секунд).

З розбудови телефонної мережі Тернопільська філія ВАТ «Укртелеком» утримує передові позиції в Україні. До кінця цього року уся телефонна мережа області перейде у цифровий формат. За словами керівника філії Олексія Євдокімова, черга тернопольців на телефон зникне.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Російської Федерації про врегулювання претензій, які виникли внаслідок повітряної катастрофи, що сталася 4 жовтня 2001 року

Верховна Рада України **постановляє**:

Угоду між Урядом України та Урядом Російської Федерації про врегулювання претензій, які виникли внаслідок повітряної катастрофи, що сталася 4 жовтня 2001 року, підписану 26 грудня 2003 року в м. Москві, ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
4 червня 2004 року.
№ 1757-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Договору між Україною та Корейською Народно-Демократичною Республікою про правову допомогу в цивільних та кримінальних справах

Верховна Рада України **постановляє**:

Договір між Україною та Корейською Народно-Демократичною Республікою про правову допомогу в цивільних та кримінальних справах, підписаний у м. Києві 13 жовтня 2003 року, ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
4 червня 2004 року.
№ 1758-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Договору між Урядом України і Міжнародним Комітетом Червоного Хреста (МКЧХ) про відкриття Місії МКЧХ в Україні

Верховна Рада України **постановляє**:

Договір між Урядом України і Міжнародним Комітетом Червоного Хреста (МКЧХ) про відкриття Місії МКЧХ в Україні, підписаний 5 грудня 1995 року у м. Женеві, ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
4 червня 2004 року.
№ 1759-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про охорону секретної інформації у сфері оборони

Верховна Рада України **постановляє**:

Угоду між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про охорону секретної інформації у сфері оборони, підписану в м. Києві 4 серпня 2003 року, ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
4 червня 2004 року.
№ 1760-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Литовської Республіки про взаємну охорону інформації з обмеженим доступом

Верховна Рада України **постановляє**:

Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Литовської Республіки про взаємну охорону інформації з обмеженим доступом, підписану в м. Києві 5 червня 2003 року, ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
4 червня 2004 року.
№ 1761-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Таджикистан про взаємну охорону секретної інформації

Верховна Рада України **постановляє**:

Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Таджикистан про взаємну охорону секретної інформації, підписану в м. Душанбе 9 квітня 2003 року, ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
4 червня 2004 року.
№ 1762-IV.

Україна — Сирія: перспективи і співробітництво

Делегація депутатської групи Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків із Сирійською Арабською Республікою на запрошення голови парламентської Асоціації сирійсько-української дружби перебувала з офіційним візитом у Сирії.

Це — одна з найдревніших країн Східного Середземномор'я, має населення більш як 16,5 млн. осіб, з яких 88 відсотків араби. Мешкають тут також курди, вірмени, ассирійці та інші народи.

Більшість населення — мусульмани. Вони становлять 85% від загальної кількості. А вже серед них переважають суніти — 70%. Представники усіх релігій мирно співіснують.

Сирія — президентська республіка. Глава держави обирається населенням кожні сім років.

Законодавчий орган — Народні збори у складі 250 депутатів, які обираються кожні чотири роки. Найширше в сирійському парламенті представлена правляча Партія арабського соціалістичного відродження (БААС) — 135 місць, на п'ять інших партій припадає загалом 32 місця, незалежні депутати мають 83 місця.

У Сирії функціонують загальна федерація сирійських профспілок, загальна федерація селян, громадські організації жінок, працівників вищих навчальних закладів, молодіжні організації. Діяльність політичних партій релігійного спрямування заборонена.

Економіка Сирії має значний промисловий і аграрний потенціал. З 1988 року здійснено низку заходів для зміщення пріоритетів у розвитку економіки. Значна увага в проведенні політики інвестування приділяється аграрному виробництву. Споруджували й модернізували і промислові об'єкти, що могли гарантувати швидку віддачу.

Уряд активізував роботу приватного і змішаного секторів, маючи на меті залучення до національної економіки іноземних, а також сирійських коштів, зокрема тих, що були раніше переведені до закордонних банків. Запроваджено звільнення інвесторів від податків на термін від п'яти до дев'яти років, скасовано митні збори на деякі імпортні товари, запроваджено «абсолютно вільний обіг капіталів». Факти свідчать про те, що Сирія вибрала «китайський варіант» реформ. Спочатку поступовий плюралізм в економіці, а потім — у політиці. Проголошено курс політики відкритих дверей щодо виробничої сфери.

Приватні підприємства переважають у таких галузях промисловості, як харчова, текстильна, парфюмерна, деревообробна, в автомобільному та морському транспорті.

Для інших економічних напрямів у Сирії розроблено державні плани: розвитку енергетики до 2010 р., нафтогазової промисловості до 2020 р., залізничного транспорту до 2020 р. та національний план зайнятості до 2005 року, яким, зокрема, передбачено інвестування в розмірі 1,7 млрд. дол. США до 2005 року для створення 432 тис. робочих місць.

У Сирії високий рівень безробіття — офіційні дані свідчать про 10 відсотків безробітних. Одна з причин цього — великі темпи приросту населення.

Водночас, незважаючи на об'єктивні складнощі, частка ВВП на душу населення зросла з 1055 доларів США в 2002 році до 1120 доларів у 2003 році, а обсяги сирійського експорту перевищують обсяги імпорту.

Серед експортних товарів — сира нафта та нафтопродукти, фрукти, овочі, бавовна та інші товари. В імпорті переважає продукція машинобудування та транспортне обладнання, харчові продукти, металопродукція, хімікати.

Головні партнери: в експорті — Італія, Франція, Іспанія, Саудівська Аравія,

▪ ▪ ▪

Більшість населення — мусульмани. Вони становлять 85% від загальної кількості.

▪

Ліван. У імпорті — Італія, Україна, США, Німеччина, Туреччина, Китай.

Державний бюджет на 2003 рік було затверджено в розмірі 420 млрд. сирійських фунтів, що приблизно становить 42 млрд. дол. США.

Понад 50 відсотків усіх бюджетних призначень було спрямовано на інвестиційні проекти. Значна частина — на поточні видатки: заробітну плату, соціальні програми, субсидії, погашення боргів державних підприємств, які забезпечують постачання води, переробку бавовни та виробництво хліба.

Сирія виробляє електроенергію на 11 теплоелектростанціях та трьох гідроелектростанціях. Плановано модернізувати три ТЕС і спорудити дві ТЕС потужністю 600 мегават кожна. Система електропостачання Сирії під'єднана до мережі Йорданії та Єгипту і в майбутньому має бути об'єднана з мережею Туреччини, Іраку та Лівану.

Відносини між парламентами України і Сирії розвиваються динамічно. У травні 2002 року було створено депутатську групу Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків із Сирійською Арабською Республікою. У 2003-му одразу після виборів до парламенту Сирії — Народних зборів — створено Асоціацію сирійсько-української міжпарламентської дружби. Встановилися жваві, ділові контакти, обмін інформацією. У квітні цього року відбувся візит делегації парламенту Сирії до України на чолі з головою Асоціації дружби доктором технічних наук Нассредіном Хайралла, який, до речі, є випускником Харківського інженерно-будівельного інституту 1981 року, навчався в аспірантурі цього ж вузу, дисертацію захистив у Москві. Перебуваючи на сирійській землі, доводилося зустрічатися з багатьма випускниками вищих навчальних закладів колишнього Радянського Союзу. Вони добре знають мову, звичаї нашого народу, в них залишилися гарні враження від перебування і в Росії, і в Україні.

Програма була насичена діловими зустрічами на найвищому рівні, відвіданням історичних місць, музеїв, стародавніх культових закладів, як мусульманських, так і християнських, які однаково поважають громадяни Сирії. На офіційних зустрічах обговорювали питання розвитку співробітництва в політичній, економічній, науковій та культурній сферах. Відбулися зустрічі з Президентом САР Башаром Асадом, Головою Народних зборів доктором Махмудом аль-Абрашем, міністрами, губернаторами, діловими людьми.

Торкаючись політичних проблем у світі і навколо Сирії, зазначалося, що Сполучені Штати Америки за останні роки втратили стабілізуючу роль на Близькому Сході у зв'язку з агресією в Іраку. Підстав для вторгнення коаліційних військ, організованого Сполученими Штатами в Ірак, немає. Мандату Ради Європи також немає, зброї масового ураження не існує. Тому боротьба народу, на території якого зародилася цивілізація, триватиме до остаточного виведення іноземних військ з території суверенної держави.

США також втратили функцію гаранта мирного процесу врегулювання відносин між Ізраїлем та країнами—сусідами і передусім з Палестиною, Ліваном, Сирією. Сирія виступає за створення незалежної Палестинської держави відповідно до рішення Організації Об'єднаних Націй та повернення Ізраїлем захоплених сирійських територій Голанських висот, висуваючи формулу мирного врегулювання: мир і співробітництво з Ізраїлем в обмін на захоплені території. Зі свого боку члени делегації українського парламенту констатували, що відносини між нашими країнами та парламентами розвиваються, але співробітництво має бути ефективнішим. Українським парламентом на сьогодні вирішено всі питання законодавчого забезпечення розвитку економічних відносин, до яких належить ратифікація угод: про взаємний захист інвестицій; про уникнення подвійного оподаткування; про морське торговельне судноплавство; про пільгове

▪ ▪ ▪

Головні партнери: в експорті — Італія, Франція, Іспанія, Саудівська Аравія, Ліван. У імпорті — Італія, Україна, США, Німеччина, Туреччина, Китай.

▪

оподаткування товарів із Сирії.

У політичному плані було зазначено, що українські парламентарії поділяють позиції Сирії щодо виведення іноземних військ з Іраку, повернення влади іракському народу, проведення демократичних, чесних виборів президента. Висловлено підтримку ініціативам Сирії щодо врегулювання територіальних проблем з Ізраїлем мирним шляхом.

Відвідавши столицю Голанських висот місто Кунейтра, члени делегації були вражені варварськими руйнуваннями міста, в якому проживало близько 50 тисяч населення. Сьогодні воно мертве. Відбудовано лише чотири відсотки житла, тут дислокується підрозділ миротворчих сил ООН, а околицею проходить розділова лінія, позначена колючим дротом. Мертве місто — це страшно. Жахливі розповіді живих свідків тих подій, яким окупанти під загрозою знищення відвели лише дві години на те, щоб залишити місця, де вони народилися, жили, де проживали їхні предки.

У зруйнованому місті функціонує доглянутий парк, де поховано воїнів, котрі загинули, захищаючи свою землю і свій народ. Закладено також Алею миру, де садять дерева поважні гості, докладаючи зусиль до встановлення справедливого миру на цій багатостраждальній землі. Посадили і ми оливкове дерево з великою надією, що у людства вистачить здорового глузду розв'язувати проблеми лише мирним шляхом, що народ Сирії збере свої землі за допомогою світової спільноти.

Сирія — дивовижна країна, історія якої починається більш як 3,5 тисячі років тому. В історико-краєзнавчих музеях Дамаска ми бачили експонати, яким по декілька тисяч років. Це — знаряддя праці та побуту, посуд, прикраси, гроші, перші написи, зроблені на глиняних пластинках, зброя. Сирійці з повагою ставляться до своєї історії, здобутків своїх предків, до релігії різних народів.

Відсутні будь-які прояви екстремізму чи якоїсь суспільної неприязні. Впадає в око по-особливому шанобливе ставлення до матері (рай — це те місце, де стоїть мама), до жінки, до сім'ї. У Сирії — звичайне явище, коли коли вся родина з дітьми йде пізнього вечора до кафе чи ресторану, почуваючись цілком безпечно. Вживання спиртного не заборонено ні релігією, ні державою, але існують міцні традиції, які не дозволяють цим зловживати.

Вражають освітлені вулиці, добротні автомобільні дороги, масштабне будівництво, а головне — доброзичливі люди.

Підсумовуючи проведені переговори, можна зробити висновок, що Сирія є надійним, перспективним партнером на Близькому Сході, з яким вигідно розвивати торгівлю та співпрацювати в галузі новітніх технологій. Країна — зручний транзитний коридор для поставок української продукції до третіх країн.

Сирія для України — це ворота для розширення співробітництва на Близькому Сході. Сучасна політична та соціально-економічна ситуація в країні дає змогу не лише зберегти свої позиції на ринках Сирії, а й розширити спектр поставок та послуг, зокрема шляхом створення спільних підприємств і виробництв, передачі нових українських технологій для реалізації довгострокових взаємовигідних проектів. Створення відповідних умов дозволить залучити сирійських інвесторів до інвестування української економіки.

Анатолій ДОМАНСЬКИЙ, народний депутат України, голова депутатської групи Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків із Сирійською Арабською Республікою.

Конституційна реформа: пролог чи післямова?

Відомо, що політична відповідальність у цивілізованих країнах виступає одним із важливих елементів політичної системи: вона є умовою політичної стабільності у суспільстві та передумовою впровадження верховенства права. Ця відповідальність може наступати чи не наступати у відповідних ситуаціях, але як самостійний інститут вона має бути закладена у політичний процес, щоб він розвивався природно і конструктивно. Відсутність політичної відповідальності у політичній системі країні свідчить, що ця система або слаборозвинена, або розвивається за якимись штучними законами, котрі ведуть її у бік від магістрального розвитку людства...

Після нерезультативного голосування у Верховній Раді України 8 квітня ц. р. по законопроекту № 4105 про конституційну реформу з'явилося чимало міркувань з приводу того, що було причиною такої нерезультативності і хто винен. Але це навряд чи допоможе цивілізовано вирішити проблему реформи. Вихід треба шукати в іншому: слід формувати нові концептуальні засади конституційної реформи, співзвучні сучасному етапу суспільно-політичного розвитку України.

Реалістичним політикам і фахівцям сьогодні очевидно, що справа не в провині окремих народних депутатів України з проурядових депутатських фракцій і груп чи з числа позафракційних, шести голосів яких так бракувало при голосуванні за вищезгаданий законопроект. Найімовірніше при цьому голосуванні мав місце збіг обставин, який слід віднести до числа випадків, котрих чимало у новітній політичній історії держави.

В українській суспільній свідомості вже склався певний стереотип про те, що практично жодна велика справа у парламенті не вирішується одразу, тобто в один прийом. Згадаймо, скільки було зроблено спроб прийняти Конституцію України, починаючи з 1992 р.! Не менше трьох. Відомо, що по кілька разів парламент пробував прийняти чимало й інших важливих актів (з питань виборів, державної символіки тощо), аж поки наставав момент істини.

Здається, що з конституційною реформою такий момент теж настане, бо потреба в ній більш ніж нагальна: українське суспільство хоче звільнитися від малопродуктивної традиціоналістської (ультраконсервативної) і перейти до ефективнішої класичної (ліберал-консервативної) моделі політичної системи та замінити переважно президентську форму правління на парламентську.

Одним із найслабших місць конституційної реформи від її початку, безперечно, була ідеологія, в якій панували дві позиції: вдосконалення чинної президентської республіки і перехід до парламентської форми правління. Панівною стала парламентаризація політичної системи в Україні, яка, за задумом ідеологів цього варіанту реформи (О. Мороз та інші), мала на меті обмежити владу спочатку Президента Л. Кучми, а згодом — з огляду на можливий реальний прихід до влади 31 жовтня ц. р. — потенційного кандидата на пост Президента від правоцентристської опозиції В. Ющенка.

Здається, що сьогодні «особистісні» першопричини парламентаризації політичної системи практично відійшли на другий план, оскільки перемога когось одного із проанонсованих кандидатів на цей пост не видається вже абсолютною. Тоді який сенс має парламентаризація даної системи?

Хоч якою важливою для демократичного врядування є форма державного правління, проте головним у конституційній реформі в Україні є все-таки не форма, а зміст цього врядування.

19 травня ц. р. на засіданні «круглого столу» в Національному інституті стратегічних досліджень Президент Л. Кучма зазначив, що Україна серед пострадянських країн — поряд з країнами Балтії — повинна була у числі перших стати на європейський шлях розвитку. Проте цього не сталося, передусім тому, що державна бюрократія в Україні захопила політичну владу й усунула народ від здійснення конституційних функцій. Насамперед фактично позбавила його права бути суддею у конфліктах між законодавчою та виконавчою владою через фактичну відсутність у реальній політиці інституту позачергових парламентських виборів.

Поки що існуюча концепція проголосованого 23 червня законопроекту № 4180 про внесення змін до Конституції України спирається на традиціоналістську конституційну ідеологію, найслабшим місцем якої є те, що вона виключає народ, як джерело публічної влади, з процесу реформування політичної системи. Але без реальної та постійної участі народу в державних справах здійснити будь-які реальні суспільно-політичні реформи практично неможливо. Як і утримувати сьогодні народ подалі від політики, оскільки завдяки президентським виборам 31 жовтня ц. р. у суспільстві накопичився значний критичний соціальний матеріал, який може завдати великої шкоди, якщо його не спрямувати у легальне, конституційне русло.

На нашу думку, принцип народного суверенітету повинен бути основоположним і наріжним для конституційного реформування. Ця реформа має закріпити новий суспільний договір між владою та народом з тим, щоб реалізувати принцип: влада для народу, по волі народу і через народ. Воля народу, виражена у конституційних і законних формах, має бути обов'язкова для державної влади.

Законодавча і виконавча влада, що діє всупереч явно вираженій волі народу, підлягає достроковому припиненню її повноважень відповідно до процедур, установлених Конституцією і законами України. Без цього найдемократичніша конституційна реформа буде тільки набором юридичних фікцій, за якими стоятимуть вузькокорпоративні чи особисті інтереси.

Відомо, що традиціоналістська модель політичної системи в Україні сформувалась у середині 1990 років у результаті того, що Президент України змушений був «підстраховувати» напівдієздатні уряд і парламент, які постійно впадали у крайнощі технократії та політичної демагогії тощо. Політичний вплив глави держави на стан суспільних справ визначався (та й сьогодні ще визначається) не так його конституційно-правовим статусом, як політичною практикою, котра мала тенденцію до саморозширення.

При цьому державна бюрократія, яка була і залишається основою управління публічними справами з боку Президента, заповнила той політичний вакуум, який утворився внаслідок політичної недієвості законодавчої та виконавчої влади. Фактично тільки після парламентських виборів 2002 р. у державної бюрократії з'явився реальний конкурент: політичні партії та їх фракції і (меншою мірою) групи у парламенті.

Власне, це й привело до нової суспільно-політичної ситуації у державі, коли державна бюрократія вже не може, а політичні партії не хочуть жити по-старому. У цих умовах народились дві моделі реформування політичної системи.

Перша модель полягала в тому, щоб на основі широкої коаліції, передусім економічних сил, які фактично становлять конституційну більшість у Верховній Раді України, прийняти нові закони про уряд, про центральні органи виконавчої влади тощо для виправлення тих «вивихів», що склалися у конституційній системі влади під впливом правління державної бюрократії. Потенційна ефективність такого реформування конституційної системи (його можна назвати «малим») дуже відносна, адже бюрократія й далі зберігає контроль над реалізацією законів.

Друга модель полягала в тому, щоб закласти у самій Конституції засади, які привели б до перерозподілу повноважень між вищими органами державної влади: парламентом, Президентом та урядом — на користь парламентсько-урядової коаліції, тобто коаліційної парламентської більшості у Верховній Раді України та сформованого нею коаліційного уряду. Але при цьому роль народу як джерела державної влади фактично не змінювалася б: він мав лише виражати патерналістську довіру діючій владі, яка б за нього все і вся вирішувала. Інакше кажучи, реформа конституційної системи повинна була консервувати відносини між владою та народом, що означало не що інше, як продовження традиціоналістської політики в економічному і соціальному житті — політики всевладдя бюрократії.

Проте суспільний ресурс таких напрямів реформи політичної системи обмежений, оскільки не розв'язує корінної проблеми: переходу від традиціоналістської до ліберал-консервативної моделі розвитку.

Для впровадження ліберал-консервативної моделі політичної системи однією з головних проблем є питання про політичну відповідальність органів державної влади, передусім парламенту та уряду, які юридично і фактично повинні відповідати за формування, контроль і реалізацію державної політики. По суті, політична відповідальність у своєму концентрованому розумінні — це можливість дострокового припинення повноважень політичних органів державної влади, передусім парламенту та уряду, коли вони нездатні належним чином виконувати свої конституційні функції (прорахунки у політиці, корупція, конфлікти між гілками влади тощо). Українська конституційна доктрина і практика знають лише юридичні підстави, які чітко закріплені у конституціях або законах (нездатність парламенту протягом певного часу розпочати сесійну діяльність, парламентський вотум недовіри уряду, вчинення президентом злочину тощо).

А щодо, власне, політичних підстав для припинення повноважень вищих державних інститутів (президент, парламент, уряд), то ні в законопроекті № 3207-І, ні в проголосованому в режимі попереднього слухання № 4180 вони не знайшли відображення. Мало того, вони навіть не обговорюються доктринально.

Крім органів державної влади, політична відповідальність може поширюватися на органи територіальної автономії та органи місцевого самоврядування, якщо вони формуються та функціонують за політичним принципом (обираються з партійних кандидатів, їх представницькі органи формують і зміщують виконавчі органи тощо). А також на політичні партії, лідери яких (на різних рівнях) можуть бути зміщені з посад, наприклад, у разі поразки їхніх партій на виборах.

Отже, принцип політичної відповідальності має неабияке значення для політичної та конституційної системи. Як без юридичної відповідальності немає права у власному сенсі цього слова, так і без політичної відповідальності немає сучасної політичної та конституційної системи.

Зарубіжний досвід свідчить, що реалізація принципу політичної відповідальності у політичній та конституційній практиці веде до формування системи так званого відповідального правління політичних партій, яке виключає грубі порушення суспільного договору між владою і народом щодо належного здійснення цієї влади в інтересах забезпечення прав і свобод громадян тощо. Очевидно, що система відповідального правління політичних партій може бути метою здійснення політичної реформи і в Україні.

Викладені міркування особливо важливі у контексті пошуку українським парламентом оптимального варіанту законопроекту про конституційну реформу. Ми дотримуємося думки, що конституційна реформа не повинна зводитися до обмеження повноважень Президента чи встановлення балансу у відносинах гілок влади тощо. Перш за все вона має містити ідеї та положення про політичну відповідальність органів державної влади та відповідальне правління політичних партій.

Історично політична відповідальність, як самостійний інститут політичної та конституційної системи, формувалася, зокрема, у зарубіжних країнах протягом десятиліть і століть. Ще у 1848 р. французька конституція розглядала розпуск парламенту як державну зраду. А вже після прийняття конституції 1875 р., особливо у 20—30-х роках. XX ст., цей розпуск став звичайним явищем і демократичним способом розв'язання конфліктів між гілками державної влади за допомогою виборчого корпусу.

У 1848 р. першого політично відповідального прем'єр-міністра Угорщини було страчено! А сьогодні місце відповідальності урядів західних країн часто займає підзвітність, тобто «незручність у вигляді необхідності публічно давати непрямі відповіді на дражливі запитання» (А. Шайо. Самоограничение власти. Краткий курс конституционализма. — М.: Юрист, 2001. — С. 196.).

В Україну ідея політичної відповідальності органів державної влади прийшла лише з проголошенням незалежності.

Проте правляча еліта по суті зберегла у нових суспільно-політичних умовах старі традиції, які виключали політичну відповідальність органів виконавчої та особливо законодавчої влади. Перманентні соціально-економічні та політичні кризи в українському суспільстві фактично не впливали на стан політичної відповідальності органів державної влади. Роздільне правління в Україні, за якого у парламенті панувала ситуативна більшість, а у виконавчій владі змінювалися по суті не уряди, а лише прем'єр-міністри.

А які кроки потрібно зробити нинішньому потенційно реформаторському парламенту для того, щоб провести повноцінну реформу політичної системи та її ядра — реформу конституційної системи?

По-перше, необхідно передбачити, що парламент та уряд мають нести всю повноту політичної відповідальності за свою діяльність. Ця відповідальність повинна бути не позитивна, тобто суто моральна, як це має місце сьогодні, а насамперед ретроспективна, тобто пов'язана з політичними наслідками їх практичної діяльності.

По-друге, відповідальність — особливо що стосується уряду — має бути колективна, а не індивідуальна, як раніше. Саме колективна відповідальність уряду сприяє формуванню здорового почуття політичного колективізму. Інакше кажучи, не може бути такого становища, коли парламент висловлює недовіру уряду, а фактично у відставку йде лише прем'єр-міністр.

Водночас відставка уряду має автоматично вести до дострокового припинення повноважень парламенту, який разом з урядом є політично відповідальним перед народом за стан справ у державі. На жаль, у законопроектах про конституційну реформу цьому питанню фактично не приділяється уваги, а воно по суті є ключовим, з точки зору реальної відповідальності парламентсько-урядової коаліції.

По-третє, реформована Конституція має підтвердити право Президента достроково припиняти повноваження парламенту як з юридичних, так і з політичних причин. Це право глави держави є необхідним атрибутом для здійснення ним функцій політичного арбітражу.

Зрозуміло, що Президент не має права зловживати цим повноваженням і його використання має бути обумовлено політичними консультаціями з парламентськими фракціями і групами, урядом та фахівцями, можливо, з окремих питань — навіть з Конституційним Судом України. Мають бути й відповідні обмеження даного повноваження глави держави: наприклад, він не має розпускати парламент раніше, ніж через один рік після позачергових виборів тощо. Крім цього, парламент повинен мати реальну можливість конституційною більшістю притягати главу держави до суду з приводу імпічменту, якщо він зловживає владою і порушує Конституцію та закони.

По-четверте, влада в оцінці своєї діяльності має постійно орієнтуватися на громадську думку народу, який її висловлює через політичні партії, громадські організації та ЗМІ. Тільки-но громадська думка серйозно схиляється до недовіри діям уряду та парламенту (за даними соціологічних опитувань тощо), Президент повинен консультуватися з лідерами уряду та парламенту щодо майбутнього парламентсько-урядової коаліції.

Відсутність практики політичної відповідальності в Україні є свідченням того, що в політикумі, як і суспільстві загалом, ще не вистачає цивілізованого розуміння її цінності для розвитку української демократії. Але ця обставина не має перешкоджати утвердженню у громадській свідомості принципу політичної відповідальності, особливо нині, коли на зміну правлінню державної бюрократії мають прийти політичні партії. Саме обговорення цієї проблематики вже є кроком до практичного запровадження даного принципу.

Обговорюючи проблеми політичної відповідальності законодавчої та виконавчої влади у контексті конституційної реформи, потрібно звернути увагу на те, що ключова роль в її впровадженні належить парламентові та Президентові.

Сьогодні не має значення, які саме політичні сили в парламенті підтримають законопроект про конституційну реформу. Головне, щоб реформа, яка закріпить універсальні засади політичної відповідальності влади перед народом, була ухвалена парламентом. Для цього потрібен консенсус основних політичних сил у парламенті, який був би закріплений, наприклад, у відповідній угоді. Народ має знати, хто з парламентсько-політичних сил готовий перед ним відповідати, а хто — ні. Інакше кажучи, інститут політичної відповідальності має об'єднати конструктивні демократичні сили парламенту задля проведення конституційної реформи.

У зв'язку з цим великі сподівання пов'язані з підприємництвом, тобто українським економічним класом, який становить абсолютну більшість депутатського корпусу у Верховній Раді України. Цей клас відчуває особливу відповідальність перед народом, оскільки від його успіхів залежить соціально-економічний розвиток суспільства, добробут і благополуччя кожного українця.

Фактично підприємництво стало основою політичної та соціально-економічної структуризації українського суспільства. Однак перед самим підприємництвом, яке живе в умовах постійної конкуренції, постає класична українська проблема: забезпечення єдності у розв'язанні загальнодержавних проблем.

Водночас слід зазначити, що представники економічного класу в парламенті потребують морально-політичної підтримки з боку суспільства, насамперед своїх корпоративних організацій, вищою політичною формою яких є політичні партії ліберал-консервативного спрямування.

Ліберал-консервативні партії (блоки) в європейських країнах є необхідним елементом стабільної політичної системи, а їх конкурентами, як правило, виступають партії соціал-демократичного спрямування. Створення сильної ліберал-консервативної партії в Україні, на першому етапі — блоку партій (насамперед через об'єднання наявних партій корпоративного спрямування (аграрії, промисловці та підприємці тощо) тим більш актуально, що паралельно зароджується процес (ще можливо не всіма усвідомлений!) формування великої соціал-демократичної політичної сили яка, крім традиційних партій лівосоціалістичного спрямування, включатиме й партії правосоціалістичної ідеології.

Створення в Україні двопартійної системи означало б завершення процесу політичної структуризації суспільства та утвердження системи відповідального правління політичних партій, яка давала б змогу залежно від політичних настроїв громадян змінювати при владі дві основні партії: ліберал-консерваторів та соціал-демократів.

Отже, теоретично і методологічно в основу конституційної реформи слід закласти концепцію політичної відповідальності законодавчої та виконавчої влади, а також відповідального правління політичних партій.

Хоч як це парадоксально, але під час обговорення проблем конституційної і ширше — політичної — реформи, на жаль, бракувало і бракує ідей, які могли б стимулювати процес пошуку оптимальних рішень. Фактично ми стикаємося з малопродуктивними науковими дослідженнями у сфері політичних і конституційно-правових проблем, насамперед через кризу методології гуманітарної науки. Багато хто з авторів і далі, як за радянських часів, обстоює засновані на принципах утопічного мислення наукові концепції та догми. Тоді як нині потрібно орієнтуватися на класичні для світової, зокрема і європейської науки, теорії реалістичної школи права і політики та філософії права і політики.

У зв'язку з цим зазначимо, що законопроект про конституційну реформу має базуватись не так на емпіричних засадах політико-правової практики минулих років, як відповідати потребам переходу конституційної системи до класичного конституціоналізму. Методологічно ця система базується на чіткому та збалансованому поділі державної влади, що реально гарантує права і свободи громадян через відповідну державну політику, судову систему, систему місцевого самоврядування тощо. Це означає, що конституційна реформа має бути своєрідним каменем, кинутим у воду, від чого повинні піти хвилі по всіх елементах політичної та конституційної системи.

Конституційному процесу в українському парламенті бракує також живого зв'язку з суспільством, широким громадським загалом, який підживлював би цей процес. На нашу думку, не було б зайвим створити щось на зразок Конституційного форуму (у кількості 40—50 осіб), котрий виконував би функцію посередника між парламентом та суспільством. До складу такого форуму могли б увійти авторитетні фахівці, громадські діячі та політики, обізнані з конституційним процесом, які в Україні все-таки є.

Слід також зазначити, що конституційній реформі, навіть після її втілення у відповідному законі, потрібна буде надійна громадська опора та підтримка. У зв'язку з цим не можна не звернути увагу на те, що в українській суспільній думці давно вже зріє ідея, яка, на жаль, ніяк не знайде свого вирішення стосовно створення потужного конституційного руху (з відповідним всеукраїнським центром), який став би громадською опорою конституційного правопорядку та законності. Відомо, що такий рух досить поширений у деяких країнах Заходу і Сходу, наприклад, у США та Японії.

Сьогодні конституційний рух в Україні розпорошений між різними партійними та громадськими структурами, науковими та навчальними закладами тощо. Об'єднати його — таке завдання стоїть перед політичними силами, які хочуть провести та гарантувати конституційну реформу.

Україна не може далі рухатися по колу, як це було протягом останніх десяти—дванадцяти років, постійно натикаючись на одні й ті самі проблеми. Політична відповідальність парламенту та уряду як концепта конституційної реформи та принципу відповідального правління політичних партій може покласти край цьому рухові та вивести державу й суспільство на новий, якісно вищий рівень цивілізаційного розвитку, що відповідає корінним інтересам українського народу.

Конституційна реформа має позначати перехід України до нового етапу її розвитку: від традиціоналістської до ліберал-консервативної моделі, що дасть змогу реально закріпити у суспільному житті такі цінності, як права і свободи громадян, насамперед право приватної власності, український патріотизм, верховенство права, вільна конкуренція, класичний парламентаризм, інтеграція до євроструктур тощо. Дехто, випереджаючи події, хотів би реалізації в Україні принципів соціальної держави, соціал-демократичної моделі розвитку суспільства. Але для цього треба, щоб в Україні з'явились як економічні і суспільно-політичні передумови, так і класична соціал-демократія, котрій народ зможе довірити державну владу.

Висловлені тут думки, ідеї та пропозиції автор не відносить до істин в останній інстанції, а тільки як вступ до діалогу, який постійно мають вести влада, опозиція та громадськість.

Микола ОНІЩУК,

народний депутат України,

член спеціальної тимчасової комісії з питань внесення змін до Конституції України,

перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики.

І осяяли столицю нові юні зірки

ФЕСТИВАЛІ

Повсякчас урочиста Колонна зала імені М. Лисенка Національної філармонії України того вечора була особливо піднесена, я б сказав, навіть схвильована. Тут проходив великий і особливо важливий концерт чергового, сьомого, Всеукраїнського фестивалю «Нові імена юних зірок України».

Фестиваль цей започатковано нашим Міністерством культури і мистецтв у 1997 році як свято класичної музики. А виконавці її — найталановитіші діти — учні середніх спеціальних музичних шкіл.

Традиційно і в цьому концерті пролунали кращі твори світової класики у виконанні юних талантів з кількох регіонів країни. Традиційним був і музичний супровід юним талантам. А саме оркестру найвищого в Україні музичного гатунку — Національного заслуженого академічного симфонічного під керівництвом заслуженого діяча мистецтв України і Росії, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка Володимира Сіренка. Окрім нього, цього разу диригували оркестром також народний артист України Олександр Гуляницький, заслужений діяч мистецтв України Олександр Барвінський, заслужений артист України Віктор Плоскін.

А вели програму концерту також не рядові ведучі — народні артисти України Тамара Стратієнко та Олександр Сафонов.

Для багатьох учасників цей фестиваль був дебютом. Та серед них чимало вже досвідчених — 12-річний скрипаль, киянин Назарій Барвінський, 13-річні скрипаль Олександр Макаренко з Києва і піаністка Ольга Калабініна з Севастополя, 14-річний трубач Михайло Гайдук з Харкова. І що не учасник, то неодмінно вже лауреат якогось фестивалю чи конкурсу — міжнародного або ж всеукраїнського.

Ось одна з таких — Танечка Остапчук, солістка дитячого зразкового театру естрадної пісні «Апельсин» Червоноградського палацу культури Львівської області, вихованка педагога Віктора Коваленка. Їй лише 8 років, а вона вже лауреат всеукраїнських і міжнародних фестивалів та конкурсів «Кришталевий жайвір», «Співограй», «Крок до зірок», «Слов'янський базар у Вітебську».

А 11-річний Петро Жупанов з Миколаєва вже дипломант конкурсу-огляду «Нові імена України», лауреат І премії V відкритого юнацького фестивалю джазової музики «Срібний дощ», володар гран-прі Міжнародного фестивалю дитячої народної творчості «Золотий лелека».

І серед них були старші, вже «метри» сцени киянин Олександр Поляков, львів'янин Юрій Хвостов, Артем Ясинський із Донецька. А загалом у концерті взяло участь 28 учасників із 10 міст України.

Можете уявити собі, який то був концерт! Зала завмирала, коли лунали музичні твори, й зривалася щирими оплесками-подяками. Кожному з учасників безпосередній організатор нинішнього фестивалю — державне підприємство «Україна мистецька» — вручив цінні подарунки і, звичайно, квіти. Неабияку підтримку в проведенні цього свята юних талантів надав Національний фонд «Україна — дітям».

Фото Олександра ВАДІСА.

Нинішній фестиваль, як і попередні, продемонстрував наявність в Україні багатьох юних виняткових талантів. І, зрозуміло, талановитих їхніх педагогів. Це була школа високої майстерності і виконавців. Тут вони самі побачили один одного, познайомилися, творчо поспілкувалися й позмагалися, набули досвіду. Це був також ще один іспит і для багатьох наших талановитих педагогів, організаторів фестивалів.

— Підготовка до кожного такого Всеукраїнського свята тривала й копітка, — розповідала мені заслужений працівник культури України, керівник музичної частини «України мистецької» Ніна Смирнова. — Ми постійно стежимо за всіма конкурсами в регіонах, концертами у навчальних музичних закладах. Помічаємо кращих, радимося з педагогами, відбираємо найздібніших і запрошуємо на такі фестивалі. Шукаємо спонсорів, які допомагають яскраво засвітитися юним талантам у столиці. Ми вдячні тим, котрі відгукуються, допомагають нам і передусім учасникам цих музичних свят.

За роки існування фестивалю, додає Ніна Глібівна, багато наших юних зірочок яскраво засяяли не лише в Україні, а й на весь світ.

Тож у добру путь, юні музиканти й співаки, гордість України!

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Київ.

На знімках: учасниця фестивалю, учениця 5-го класу Одеської музшколи Таня Амірова; Людмила Кучма **(в центрі)** і міністр культури та мистецтв Юрій Богуцький **(крайній праворуч)** серед учасників фестивалю.

ВИДАННЯ

Нові джерела з новітньої історії

Останніми роками Центральний державний архів громадських об'єднань України (ЦДАГО) опублікував чимало документів, які висвітлюють складні сторінки нашої історії XX століття.

Викликали інтерес навіть поза межами нашої країни, зокрема, науково-довідкове видання «Україна партизанська», **«Невідомі листи з Парижа» С. Петлюри,** «Четверта конференція КП(б) України. 17—23 березня 1920 р.» (стенограма). А ось дві зовсім нові книги. Видавничо-продюсерська фірма «Темпора» (Київ) видала «Невідомі документи Організації українських націоналістів. Рік 1930». Основу видання становить листування голови проводу українських націоналістів Є. Коновальця з секретарем проводу В. Мартинцем (майже 70 листів та інших документів). Все це публікується повністю вперше і практично невідоме широкому загалу, бо зберігалося у КДБ і лише у 1988 р. передане до архіву. Документи збірки не тільки мають важливе наукове значення, але є й повчальним прикладом для сучасних політиків.

На початку 2004 р. вийшов останній, п'ятий, том нової серії «Літопису УПА» — збірник документів 1943—1959 рр. До збірника увійшли директиви ЦК Компартії України, маловідомі документи командування радянським партизанським рухом, штабів фронтів, інформаційні матеріали обкомів партії, силових структур. Ці публікації свідчать, що проти повстанців і підпільників було кинуто, крім внутрішніх військ, ще й прикордонні частини Радянської Армії. Архівні документи висвітлюють також ідеологічну боротьбу проти українських націоналістичних організацій, розкривають методи цієї боротьби.

Нові видання ЦДАГО України безперечно привернуть увагу істориків, політиків, викладачів, студентів і всіх, хто цікавиться нашою історією.

Анатолій ІЩЕНКО.

Які боги — такі й люди...

ІСТОРІЯ ЗДАЛЕКУ

Мусимо тут згадати твердження царя істориків Геродота. Цитую: «Они чтут, говорит он, только следующих богов: превыше всех Гистию, затем Зевса и Землю, считая Землю супругой Зевса» (М. И. Ростовцев. Эллинство и иранство на Юге России. — «Огни». Петроград, 1918).

Голод. Голод і холод, а професор історії чорнилом, що замерзає в каламарі, чинить свого — гронить палкі слова, звертаючись до нас, сірих і темних: **«Мы чрезвычайно мало знаем и очень мало интересуемся нашим прошлым, тем прошлым, которое не кажется, на первый взгляд, связанным с нашими судьбами».**

Наші судьби!

Знаємо — не знаємо, та виходить з усього, що наші долі запрограмовані. В них майже нічого випадкового. Богиню Гістію древній золотар відлив (якщо довіритися мудрості і знанням Миколи Реріха) у 17-му столітті до нашої ери. Зевс. Перун. Ісус Христос... Усе це згодом. Культ Гістії найстаріший. Так ось... пролежавши у землі звідтоді, як вилили з металу, раптом якогось дня літа 1980-го дід час підготовки Олімпіади-80, коли рили котлован, виходить на видноту й лягає на теплу людську долоню... Чому? Навіщо?! Відповідь єдина: для повноти! Для того, щоб знали зв'язок вічної послідовності укладу життя, намули великих віків — життєвої традиції, культурної доконечності, коли хочете.

«Київська Русь» усього лиш сучасний кінотеатр у Києві чи закрита книга історії трьох слов'янських народів? Як про кого. Вже мовлено: хто скільки знає, той стільки й має! У прочитанні цієї книги важливе місце посідають ідеї Христа. Ідеї ці нагадують соціалістичні. Тільки ось лихо, здається, наше покоління стане трунарем самої соціалістичної ідеї, до якої людство, вдосконалюючись, ішло два тисячоліття. Стільки скомпрометовано! Стільки сплюндровано!.. А що ж далі? Що, розмінюючи третє тисячоліття?

Ось читаємо: «До влади прийде нове покоління, до життя прийдуть нові люди, з новими поглядами, філософією. Відійдуть у минуле традиції, а з ними і проблеми, які ми принесли з «того часу» (читай, нашого так званого розвиненого соціалізму). Од такого пророцтва мені стає моторошно, так хочеться вигукнути: «А щоб тобі нудно!» Адже усе, про що мовлено, і єсть смерть народу. І таке рече українець про Україну?

І то правда, чому дивуватися.

Пригадую, я був гостем на останньому з'їзді давньої Компартії. На одному засіданні починають вносити у списки для голосування імена нових членів ЦК. Називають ім'ярек, синка важливого партійного функціонера. У передньому ряду президії з'їзду сидів ректор Київського університету. Почувши ім'я, він підіймає руку, і головуючий (автор пророцтва на нове тисячоліття) надає йому слово для репліки. Репліка мудрої людини лаконічна. Мовляв, воно б і нічого... але ви прочитайте інтерв'ю ім'ярека в газеті, що він наговорив про соціалізм. Сказавши, сів. І після словесних викрутасів головуючого про метаморфози, властиві людям, проголосував «за».

Мудрі — вони в усьому мудрі. Не дивуються либонь нічому... Соціалізм — соціалізм! Комунізм узавтра? А чому б і ні?! Ну, а... та Бога ради! Життя єдине. Потрібно уміти вскочити, підпорядкувати все, що не трапиться, собі! Устигнути! Вскочити! Однаково на що. На третє тисячоліття. Чи на Біловезьку Пущу. Мовлено-бо, нова філософія проста — метаморфози!

Не вчіть історію. Не читайте. Інакше, якщо хоч щось знатимете, вчасно довідаєтесь про те, що президента із вас ніколи не вийде. Чому? Бо кращі не виграють. Бо в самому українському характері запрограмовано той гандж, про який писав іще Мирослав Ірчан. Сумно од цього, але так воно і є.

Миры — неземной и земной,
Подвластны печали одной!

Китайський поет.

А що ж наш? Що Тичина?

Нам своє робить!

Ото вже, справді. Продовжувати жити і, вдосконалюючись, буть народом. А це значить, берегти і примножувати традиції. Оберігати мову — в ній народний дух, в ній його невмирущість. Нею окреслено культурні особливості, етичні сили. На ній, на цій стражденній нашій мові, укладено вікові пережитки од найдревніших богів до нашої людської малості. Гістія. Зевс. Перун. Христос... Тарас Григорович. Павло Григорович... Од Івана до Степана! У невмирущість. До повноти життя!

Григорій КОЛІСНИК.

Повернення до джерел

НЕЗАБУТНЄ

Торік, пізньої осені, 45-річний російський генерал з українською душею Борис Миколайович Кузик відвідав свою батьківщину.
«... Щось невимовно щемне і бентежне є в цьому поверненні з далеких чужих доріг до отчого порогу. Тільки тут, біля джерел свого роду і народу, зупиняється відлік часу. І зринає найсокровенніше: «Хто я?» Для чого топчу ряст на білому світі? Який слід залишу після себе?..» — так розпочиналася розповідь «Мандрівка до джерел», опублікована в «Голосі України» 28 листопада 2003 року.

Кузикові святині

Наприкінці травня ми знову зустрілися в Головківці з «нетиповим» генералом. Зміни, що сталися за півроку у старовинному холодноярському селі, не могли не вразити...

На сільському майдані, поруч з пам'ятником загиблим у Другій світовій війні односельцям, виросла велична каплиця святого Миколая. У дворі діда Бориса Кузика, Хоми Левковича Балабушки, засяяла куполом каплиця великомучениці Параскеви — на честь доброї пам'яті бабусі Парасковії Гаврилівни. Ожила й сама оселя козаків-гречкосіїв Балабушок, «хата селян-середняків». Біля відродженої головківської церкви завершили спорудження монументальної, блакитно-небесної краси дзвіниці святих Бориса та Гліба. Заграли на ній під сонцем візім дзвонів. На місці старої колгоспної контори з'явилося чепурне двоповерхове приміщення сільського краєзнавчого музею...

Весь комплекс новітніх пам'яток і храмів побудовано й опоряджено за кошти генерал-майора, академіка, заслуженого діяча науки Російської Федерації, генерального директора потужної московської промислової компанії, просто неординарної особистості, Бориса Миколайовича Кузика.

«З дитинства я разом зі старшим братом Георгієм слухав батькові розповіді про тридцять третій рік,— поділився він спогадами. — У той чорний рік померли страшною голодною смертю його батьки... У війну круглий сирота Микола Кузик ось тут, де стоїть каплиця святого Миколая, був на крок від смерті. Його схопили фашисти. Тільки диво, Боже милосердя врятували життя моєму батькові...»

«Наче Терещенко приїхав...»

На хресний хід, освячення каплиць та відкриття музею зійшлося кілька тисяч людей. Святкове море тернових хустин, посріблених чоловічих голів і позолочених корогов над ними розлилося широкою вулицею мальовничої Головківки. Задзвонили дзвони. Вперше більш як за півстоліття, від часів безбожжя і зруйнування старої церкви, урочисто поплив над селом благовіст. Велелюдна процесія на чолі з архієпископом Черкаським і Канівським Софронієм, протоієреями і генералом-земляком рушила до центру села.

«Наче Терещенко приїхав!..» — перехрестилася сторічна, мабуть, бабуся, пригадавши промисловця-цукрозаводчика і великого благодійника, який на початку XX століття збудував у Головківці школу, церкву, посадив сад.

— Хоч куди закидала мене доля, — звернувся на мітингу до людей Борис Кузик, — усюди і завжди відчував себе кровинкою свого народу, часточкою його святої віри та великої історії. Завжди пам'ятав свої корені, родове гніздо моїх батьків, дідів-прадідів, на долю яких випали тяжкі випробування. Нехай побудовані тут святині стануть пам'яттю про всіх замучених голодоморами і загиблих у війнах моїх земляків. Нехай творена тут молитва допомагає вам жити, вірити, сподіватися. А народний музей зберігає історію нашого древнього села і кожного роду.

На знак подяки за внесок у формування експозиції сільського музею Борис Миколайович вручив пам'ятні подарунки краєзнавцю Василю Білошапці, учителю історії Валентині Бухтій, учням місцевої школи. Ентузіасти-пошуковці не лише зібрали багатий матеріал про минувшину села, а й підготували чудову виставку дитячих робіт декоративно-ужиткового мистецтва.

Мамина мрія

Свято-Троїцький Мотронинський монастир, який, мов празникова свічка, височить серед Холодноярського лісу, також радо вітав свого доброчинника. Завдяки старанням Бориса Кузика у святій обителі оновлено іконостас, закуплено дзвони, з'явилися розписи з ликами великомучеників на білому фасаді монастирського храму.

— Ми дякуємо Всевишньому, що послав нам благочестиву людину, — молилася до образів настоятелька пустині ігумена Мотрона. — Особливо радіємо з того, що за допомогою Бориса Миколайовича вийшла довгоочікувана, прекрасна книжка, яка розповідає про історію нашого монастиря...

Видання, як і чимало інших, підготовлених Борисом Кузиком, справді чудове. Кольорове, щедро ілюстроване. Його сторінки розповідають про Мотронинську обитель, народження якої сягає часів Київської Русі. Це перша спроба узагальнити історію подвижництва й боротьби за українське православ'я, історичні події, в епіцентрі яких був «Нескорений велет».

— Щоразу з завмиранням серця переступаю поріг святої пустині, — щиро каже Борис Миколайович. — Сюди з давніх-давен приходили на причастя мої предки. У холодні і голодні сорокові роки минулого століття моя мама, тоді дівча, працювала за шматок хліба у тутешньому лісництві.

— Жаль було дивитися, — повідала згодом Тетяна Хомівна Кузик, — на спустошений монастир. «Чи повернеться він до життя?»— думали ми, малі заробітчани, оглядаючи його стіни-руїни. Нам дуже хотілося, щоб знову засвітився він вогнем свічок, щоб знову линули аж до нашого села срібні звуки благовісту...

— Тепер я безмежно щасливий, що здійснилася мрія тієї тендітної дівчинки та її однолітків, які разом пололи навколо монастиря бур'яни, садили каштани і горіхи, — продовжив Борис Кузик. — Щасливий, що можу разом з мамою приїхати до Холодного Яру. Увійти у сповнену світла, квітів і піснеспівів відроджену українську святиню.

... По вистеленій свіжою отавою стежині проводжали насельниці монастиря свого московського гостя. Ігумена Мотрона подякувала за допомогу, церковний хор заспівав «Многая літа». Відлуння голосів покотилося Холодним Яром, віковим лісом.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Фото автора.

На знімках: Борис Кузик під час хресного ходу; каплиця великомучениці Параскеви в селі Головківка Чигиринського району Черкаської області.

«Молодогвардійців майже забуто...»

НОТАТКИ З ПРИВОДУ

Понад сорок років Краснодонський музей «Молода гвардія» був одним із найбільш відвідуваних серед країн колишнього Союзу. В сімдесяті роки щорічно кількість його відвідувачів перевищувала півмільйона, переважною більшістю була учнівська молодь. На терені СРСР діяли сотні шкільних однойменних музеїв, регулярно проводили всесоюзні зльоти «Молодогвардійці наших днів», Фадєєвські читання, фестивалі патріотичної пісні, науково-практичні конференції, міжнародні змагання на призи героїв Краснодона. Патріотичні почини із зарахування молодогвардійців до трудових колективів, присвоєння їхніх імен школам та вулицям набули грандіозних масштабів.

Ініціатором усіх цих заходів і, як правило, головною діючою особою виступав музей «Молода гвардія». Спроба його працівників у ті роки скласти картотеку колективів, котрі брали участь у цьому русі, виявилася нездійсненною: так широко і глибоко проникли молодогвардійські традиції в наше життя. До того ж інтерес до краснодонської трагедії і слави був щирий. Досить відкрити книги відгуків відвідувачів музею тих років і перегорнути кілька сторінок, щоб переконатися в цьому.

Сотні тисяч кілометрів проїхали працівники музею разом з батьками молодогвардійців, відвідуючи населені пункти величезної держави і за кордоном. Ажіотаж від приїзду Олександри Василівни Тюленіної, Олени Миколаївни Кошової, Матвія Максимовича Громова, Анастасії Іванівни Земнухової, Єфросинії Миронівни Шевцової та батьків інших молодогвардійців до будь-якого міста або селища був настільки великий, що йому могли позаздрити навіть зірки естради. Треба було бачити очі молоді Братська і Кишинева, Чарджоу і Улан-Уде, Томська і Ростова, Риги і Новосибірська, десятків інших міст, коли на сцену переповнених залів піднімалися учасники «Молодої гвардії» Валерія Борц, Василь Левашов, Радій Юркін, сестри Іванцови і починали розповідь про своїх бойових товаришів.

Приклади трепетного ставлення до всього, що пов'язано було з «Молодою гвардією», можна довго продовжувати. Любов нашого народу до молодогвардійців була воістину всенародна. Кажу про це з почуттям гіркоти, бо все відбувалося в мене на очах. І раптом цього не стало. Минуло десять—п'ятнадцять років і молодогвардійці є майже забуті, а вірніше —незатребувані.

Чому так сталося? Однозначно відповісти не можна. Висловлю лише свою особисту точку зору, що не претендує на істину в останній інстанції.

Поштовх забуттю дала соціально-економічна і політична обстановка в державі, що настала внаслідок розпаду радянської імперії.

■ ■ ■

Хаос і безладдя, розбрат і вседозволеність відсунули на другий план питання патріотичного виховання молоді, а потім вже остаточно пустили їх у непам'ять.

■

Хаос і безладдя, розбрат і вседозволеність спочатку відсунули на другий план питання патріотичного виховання молоді, а потім вже остаточно пустили їх у непам'ять. Згадую висловлювання одного з колишніх комуністичних ідеологів, котрий із кар'єристських міркувань змінив свою політичну орієнтацію, що шокує своїм цинізмом: «З певного часу я таку організацію, як «Молода гвардія», загалом не знаю!» От так, однозначно, гучноголосно і без усякого сорому.

Далі — більше. Прагнення відмовитися від усього того, що, на погляд політиків, може зашкодити національному відродженню України, Білорусії, Молдавії, Латвії, Казахстану та інших радянських республік, дало нібито привід не тільки відмовитися, а й облити брудом багатьох, зокрема «Молоду гвардію».

Недалекоглядним політикам і невтямки, що боротьба молодогвардійців з фашистами була одним із кривавих кроків на багатовіковому виснажливому шляху України до своєї незалежності і національного відродження. Цією організацією та її людьми треба пишатися і ставити в один ряд с тими, хто своїми діями створив в історії України яскраві сторінки. Адже йдеться про комсомольську організацію, що готувала яскравих особистостей.

І, нарешті, зі шкільної програми було вилучено роман Олександра Фадєєва «Молода гвардія». Те, про що сказав вище, я можу ще зрозуміти, а цього не зрозумію ніколи. Адже юні підпільники віддали свої життя за волю Батьківщини. Невже любов до своєї Вітчизни — це прерогатива тільки комуністичної ідеології?

Є й інші чинники, що вплинули на забуття молодогвардійців. Несумлінність, приміром, окремих істориків і журналістів, котрі прагнуть на популярній темі заробити собі ім'я, байдужість молодих учителів, котрі прийшли до школи останніми роками. Але це вже деталі, що випливають із вищесказаного.

У цій історії є і щось світле — музей вижив у смутні часи. Події останніх років і святкування 60-річчя «Молодої гвардії», низка постанов Верховної Ради та уряду сприяли тому, що інтерес нашої молоді до діяльності краснодонського підпілля зріс. Тішить, що й робота з патріотичного виховання підростаючого покоління стає одним із пріоритетних напрямів державної політики України.

Анатолій НІКІТЕНКО,
директор ордена Дружби народів музею «Молода гвардія», заслужений працівник культури України.

На знімку: текст однієї з листівок молодогвардійців.

Якщо висипати все, що є в гаманці, собі на голову, його вже ніхто у вас не відніме.
Бенджамін ФРАНКЛІН.

БЕЗ РОЖЕВИХ ОКУЛЯРІВ

А за прогресом — регрес?

НА ПЕДРАДУ

На прийом до валеолога Дарницького центру здоров'я міста Києва Володимира Маєвського мама привела свого сина зі скаргами на понижену згортуваність крові. У хлопчика спостерігалися часті носові кровотечі, навіть за найменшої ранки важко було зупинити кров.

Як не дивно, причину підвищеного рівня тромбоцитів валеолог убачив у... комп'ютері, за яким хлопчик весь час просиджував удома. Він настільки «переселився» у віртуальний світ, що почав втрачати відчуття реальності.

Згідно із східним ученням, душа і кров ототожнюються. Образно кажучи, почуття власного «Я», пробиваючись назовні через кровотечі, намагалося зупинити процес деградації особистості.

Дізнавшись про суть своєї хвороби, школяр свідомо став менше проводити часу біля електронної машини. Він відчув поліпшення стану здоров'я, про що свідчив і аналіз складу крові.

Ситуацію коментує доктор медичних наук, професор, заступник директора Інституту гігієни і медичної екології ім. О. Марзеєва АМН України, головний спеціаліст з гігієни дітей та підлітків МОЗ України Надія ПОЛЬКА:

— Комп'ютеризація шкільного процесу, безсумнівно, справа прогресивна. Але як бути із шкідливим впливом відеозасобів на підростаюче покоління?

Негативно ставлюся, скажімо, до електронних версій підручників, які набувають популярності. Чи добре, що учні — майбутні батьки — більше часу проводитимуть біля монітора, зчитуючи інформацію не з книги, а з екрана?

Програмний продукт, подача інформації, якість зображення — це, зокрема, передбачено державними санітарними нормами і правилами. Залишається тільки дотримуватися цих вимог.

Проте в комп'ютерних клубах, інтернет-кафе, де основний контингент — підлітки, ігрові технології не проходять ні педагогічної, ні психологічної, ні медичної експертиз. За нашим відбірковим опитуванням, у комп'ютерних клубах підлітки проводять від двох до шести, а то й 16 годин на добу...

Людмила ОПАНАСЕНКО.

А як у них?

У Каліфорнійській школі 625 дітей одержали кишенькові комп'ютери. КК дають змогу учням скачувати електронні книжки, читати їх, писати твори, обмінюватися запитаннями з учителями і багато чого іншого. В інших школах Каліфорнії також збираються витратити виділені гроші на придбання портативних комп'ютерів.

До речі

Європейські медики знайшли залежність між впливом електромагнітного поля та небезпечними захворюваннями крові. Та й самі ви навряд чи станете заперечувати, що тривале сидіння за комп'ютером чи спілкування по мобільному телефону спричинюють сильну втому, апатію, слабкість, збої в роботі серця.

ТРИВОЖНИЙ ДЗВІНОК

Передозування знаннями небезпечне

Мал. Віктора ПОПОВА.

Хочу звернути увагу на зміст шкільної освіти. Не секрет, навчання ускладнилося, і багато хто вважає, що так і має бути.

Пам'ятаю, раніш у школі чотири роки витрачали на додавання й віднімання у стовпчик. І тільки в п'ятому класі переходили до множення і ділення. Училися ми від простого, тренували пам'ять і відпрацьовували навички лічби.

Сьогодні без калькулятора не обходиться ніхто, тому поступово забувають таблицю множення — основу математичних розрахунків.

Нині говорять про спад професіоналізму й компетентності дипломованих фахівців. Я бачу причину в ускладненні освіти. Природу не обдуриш, тому що є закони розвитку мислення, закони поступовості, про що писали у своїх працях Ушинський і Сухомлинський. Необхідно на ранніх періодах навчання використовувати наочність, а мислення тренувати рішенням легких задач. На це тепер не звертають уваги, а даремно. Ми стали випускати зі шкіл учнів, що розв'язують задачі за готовими формулами, але не вміють застосовувати нестандартні методи мислення — такої здатності сучасна школа не закладає. На мій погляд, шкільну оосвіту треба не ускладнювати, а спрощувати. Адже для педагога головне — не нашкодити. І в цьому сенсі випереджальне навчання не на користь.

Г. ДЕНИСОВА, вчителька-пенсіонерка.

Сімферополь.

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Тисяча добрих вчинків

Кажуть, студенти — народ безтурботний, легковажний... Живуть сьогоднішнім днем... Кажуть, ми не думаємо про майбутнє, а про минуле — й поготів. Але з кожного правила є виняток. І такий виняток — студентський парламент у Черкаському державному технологічному університеті. Ми дбаємо про інших, особливо про тих, кому потрібна наша допомога і турбота.

До Дня захисника Вітчизни юнаки і дівчата університету провідали ветеранів війни, колишніх працівників вузу. Я особисто ніколи не уявляла, скільки радості може принести п'ятихвилинне спілкування чи просто кілька теплих слів. До Всесвітнього дня Землі представники парламенту допомогли одиноким пенсіонерам облаштувати житло. Це зайняло не більше двох годин, а ще дві години ми слухали слова вдячності.

Такі вчинки нам нічого не коштують, а за них ми отримуємо мільйони. Не у валюті, а в почуттях, емоціях...

Ніяк не можна оцінити вдячність чи виміряти радість від того, що комусь ти допоміг, що хтось тебе цінує. Такі моменти — найцінніше, що є в житті, адже вони — як посмішка після важкого, напруженого дня: нічого не коштують тому, хто їх дарує, але безцінні для тих, хто їх отримує.

Розділіть це багатство з нами!

Віта ЖУК, студентка лінгвістичного факультету ЧДТУ.

На знімку: дворіччя студентського парламенту відзначали усім дружним колективом.

Фото з архіву «ГУ».

УРОК ПРАЦІ

Голку, пензлик, пелюстки...

Дизайнерів, стилістів, модельєрів виховує Хмельницький загальноосвітній навчальний заклад №22, який спеціалізується на уроках трудового навчання. А ще під шкільний дах переселилася кафедра теорії і методики трудового і професійного навчання гуманітарно-педагогічного інституту Хмельницького держуніверситету. І тепер студенти вчать дітей, директор школи читає лекції студентам, а доценти і професори проводять школярам уроки праці.

Ідея об'єднання мала привнести в роботу обох закладів атмосферу творчості. А школа стала спеціалізованою з поглибленим вивченням дисциплін художньо-естетичного спрямування.

Який урок найпростіший і найприємніший? Той, на якому можна щось створити своїми руками. Але, відверто кажучи, до нової спеціалізації багато батьків поставилися скептично. Не тільки тому, що важко було уявити працю одним із основних шкільних предметів, а й тому, що не помічали у своїх чадах особливої схильності до творчості.

— Ми взяли за мету: кожного, хто сяде за парту, навчити творити, — розповів завкафедри Ігор Каньковський. — З початкових класів запровадили такі дисципліни, як ліплення, малювання, художня праця. Діти задоволені.

Шкільні коридори перетворилися на дитячу художню галерею. Адже у школі започаткували дитячий фестиваль образотворчого мистецтва «Подільський пролісок». Приходь, малюй, перемагай — і твоїй роботі гарантовано місце в галереї. До того ж завжди є на кого рівнятися: студенти — майбутні вчителі — теж представляють свої витвори. І не тільки художні.

Другокурсниця Тетяна Гарматюк з успіхом продемонструвала власну колекцію одягу на фестивалях моди, що проходили у Санкт-Петербурзі, Києві, Львові, Одесі, Харкові. А на запрошення відомих виробників одягу Таня вже побувала на стажуванні в Данії та Німеччині.

Коли говорять про майстра на всі руки, то таким справді можна назвати випускника цього факультету, бо практично немає матеріалу, з яким би він не вмів працювати. А головне — знає, як цьому навчити дітей. Бо ж такі популярні нині професії дизайнера, стиліста, модельєра починаються із звичайного шкільного уроку праці, де дитина бере до рук голку, аркуш паперу, клаптик шкіри, гілочку дерева, пелюстку квітки і починає творити...

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Не такий страшний викладач,

або Міфи і реальність студентського буття

ВІД СЕСІЇ ДО СЕСІЇ

Нещодавно я здала другу в своєму житті сесію. На відмінно. Коридорами Інституту журналістики Київського національного університету ім. Т. Шевченка, в якому навчаюся, напередодні екзаменів блукало безліч чуток... Саме про них і хочу розповісти.

Міф перший: не підмажеш — не поїдеш

Усі довго і нудно розказували, що не бере хабарів лише той, кому не дають. А для того, щоб отримати п'ятірку, треба викласти від 50—300 гривень, залежно від вузу. Стверджую: жодного хабара я нікому не давала.

Міф другий: усі викладачі прагнуть «завалити»

Це, як з'ясувалося, була спроба старшокурсників залякати «першачків». Казали, що до одного викладача потрібно йти в одязі а-ля піонер-відмінник, а до другого — без знань не потикайся. Дійшло до абсурдного: студенти розмістили характеристики викладачів та поради до іспитів у Інтернеті. Чого там тільки не писали. Насправді — не такий страшний викладач, як його малювали.

Міф третій (найпоширеніший): рік гуляй, а сесію здаси

Саме на цьому «прокололося» багато недосвідчених першокурсників. Формула: визубрити за тиждень, як у школі, тут уже не діє. Тому хороші оцінки — це результат передусім наполегливого навчання протягом семестру. Тому було дуже приємно отримувати їх як винагороду за працю, а не за гарні очі.

Четвертий міф про те, що можна нічого не вчити

взагалі, а виїхати на фарті. По-перше, далеко не всі можуть похвалитися постійним везінням. По-друге, знань від того не додасться.

Тож, якщо ви достойно склали сесію, є шанс, що викладачі запам'ятають вас як розумного і сумлінного студента. А це — вже немало.

Анна БОЙКО.

Любов МАЦЬКО, академік АПН: «Мова — інтелектуальний портрет народу»

В особі Любові Мацько, окрім мовознавця, що глибоко займається стилістикою, маємо ще й поважного представника академічної науки, авторитетного вченого, доктора філологічних наук, професора, завідувача кафедри стилістики української мови Національного педагогічного університету ім. Михайла Драгоманова.

На запитання: «Яке призначення стилістики?», вона відповідає: «Викладачі стилістики виробляють чуття естетики мовлення, вміння працювати над своїм словом і стежити за мовленням інших. Я б сказала так: стилістика — це мовний смак, «мовне вухо» — бездоганне, вершинне знання мови, її «ювелірне огранювання».

Академік Любов Мацько — голова журі найпрестижнішого Міжнародного конкурсу з української мови ім. Петра Яцика.

— Любове Іванівно, чим пояснити нинішній інтерес до мовних питань?

— Люди почали відчувати смак до української мови. Вона стала для них привабливішою, цікавішою. Ще 15 років тому такого інтересу не було. Це вже наша перемога. Починає формуватися мовна культура громадян. Щоправда, необхідна ще й чітко виважена мовна політика держави, спрямована на обов'язкове оволодіння українською мовою всіма громадянами, на розвиток мов національних меншин, на більшу увагу до вивчення іноземних мов. Наше суспільство, м'яко кажучи, не вражає високою культурою і етикою мовного спілкування ні українською, ні російською мовами. Елітні прошарки суспільства — інтелігенція, різночинне владне чиновництво — не тільки не переймаються суспільними й державними проблемами мови, а й часто шокують громадян своїм до карикатурності звульгаризованим мовленням.

Аргументовано дискутувати, природно вести полеміку, цікаву бесіду, не відчуваючи браку слів, ненав'язливо підтримати розмову або непомітно чи вимушено вийти з неї, достойно виголосити політичну промову чи ювілейне привітання — цьому вчить риторика.

Запитуєте, як навчити учнів гарного мовлення? Зусиллями тільки вчителів української мови та літератури дуже нелегко, коли навколо звучать антиприклади. Коли немає навчального україномовного середовища поза уроком рідної мови. Подивіться пресу, телепрограми, почитайте літературу...

Є застарілий стереотип, якого за інерцією дотримується освітянське керівництво: мовної освіти, яку дає середня загальноосвітня школа, повинно вистачати і на вищу школу, і на все життя. На жаль, це не так. По-перше, середня школа не надає максимально якісної україномовної освіти. У старших класах там на це відведено одну годину на тиждень. По-друге, сучасна людина не може жити запасом шкільних знань: мова змінюється й розвивається як і сама людина. Нарешті, середня школа дає знання про мову, але мало уваги приділяє мовному вихованню — тобто усвідомленому, а не спонтанному вибору мови спілкування, вихованню мовного чуття і смаку, формуванню мовної обізнаності і стійкості. А головне: не виробляє позитивної мовної поведінки. Це намагається робити вища школа, продовжуючи мовну освіту студентів. Удосконалювати знання мови людина має все життя, якщо хоче йти в ногу з суспільством і часом.

— Ви вважаєте, що мовних проблем стане значно менше із введенням такого предмету як лінгвістична риторика?

— Безумовно. Риторика як наука про красномовство має 2500-річну історію. Виникнувши з народного мовлення істинно демократичної стародавньої Греції, риторика добре виконувала своє призначення — впливала на розум і волю громадян живим словом, допомагала і захищала, окрилювала або й підіймала на п'єдестал влади та слави. Віками нею користувалися люди, що хотіли досягти успіху в житті.

Нині у старших класах гімназій, ліцеїв, середніх шкіл, у багатьох вищих навчальних закладах запроваджують курс риторики. В Україні викладання цієї науки не починається, а відновлюється. Києво-Могилянська риторична школа XVII—XVIII ст. готувала риторів світового рівня.

Несформована мовна стійкість робить людину невпевненою у собі.

— А коли вона формується?

— У ранньому дитинстві. Вчені стверджують, що в лоні матері дитина вже налаштована на мову предків. І треба розмовляти з дитиною одразу після народження. Такі дітки будуть розвинутішими, швидше говоритимуть. Вони в дорослому житті завжди успішніші. До трьох років — це значний період для малят — закладається багато того, що їм знадобиться у житті.

До речі, мова в цей період найкраще вивчається під час співу. Зауважу, що поки в дитини не сформується картина світу і її відображення, вивчати треба тільки рідну мову. За іноземну братись не варто.

— Які учні і студенти легко втрачають рідну мову?

—Ті, в яких не сформовано мовну стійкість. Людина, яка володіє державною мовою, комфортніша, успішніша, в неї немає скутості.

— Любове Іванівно, радянське суспільство тривалий час було аскетичним. І раптом інтелігенція співає блатні пісні. В університетах і пивних один і той самий сленг. Одночасно англійська і блатна мови.

— Мені здається ви перебільшуєте. Так, усе частіше порушується межа між мовною культурою народу і злочинного світу, жаргонізми і нецензурна лексика агресивно входять у побут. Дивує нині прагнення наших, таких законослухняних громадян «доторкнутися» до злочинного світу, романтизувати його. Останніми роками, скажімо, з'явилося слово «тусовка». Це слово розтлумачено лише в словнику тюремного жаргону: «Тусувати — бити, скандалити, сваритися в компанії бомжів, повій, наркоманів». Нині в періодиці з'явилося ще й таке словосполучення: «політична тусовка».

— А хто, на вашу думку, найбільший популяризатор жаргону?

— Не знаю, чи найбільший, але сучасна естрада шукає собі слави таким ось «братанням» із народом. Ненормативну лексику привчає використовувати і детективна література. Однак відомі майстри детективу обходилися без цього.

— Як зупинити цю вольницю без берегів?

— Тільки позитивною мовною поведінкою. Бачите, в мові за останні 15 — 20 років відбулися не тільки негативні, а й позитивні перетворення. Партійна одноманітність (виступати тільки по написаному) змінилася багатоголоссям. Люди стали вільнішими, говорять ширше, з'явилося живе слово. Але посилилося і вживання просторіччя, мовного сміття. Усі нині хизуються словом «крутий» у його переносному значенні. А це: «крутий» — авантюрний рецидивіст, озброєний грабіжник; «лох» — жертва злочину; «наїжджати» — грабувати. Коли вживаємо такі слова, згадуймо про їх значення.

— Лайки, нецензурщина. Звідки і коли вони прийшли до нас?

— Це справжня загроза мові і нашій культурі. Вже й у представників влади нецензурна лексика стає вжитковою. Бомж може лаятись, а міністр чи будь-який інший чиновник не мають права говорити «низьким стилем». Адже мовлення державного службовця — це його візитна картка. В ньому виявляється освіченість, інтелект, виховання, характер, гідність, повага до себе та інших.

Ще в XVII ст. чужинці, що подорожували Україною, писали: «У цього народу тільки чотири лайливі слова — свиня, собака, дідько, чорт». А нині?

У нецензурних брудних словах прихована руйнівна сила. Ті, хто їх вживає, швидше старіють (десь на 13 — 15 років, що доведено психотехніками, біологами), частіше хворіють; на їхніх рідних, близьких сиплються негаразди. Сучасні лихослови знічев'я постійно накликають біду на себе та інших. Це гріх! Це розпуста! Це сором перед дітьми й онуками.

Мова — то інтелектуальний портрет людини. Не забуваймо про це!

Я не сприймаю розмитості, невизначеності мовної політики в найвищих ешелонах влади. Маю на увазі, зокрема, неспівмірність кількості української преси з російською.

Учені-мовознавці готові до добротворення. А починати треба зі столиці. Ми вже зверталися до київської влади з проханням надати 10—15 хвилин на радіо й телебаченні для мовних консультацій. Шкода, що столична влада знехтувала звернення вчених.

У Києві біля станції метро «Льва Толстого» запитую в кіоску україномовні газети. Немає. Чому? Є негаразди, є проблеми, але є й вихід. Я покладаю великі надії на новий закон про мови в Україні, з проектом якого познайомилася. Думаю, реалізація стратегії мовної освіти, яку вже почала Академія педагогічних наук разом з Міністерством освіти і науки України, значною мірою сприятиме задоволенню мовних потреб громадян України.

Розмову вела
Таїса МОСТОВА.

НАУКА

Природжена кмітливість наших винахідників не знає меж, саме тому їх високо цінують і добре оплачують тільки за кордоном

Мармелад, який знищує радіацію

Ви любите пектини? Так, саме їх, полісахариди із комплексоутворюючими властивостями і здатністю утворювати желе. Скажімо, яблучний мармелад або желе із цитрусів, основою яких саме і є пектини. Продукти ці цікаві не тільки для ласунчиків. Здатність пектину виводити з організму радіонукліди останнім часом привернула до них увагу не тільки харчовиків, а й науковців.

Хоча самі пектини відомі дуже давно і технологія їх виробництва також, але на звичайну мармеладку група науковців із хмельницького підприємства «Агромаш» подивилася по-новому. З'ясувалося, ці потужні природні антиоксиданти, потрапляючи до організму людини, притягують, як магніт, важкі метали. І тоді сам організм починає працювати наче мембрана, не пропускаючи в кров збільшені в такий спосіб молекули. Для того, щоб така жива мембрана працювала успішно, щодня людині потрібно до двох грамів пектинів. Їх можна отримати, з'ївши двадцять кілограмів яблук, що практично нереально. А можна отримати у формі готової сполуки, харчової добавки чи просто таблетки. На жаль, у нашій країні сьогодні пектинове виробництво майже втрачено. А тим часом у світі протягом останніх десяти років споживання цього продукту зросло приблизно із 25 тисяч тонн до 80.

Чому для українського споживача мармеладка стала делікатесом? Причина криється у надзвичайно затратних старих технологіях, — пояснюють агромашівці. Вони вимагали обов'язкового використання у виробництві сірчаної кислоти і спирту та великої енергозатратності. До того ж робота з такими компонентами потребувала і відповідної організації виробництва. Дорого, небезпечно. А тому й невигідно для харчовиків.

«Агромаш» пропонує інше. Не треба більше ні кислоти, ні спирту, ні дорогого устаткування. Трохи ферментів, спеціальні мембрани — і собівартість кілограму пектину реально знизити із 21 долара до... двох.

Виготовлений у такий спосіб порошковий концентрат пектину можна використовувати не тільки в харчовій, а й у медичній, парфумерній, хімічній промисловості. І ще цікава деталь. Якщо за старими технологіями основною сировиною для пектину були яблука, то нова дає можливість продукувати їх із цитрусових та інших фруктових відходів, що залишаються після виготовлення соків, із гарбуза і навіть соняшникових кошиків.

Дешевий пектин розширює межі його використання. Приміром, агромашівці замислилися над тим, чи не може він виводити радіонукліди не тільки з середини організму, а й просто змивати їх із водою з тіла. Разом із Інститутом екогігієни і токсикології ім. Л. Медведя МОЗ України розроблено спеціальне мило. Воно теж здатне «вбирати» молекули важких металів. Отож від радіаційного бруду, з'ясовується, можна і відмитися.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

БЛІЦОПИТУВАННЯ

Як ви оцінюєте стан вітчизняної радіоелектроніки і приладобудування?

Віктор Воронкевич, інженер проекту ВО «Південний машинобудівний завод»:

— Під час проведення досліджень та випробувань використовуємо вимірювальні прилади іноземного виробництва.

Віктор Гевод, директор ПП «Гевік»:

— Це ті галузі, в яких ми можемо бути аж ніяк не останніми в світі.

Олександр Резніченко, студент-випускник технічного вузу:

— Як можна оцінювати те, чого немає?

Федір Кожурін, президент інвестиційної фірми «Зв'язок»:

— Треба відродити колись втрачені унікальні підприємства військово-промислового комплексу.

Олександр Бабич, завідувач кафедри Дніпропетровського аграрного університету:

— Як споживач побутової техніки шкодую, що практично все імпортне. А вітчизняне вочевидь поступається йому.

Записав Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

З ПОШТИ

ІСТОРІЯ

БІЛЬ

Сумний пейзаж військового аеродрому під Одесою. Наскрізь пропалена сонцем злітна смуга тремтіла спекотним маревом, нечасті пориви вітру розганяли тонкий пил. Сіра картина відповідала настроєві. Наш полк чекав відправлення до Афганістану.

Неподалік місця чекання сиротливо тулилися до бетонної огорожі три тоненькі берізки. У пошуках тіні я підійшов до них і сів на теплу землю. Під деревцем побачив кимось зрізаний і кинутий шматочок березової кори. Покрутив його в руці і, тепер уже не пам'ятаю як, він опинився у мене в кишені. Найімовірніше, почувши ревіння Іл-76, що заходив на посадку, засунув у гімнастерку і забув. Потім уже у літаку відчув його дряпання крізь тканину. Але викинути було нікуди. Добре, що луб берези був тоненький, поклав його в комсомольський квиток і знову забув про нього.

...Прилетіли ми якось вертольотами у район Панджшера — забрати поранених і вбитих у бою. Але злетіти відразу не змогли. Дуже щільний був вогонь. Сиділи в невеликій печерці й понуро слухали звуки згасаючого бою. Замурзані від поту, бруду і порохового гару обличчя, кров на бинтах і одязі, стогони і схлипи поранених. Тужливе чекання. Рукопашний бій довелося витримати хлопцям. Сержант попросив у мене сигарету. Я засунув руку до внутрішньої кишені, та замість пачки «Астри» пальці наткнулися на обкладинку комсомольського квитка. Я витягнув його, і він відкрився там, де лежала кора берези.

— Хлопці, береза! — сиплим голосом промовив сержант.

Поранені потягнулися до моїх рук, щоб відчути подих Батьківщини. Комсомольський квиток давно забутий. А ось той шматочок березової кори забути не можу. Шкода, що він не зберігся. Згорів у пожежі. Втративши його, я немов втратив частину душі.

Пам'ятаю, у Німеччині ніяк не міг зрозуміти, чого ж мені не вистачає. Все маю, все чисто і красиво. Навіть берези є, але не такі. Потім я зрозумів, що це була туга за Батьківщиною. Бо щойно опинився на пероні Брестського вокзалу, такого само галасливого і не прибраного, як і тисячі інших вокзалів у СРСР, щось у душі відпустило, потеплішало.

То що ж таке Батьківщина? Для багатьох із нас це поняття розмилося, тільки-но канув у Лету Радянський Союз. З'ясувалося, що ми стали якимись космополітами, залишивши свою Батьківщину на території колишніх республік.

Не хочу СРСР! Ненавиджу колишній режим! Але... погано мені. Погано! Серце болить, коли друзі дитинства їдуть за кордон. Коли найрозумніші вчені — ядерники — йдуть в торгівлю і продають овочі, зважуючи свій нехитрий товар до грама і розраховуючись до копійки. Тому що звикли працювати з точністю до атома.

Зле мені, коли я зустрічаю свою колишню вчительку, зовсім стареньку, котра біля пивної покірливо стоїть збоку і чекає, коли можна буде зібрати порожні пляшки. І не впізнає мене.

У мене все перевертається всередині від розповідей знайомих про лікаря-хірурга, який продав свій особистий автомобіль і на всі гроші купив життя дитині, батьки якого не могли заплатити за операцію.

У мене, міцного сорокарічного чоловіка, ніч без сну і пачку сигарет викурюю, коли в зіницях юнаків і дівчат у чорній бездонній порожнечі я бачу яскраво сяючий символ, що означає долар, і більше нічого.

Мені важко вгамувати гнівне тремтіння в руках, коли старий — ветеран Великої війни за мою Батьківщину продає свій орден Червоної Зірки пройдам за п'ять буханців хліба.

Погано мені...

Сергій СКРИПАЛЬ.

Ставрополь.

■ **Творчість читачів**

Украинская Ницца

Кому-то Америка снится,
Кому-то — Париж и Байкал.
А мне — украинская Ницца,
Где жил, где любил и страдал.

Как пляшет здесь море волнами!
Как стонут здесь чайки весной!
Здесь море всегда с валунами
Ведет бесконечный свой бой.

Я знаю, что все будет вечно:
И море, и полчища туч.
Я Ялту люблю бесконечно,
Как жизнь и как солнечный луч.

Мне хочется трижды родиться,
Чтоб видеть красоты твои,
Чтоб южная наша столица
Запомнила строки мои.

Кому-то Америка снится,
Кому-то — Париж и Байкал.
А мне — украинская Ницца,
Где жил, где любил и страдал.

Семен ЛОЙКО.

Запоріжжя.

Поверніть наші гроші

До болю прикро, що нас так, м'яко кажучи, обібрали. Адже ми відкладали заощадження в держбанк, держава ними користувалася, гроші йшли на розвиток промисловості, народного господарства, а тепер немає нічого. Повернули б якусь частину цих грошей хоча б тим, кому за дев'яносто. Навіть одяг купити нема за що...

Г. КРАВЧЕНКО.

Цюрупинськ Херсонської області.

ФОТО З КОНВЕРТА

Капітан

Петрове Кіровоградської області.

Фото Сергія АНДРУСЕНКА.

Забули про інвалідів

НАПИШУ ВАМ І Я

Звертаюся як автор проекту «Сприяння інтеграції інвалідів війни з дитинства із суспільством, забезпечення рівних можливостей та повноти їх прав». Цей проект свого часу було підтримано Міністерством соціального захисту населення України й Товариством Червоного Хреста України, а в червні 1996 року представлено від імені Української асоціації «Відлуння війни» в остаточно відпрацьованому варіанті в Організацію Об'єднаних Націй.

В ООН проект прийнято без будь-яких зауважень. У відповіді, надісланій паном А. Красовськи, наголошувалося лише на необхідності надання інформації про інших учасників фінансування та про відсутність заперечень українського уряду щодо перерахування гранту з Нью-Йорка.

На превеликий жаль, Кабмін на це не відреагував. З моєї точки зору, ставлення нашого суспільства до названої категорії інвалідів і досі не поліпшилося. Адже громадську організацію «Відлуння війни» майже знищено. Тож проблема не лише існує, а вочевидь ще й загострилася.

Ростислав МАМЧИЦЬ,
інвалід війни І групи, віце-президент Української асоціації «Відлуння війни».

Київ.

Млинці з жолудів

ПАМ'ЯТАЄМО

На схилі життя приходить у спогадах дитинство: нерадісне, беззахисне. Мені минав сьомий рік, у нас забрали все, що можна було вивезти з обійстя. Дивом залишилася в льоху купка цукрових буряків та діжка з капустою. На сімейній раді вирішили, що мама і найстарша сестра поїдуть на Донбас, щоб заробити на харчі. В хаті нас залишилося четверо: старий немічний тато і три дочки, я — наймолодша.

Одному Богу відомо, як ми вижили. Різдво Христове було без куті, а новорічні свята і зовсім голодні. Напередодні Водохреща завітав до нас сусід, який повернувся з Донбасу, і вручив передачу від мами та сестри — торбинку з сухарями і пшоном. Це була радість! Ми тоді за багато голодних днів повечеряли смачним супом.

Навесні рідні повернулися додому. Без паспортів, їх вигнали геть. І почали вони, як і всі односельці, ходити на польові роботи до колгоспу. Там на обід давали рідренький суп чи «затірку», і з'їсти ту юшку потрібно було одразу біля кухні. А вдома їли кору з акації, пекли млинці з жолудів. Коли зазеленіла перша трава, померла сестра Мотя. Її поховали вдома в садку, донести труну на кладовище знесилені сусіди вже не могли. За кілька днів померла і друга сестра — Катерина. Я на опухлих ногах ішла на луки і збирала молоді пагони очерету, що хоч якось тамували голод.

Тато ледве пересувався. Якось він з гіркотою в голосі сказав: «Що ж, дочко, не скосила мене ворожа куля в Карпатах, не помер в австрійському полоні, то помру на рідній землі голодною смертю, не дочекаюся врожаю жита...»

У козацькому селі з такою лагідною назвою — Голуби того страшного 1933-го від голоду в страшних муках помирали цілі родини.

Любов УБИЙВОВК.

Полтава.

А задум був гарний...

ЧИТАЦЬКИЙ МІКРОФОН: ПЕНСІЙНА РЕФОРМА

Багато урядовців у засобах масової інформації запевняли, що пенсії значно підвищаться. Люди сподівалися, що після прийняття Закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» їх життя зміниться на краще. Але минув січень, котрий більшості пенсіонерів приніс лише образу і розчарування.

Згідно з оприлюдненими даними, дві третини пенсіонерів одержали додаток до пенсії не більш як десять гривень! За теперішніх умов — це цілковитий провал пенсійної реформи. Задум був гарний, однак, щоб він запрацював, потрібно не 205 гривень мінімальної заробітної плати, а набагато вищий рівень життя в країні. Насправді більш-менш пристойну пенсію можуть одержувати тільки ті пенсіонери, чия зарплатня була більш як тисячу гривень. Але таких надто мало. Адже в бюджетній сфері ставки залишаються дуже низькими, а багато приватних підприємств видають зарплату працівникам у конвертах. То виникає запитання до уряду: яку пенсію отримуватимуть учителі й лікарі?

Всім відомо, що за останні півроку ціни на продукти зросли майже на 50 відсотків. Але уряд не проіндексував ані пенсій, ані зарплат! Ситуація в медичній сфері взагалі катастрофічна: до поліклініки чи лікарні без грошей можна й не ходити, а тепер ще й вартість ліків зросла (хоча міністр фінансів М. Азаров і запевняв, що на вісім тисяч найменувань підвищення не буде). Мало того, у ЗМІ поширюють інформацію, що багато ліків підробляють. Оскільки реалізація підробок — не лише загроза життю й здоров'ю людей, а й колосальні витрати для бюджету, треба негайно прийняти закон про суворе покарання горе-фармацевтів.

...Уряди змінюються, але всі скаржаться на одне: половина економіки «тіньова», тому держава така бідна. Це лише підтверджує некомпетентність нашого керівництва і депутатського корпусу.

А. ВЛАСКО,
пенсіонерка та постійна читачка.

Севастополь.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

ДУМКИ ВГОЛОС

Загадковий податок

Пропрацював більш як сорок років у школі. Вчив дітей, а тепер сам не зовсім розумію деякі нові закони. Наприклад: дають школяреві допомогу 30 гривень і з них вираховують податок. Мені на ліки виділили 90 гривень, а дали — 72. Брати податок з допомоги це вже занадто недобре.

Раніше викладав математику, а нині не можу зрозуміти, що таке ПДВ, який беруть з мене та й з усіх пенсіонерів за переговори. Я не одержую за товар гроші, тобто не маю прибутку, а плачу... Складається враження, що вартість розмови збільшили на 13% й назвали це ПДВ.

Петро ЗУБКО,
ветеран педагогічної праці, інвалід II групи, учасник війни.

Саївка
П'ятихатського району
Дніпропетровської області.

ЗАПИТУЄТЕ — ВІДПОВІДАЄМО

Із Польщі до України

Нас було переселено в 1951 році з Польщі до Одеської області. Чи можемо ми отримати статус учасників війни?

Ярослав ЯСЛИК.

Роздільнянський район
Одеської області.

Після внесення змін до статті 9 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», яка визначає коло осіб, що належать до учасників війни, з 1 січня 2004 року учасниками війни вважаються також особи, котрих після 9 вересня 1944 року було переселено на територію України з території інших країн.

Юлія ХОМЕНКО.

З початку року до редакції надійшло 10268 листів

«Щаслива ти, Маріє!»

Це про мене, каліку, для якої дві гривні — великі гроші

ТЕОРЕМИ БУТТЯ

Щоразу, коли за вікном лив дощ, згадувала про парасольку, яку я маю вручити як приз «Голосу України» нашій передплатниці Марії Палійчук-Лазорик, котра живе в гірському селищі Кути, що в Косівському районі. Кілька разів ми домовлялися з нею про зустріч, але парасолька і досі докірливо лежала у моїй квартирі. Почувши по телефону, що Марія Михайлівна інвалід другої групи, газету почала передплачувати з минулого року для свого сина Юрка, який навчається на відділі правознавства у коледжі економіки і права, а потім і сама до неї прихотилася, я подумки відчула вдячність до Бога: добре, що наші скромні призи випадають людям, яких можуть порадувати.

Та й справа навіть не в парасольці, хоча, як каже пані Марія, вона дуже згодиться у Карпатах цього дощового літа. Марію Михайлівну, здається, більше порадував сам факт виграшу. Вона відразу сповістила мене, що їй на виграші щастить. Пані Марія любить брати участь у всіляких конкурсах, які проводять різні газети, і не раз ставала їх переможцем. Оскільки вона бухгалтер, то це були переважно професійні видання. Співпраця з ними принесла Марії Михайлівні багато щасливих хвилин, про які нагадують дипломи «Кращий бухгалтер України», «Міс Душа Бухгалтерії», «Міс Баланс». А завдяки листу, вміщеному в кіровоградській газеті, їй навіть вдалося відшукати свого знайомого, який підбадьорював її, коли вона молодою дівчиною після закінчення Львівського торгово-економічного інституту починала свій трудовий стаж у Білорусії на одній із оптових баз споживчої кооперації. «Геть як у телепередачі "Ключовий момент"!», — сміється Марія Михайлівна. Словом, пані Марія весь час щось вигадує, кудись пише, у щось встряває і тим, як каже, сама себе бавить, веселить, бо життя у неї, як з'ясувалося, не багате на свята. «Тож мушу їх влаштовувати собі сама, — каже жінка, —бо під лежачий камінь і вода не тече».

Цього разу Марія Михайлівна все спланувала так, щоб вручення їй призу від «ГУ» збіглося з днем її народження і зробило його незабутнім. «23 червня мені 55 років, — ошелешила вона мене. — Грошей на прийоми не маю, бо треба було б пригостити півсела, то їду до Івано-Франківська, зупинюсь у своєї знайомої і там вас чекатиму. Тільки ж ви не обідайте, бо привезу з дому гуцульські голубці з печі...»

Нові обставини, ясна річ, спонукали мене підкріпити приз від «ГУ» термосом з логотипом газети, нашими фірмовими календарями та кепкою для сина. А дорогою, розмахуючи букетом квітів, я гадала, яка ця незнайома мені жінка, чий бадьорий енергійний голос, дотепність, самоіронія, з якою вона відрекомендувалася («за паспортом мені 55, за станом здоров'я, мабуть, 70, а в душі, за вдачею 25»), аж ніяк не в'язалися з інвалідністю.

Марія Михайлівна зустріла мене, спираючись на палицю, і відразу, щоб більше на цьому не зациклюватися, спокійно оголосила: «Маю проблеми з ногами». Поставивши на цій темі крапку, вона просто і без прикрас розповіла про своє життя, з гумором зауважуючи, що за його сценарієм можна було б зробити непогану мильну оперу. Працює вона нині бухгалтером в ТзОВ «Нагідки», іншими словами — в аптеці. Професію свою дуже любить. Це у неї сімейне. Тато Марії був добрим бухгалтером і навіть за кілька днів до смерті сидів над квартальним звітом. По його стопах пішла і дочка, а тепер бухгалтерами працюють ще й двоє з її трьох дітей. «Бухгалтер — це лікар, який, узявши в руки баланс підприємства, ставить йому діагноз і бачить, як його можна вилікувати», — написала вона в одному з листів до редакції. А мені призналася, що відчуває справжній азарт, коли в довгій колонці цифр відшукає похибку, і що цифри їй говорять більше, ніж люди. «Працювати з цифрами — велике задоволення», — каже вона, хоч мені цього ніколи й не збагнути. Але в цифрах, здається, вона і справді більше розбирається, ніж у людях. Принаймні вони її ніколи не розчаровували. А ось люди зраджували, і не раз.

Фото автора.

— Зі своїм майбутнім чоловіком я познайомилася на вокзалі і через шість днів вийшла за нього заміж. Він сказав, що без мене не може жити. Мені вперше чоловік говорив такі слова, та й боялась, що мене, таку закомплексовану дику гуцулку, більш ніхто не захоче взяти заміж. Тож погодилась із вдячності, — просто пояснила вона своє заміжжя.

Вони прожили загалом десять років. Марія за чоловіком поїхала в Мурманську область, народила від нього двох дітей, але жіночого щастя не знала. «Чоловік і пив, і бив мене, — признається вона, — а я терпіла те життя, поки могла, а тоді зібрала дітей і повернулася з ними додому в Кути». Та коли чоловік помер, Марія, ні слова не кажучи, зібрала дітей і вирушила з ними у далеку дорогу до Мурманська на похорони, бо «який він не був, а він їхній тато». І мудрості, доброті цієї жінки я ще не раз подивуюся.

«Пізніше я ще раз вийшла заміж. З двома дітьми мене взяв місцевий хлопець, ми навіть весілля справляли, на яке прийшло 150 пар. Три перших роки я зі своїм другим чоловіком була дуже щаслива. Настільки, що вирішила для нього народити дитину, бо в мене вже діти були, а йому ж, подумала, теж хочеться своєї дитини». Вона так прагнула подарувати коханій людині дитя, що не зважила на свої 38 років. Але сталося так, що саме в цей час сім'я почала розвалюватися. «Я кілька разів лежала в лікарні, стала дратівливою і нервовою від вагітності, а він почав пити. У той час, коли я найбільше потребувала від нього уваги, тепла і підтримки, він відповів мені грубістю і черствістю».

Вони вже давно не живуть разом. «Але я вдячна долі, що маю Юрка. Такий розумний хлопець виріс! І вчиться добре, і поважають його в коледжі. Так хочу дати йому вищу освіту, та не знаю, чи зможу. Живемо ми дуже бідно...» І тут же себе розраджує: «Але ви знаєте, мені заздрять багачі. Бо й діти в мене виросли хороші, і вдача легка, і друзів маю багато, бо люблю жартувати, то і їм біля мене веселіше. Оце їду до Івано-Франківська, а один підприємець мені каже: «Щаслива ти, Маріє! Добре тобі...» Це про мене — каліку, жінку, яка не має чоловіка і для якої дві гривні — великі гроші...»

Ми довго сиділи з нею за столом, і я, здається, зрозуміла, чому люди тягнуться до Марії. З нею легко і просто. А мужність цієї жінки, з якою вона несе свій хрест, додає сили тим, у кого цей хрест набагато легший, а вони нарікають на долю. Ми домовилися до того, що Марія Михайлівна відкрила свою жіночу таємницю: її люблять! «Я сама ще не можу в це повірити. Невже мене, таку огрядну, хвору жінку можна полюбити? — і її очі за скельцями великих окулярів несподівано потеплілі, і я вперше помітила, як вона зашарілася. — Навіть моя подруга сказала тому чоловікові: «Невже ти не міг знайти файнішу?» Я сама уже не можу зрозуміти, чи треба мені цього. Мені ж уже 55. Діти дорослі, онуки ростуть. Призналася доньці, а та зраділа: «Мамо, це тобі Бог дає зараз те, чого ти не мала в молодості».

... оловік, про якого говорила Марія, сидів за святковим столом навпроти і не зводив з неї очей. Їхні обличчя світилися. Дивитися на них було якось лячно, бо хотілося сховати те сяйво від людських очей, аби не позаздрили, не наврочили. Хоча б під парасолькою, яку Марія так доречно виграла.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківськ.

На знімку: Марія у маминій вишиванці і з нашою парасолькою.

Чи капітулює Міноборони перед громадою Очакова?

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Після виходу в «ГУ» (17.02 ц. р.) публікації «Музейні історії» голова облдержадміністрації Олексій Гаркуша доручив відповідним службам перевірити стан двох очаківських музеїв та внести конкретні пропозиції стосовно його покращення. Нагадаємо: йшлося про невизначеність долі музею імені Шмідта та проблеми з фінансуванням військово-історичного музею Очакова. Зокрема, у зв'язку з тим, що Міноборони не передає до комунальної власності міської громади цілісний майновий комплекс військового містечка, куди входить «будинок Шмідта», музей ліквідовано, експозиція зберігається у військово-історичному музеї, а він не відремонтований і не пристосований для розміщення музейної експозиції, зокрема унікальної діорами «Штурм фортеці Очаків».

Згідно з дорученням виконком Очаківської міськради знову надіслав листа до Міноборони з проханням підготувати проект постанови Кабінету Міністрів України про передання згаданої будівлі із державної до комунальної власності. У разі позитивного вирішення цього питання плановано провести поетапний ремонт будівлі із залученням спонсорських коштів. Але відповідь Міноборони ще не надійшла.

Щодо унікальної діорами, як повідомили автору листом з управління культури, заплановано консервацію полотна. Є ескізний проект, відведено територію під прибудову до музею, де зберігатиметься діорама. Але для прибудови та її облаштування треба, за попередніми обрахунками, близько 1,2 млн. гривень.

Одночасно такі кошти виділити з річного бюджету управління культури неможливо. Голова облдержадміністрації погодився розглянути можливість додаткового фінансування галузі «культура» та зокрема Очаківського військово-історичного музею за підсумками виконання обласного бюджету за 6 місяців 2004 року.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

ПАМ'ЯТЬ

Понад сто відсотків підстав на звання Героя

Про те, що у 1943 році готували документи на подання про присвоєння Олексію Івановичу Стефанюку звання Героя Радянського Союзу, ветеран дізнався від колишнього політрука Пашкевича, з яким побачився на зустрічі однополчан. Той здивувався, що побратим не має Зірки Героя.

— Тебе, виходить, головна нагорода і досі не знайшла... — промовив він.

Звістка дещо спантеличила колишнього фронтовика. На початку 1943 року Олексія Івановича справді перевели до іншої дивізії, і через це нагородні документи могли не знайти його. А до цього часу Стефанюк був одним із головних героїв фронтової преси. Так, «Боевое знамя» у № 1 за листопад 1942 року вмістило його фото з підписом: «На нашій ділянці фронту добре відомий знатний винищувач фашистів Стефанюк Олексій Іванович. Його влучні кулі знищили понад 150 німців. На своєму бойовому досвіді він виховав 22 снайпери. За доблесть і мужність т. Стефанюка нагороджено орденом Червоного Прапора і медаллю «За відвагу».

...Ще у школі Олексій Стефанюк показав себе чудовим стрільцем. Коли почалася війна, він саме навчався у Ленінградському артилерійському училищі. Курсантам достроково присвоїли звання, і їх невдовзі було відправлено на фронт. У липні 1941 р. Олексій потрапив на передову у 527-й стрілецький полк, який забезпечував оборону Ленінграда. На його ділянці фронту активних бойових дій не велося, тому Олексій вирішив, щоб не сидіти без діла — зайнятися снайперською справою. За місяць навчився збивати кулями олівець за 100 метрів, п'ять копійок — зі 150 метрів і сірникову коробку — з 200 метрів. Першого гітлерівця він знешкодив, коли той безпечно перебігав з однієї траншеї до іншої і відразу потрапив під приціл снайпера. Відтоді такі полювання на ворогів снайпер влаштовував практично щодня. Для ліквідації Стефанюка супротивна сторона із свого боку теж виставила снайпера. Ворожий стрілець зробив макет солдата, щоб Олексій цілився в нього і себе виявив. Та хлопець розпізнав фальшивку, і запропонував німцеві свій макет. Фашистський снайпер клюнув і натиснув на курок. Стефанюку залишилося зробити те саме. Під час оборони Ленінграда йому вдалося знешкодити 182 фашиста. Усі свої кошти молодий офіцер передав на будівництво танкової колони «За Ленінград». За це навіть отримав подяку від самого Сталіна. Її опублікувала фронтова преса.

У березні 1944 р. в одному з боїв Олексія поранило — осколком відірвало п'ятку і частину підошви. Після госпіталю він, щоб знову потрапити на фронт, приховав свою ваду, намостивши у чоботи побільше м'яких ганчірок.

Після зустрічі з однополчанами Олексій Іванович почав шукати документи про присвоєння йому звання Героя. Знайшлося передусім підтвердження в іншому: снайперів у роки війни за 100 знешкоджених гітлерівців нагороджували Золотою Зіркою. За клопотанням ветеранів Постійна Президія з'їзду народних депутатів СРСР 21 грудня 1998 року присвоїла О. Стефанюку звання Героя Радянського Союзу. Та от парадокс. В Україні рішення цього органу вже неіснуючої держави не є чинним документом. Отже, з одного боку О. Стефанюк має більш, ніж на сто відсотків підстав, щоб носити звання Героя, а з іншого — його Золота Зірка та орден Леніна ніби вручені громадською організацією. Ні пільг, ні відповідних правочинних документів на звання ветеран від того не має. Це несправедливо. Українські державники мали б це протиріччя усунути.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Ніжин Чернігівської області.

Фото автора.

На знімку: інвалід першої групи Великої Вітчизняної війни Олексій Стефанюк.

Живильні літри для гарячого цеху

ДОСВІД

В одному з магазинів Маріуполя довелося спостерігати цікаву картину. До прилавка підійшла жінка з бідончиком у руках і попросила три літри... ні, не молока — води. Питну воду на розлив можна купити не в усіх торговельних точках приморського міста, а лише в тих, які належать до управління торгівлі і громадського харчування металургійного комбінату імені Ілліча. Такий специфічний вид товару має попит, а ціною — 40 копійок за літр — доступний і пенсіонерові, і мільйонерові.

Ось уже два роки, як на металургійному підприємстві організовано дільницю з виробництва питної води та безалкогольних напоїв. Якщо бути точним, то питною водою металурги зайнялися не від хорошого життя. Підштовхнули до цього часті відключення водопостачання на комбінаті. Кажуть, терпець керівництва підприємства урвався після того, як гарячі цехи стали залишатися без питної води (а сталевару не обійтися без 3-4 літрів за зміну). Тоді ж голова правління комбінату Володимир Бойко розпорядився придбати найсучасніше устаткування для очищення води і готувати її самим.

На отримання необхідних дозволів і сертифікатів пішло щонайменше два місяці. У травні 2002 року нова дільниця розпочала роботу. Із плановими перевірками міська санітарна служба навідується сюди регулярно. Крім того, на виробництві існує власна лабораторія якості, де перевіряють як воду на всіх стадіях очищення, так і остаточний вміст пляшок. У квітні цього року було виготовлено 1 мільйон 750 тисяч літрів «Іллічівської джерельної». Нині в цеху працюють 122 робітники.

Разом із технологом Тетяною Костецькою я проходжу до приміщення з великими ємкостями з нержавійки та складною системою труб і сифонів. На дільниці встановлено обладнання американських та німецьких виробників, яке забезпечує багатоступеневу систему очищення. Воду видобувають з артезіанських свердловин у трьох селах неподалік від міста. Для знезаражування використовують не традиційний у нашій країні хлор, а озон. Крім того, після обробки озоном руйнуються залишки органічних домішок. Потім настає стадія картриджних фільтрів з активованим вугіллям. Нарешті, за роботу береться установка зворотного осмосу, яка забезпечує мембранне, найтонше, очищення.

Останній штрих — очищена мембранним способом вода змішується в певному співвідношенні з водою, яка пройшла лише попереднє очищення й освітлення. Адже абсолютно дистильована вода, чистісінька H_2O, не призначена для пиття, бо не містить необхідних організму сульфатів, хлоридів і солей магнію. «Причому для людини найфізіологічнішою є вода, сольовий склад якої близький до сольового складу води з її рідної місцевості, — пояснює Тетяна Костецька. — Тому під час відпочинку чи відрядження ми певний час звикаємо до чужої води». Ці слова підтверджує досвід «екстремалів». Пригадую, один альпініст розповідав, що перш ніж пити суперчисту воду з гірських річок, спортсмени кидають до кухля пучку солі.

Більшу частину «Іллічівської джерельної» споживають у підрозділах комбінату. У бутлях від 5 до 19 літрів, у півторалітрових пляшках і в спеціальних місткостях для закладів громадського харчування. У багатьох кабінетах на металургійному підприємстві автор публікації помічала так звані кулери — апарати для приготування охолодженої води й окропу для заварювання чаю чи кави. Сьогодні металургійний велет повністю незалежний від примх водоканалу. Дільниця з очищення води працює цілодобово. І в цьому — відмінність іллічівського виробництва від інших аналогічних підприємств, які орієнтуються здебільшого на сезонний попит і взимку простоюють.

На «Джерельній» готують страви у відомчих їдальнях, дитячих садках, оздоровчих таборах, пансіонатах. На розлив таку воду можна придбати у магазинах комбінату. Фахівці стверджують, що найприроднішою для організму є питна негазована вода, яка містить звичну пропорцію солей і кисень — ну просто-таки «жива» вода. Однак термін її зберігання незначний — не більше тижня, і це варто враховувати, роблячи запаси. А от вода, призначена для тривалого зберігання, газована й негазована, додатково знезаражується ультрафіолетом.

Думка споживача

Ганна Вахнова, мешканка Маріуполя:

— Я народилася в Дніпропетровську, і дуже важко було звикати до солонуватої маріупольської води. «Іллічівська джерельна» стала для мене відкриттям. Газовану воду я не п'ю через проблеми зі шлунком, використовую лише негазовану. Свого часу дуже багато купувала, коли була маленька дитина: зробити молочну суміш, зварити кашу. Тоді «Джерельна» тільки-но з'явилася, і для молодої мами це було фінансово доступно. Зараз це вже звичка. Щоправда, дитина підросла, і тепер на столі частіше з'являються солодкі газовані напої.

Коментар фахівця

Лариса Приходченко, лікар з гігієни харчування Донецької обласної санітарно-епідеміологічної станції:

— В нашій області зареєстровано 45 підприємств, які виробляють фасовану питну очищену воду, з них на початок року працювало 33. П'ятнадцять підприємств беруть воду з підземних джерел, решта — з централізованих водогінних систем. Принципової різниці в цьому ми не вбачаємо, головне — щоб кінцева продукція відповідала державному стандарту.

Перед початком виробництва експертизу повинна пройти не лише готова вода, а й обладнання, нормативна і технологічна документація. Санепідслужба області встановила систематичний нагляд за підприємствами цієї галузі, 87 відсотків обстежень проводиться з застосуванням лабораторних методів контролю. Наприклад, із 875 проб води, взятих торік, у двох встановлено відхилення від нормативної документації за показниками мікробіологічної безпеки. В одному випадку таку продукцію було виявлено в торгівлі, в другому — на підприємстві.

Спеціальний рейд із забиранням проб питної води як із мережі реалізації, так і на підприємствах-виробниках обласна санепідстанція провела в лютому цього року. За всіма незадовільними наслідками лабораторних досліджень вжито невідкладних заходів: на низці підприємств призупинено розливання води, на винних накладено штрафні санкції, організовано повторний лабораторний контроль за показниками, що не відповідали вимогам нормативної документації.

Читачам, які постійно купують питну воду, я б порадила звертати увагу на чистоту тари, наявність етикетки, правильність маркування (назва підприємства, його адреса), склад води. Ну і, звичайно, дивіться на умови й термін зберігання, який існує для води, як і для кожного продукту.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

На знімку: на дільниці з виробництва питної води Маріупольського металургійного комбінату імені Ілліча.

P. S. **На дверях мого під'їзду час від часу з'являються об'яви від фірм, які пропонують чисту воду з доставкою додому. Спокуса скористатися зручною послугою виникала не раз. Аж доти, доки не побачила цей сервіс у всій красі. До під'їзду підкотили заляпані грязюкою «Жигулі». Відчинивши багажник, де поруч із пластиковими бутлями стояли каністри з-під бензину і лежав засмальцьований трос, шофер дістав дві 10-літрові посудини і, заглядаючи в папірець з адресою, поперлася... поніс воду до ліфта. Розкриття «комерційної таємниці» справило на мене сильне враження. Любителям зробити бізнес на воді не завадило б для початку вимити руки.**

ОГОЛОШЕННЯ

ТРК «СТУДІЯ 1 + 1»

Розцінки вартості одиниці ефірного часу для розміщення на телеканалі „1+1" матеріалів передвиборної агітації під час виборів Президента України 2004 року

(з ПДВ та податком на рекламу)

Проміжок часу	Вартість 1 (однієї) секунди
7:00-8:00	27,9 грн.
8:00-9:00	50,8 грн.
9:00-10:00	60,0 грн.
10:00-11:00	65,9 грн.
16:00-17:00	79,5 грн.
17:00-18:00	111,6грн.
18:00-19:00	157,8грн.
19:00-20:00	293,3 грн.
20:00-21:00	333,0 грн.
21:00-22:00	399,6 грн.
22:00-23:00	333,8 грн.
23:00-24:00	170,4грн.
0:00-01:00	42,3 грн.
1:00-02:00	9,3' грн.
2:00-4:00	8,3 грн.

ВАРТІСТЬ

одиниці ефірного часу для проведення передвиборної агітації на загальнонаціональному телеканалі "ТЕТ" під час кампанії з виборів Президента України у 2004 році

Вартість однієї секунди ефірного часу становить на загальнонаціональному телеканалі "ТЕТ" 4,07 гривні за 100.000 чоловік аудиторії, що переглянула відповідний ролик.

Остаточна вартість розміщення ролика коригується пропорційно до визначеної рейтинговою компанією GFK-USM реальної кількості аудиторії, що переглянула відповідний ролик.

Відкрите акціонерне товариство «Телеканал «ТОНІС»

повідомляє про вартість 1 секунди ефірного часу для проведення передвиборної агітації у 2004 році. Вищезазначена вартість становить 12.13 грн./сек.

Приватне підприємство «Логос» (МФО 335593, ЗКПО 30790667, п/р 26006198035461 в Донбаській філії ВАТ «Кредитпромбанк») оголошує про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації цього оголошення (адреса: 85374, Донецька область, Красноармійський район, с. Красне, вул. Леніна, 45).

Господарським судом міста Києва (01030, м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 44-б) порушено провадження у справі № 15/102-б про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Торговельно-виробнича компанія «Сири України» (адреса: 03067, м. Київ, вул. Гарматна, 38, код ЄДРПОУ 24160270, рах. 26004301745683 в філії ГУ ПІБ в Донецькій області, МФО 334635).

Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Плющакову Валентину Миколаївну (адреса: м. Київ, вул. Мельникова, 2/10).

Кредитори протягом місяця після опублікування даного оголошення можуть звернутись із заявою про визнання кредитором по справі до господарського суду м. Києва.

ВАТ «АвтоЗАЗ», код ЄДРПОУ 05808563, повідомляє про ліквідацію «Філіалу «Спецавтоцентр-ЗАЗ» у м. Києві відкритого акціонерного товариства «Запорізький автомобільний завод», код ЄДРПОУ 263114931, зареєстрованого, згідно рішення загальних зборів акціонерів № 11 від 26.11.02 р.

Юридична адреса: Шосе столичне, 90, м. Київ, 03045.

Претензії приймаються протягом двох місяців, телефон для довідок: 8-(044)-405-24-96.

Господарським судом Львівської області (адреса: 79044, м. Львів, вул. Личаківська, 81) визнано банкрутом:

1. ДП «Бакаут» АТ «Зубр ЛТД» (м. Львів, вул. Зелена, 9, ЄДРПОУ 20844243). Справа № 6/338-7/134 постанова від 01.06.2004 р. — ліквідатором призначено Онушканича Я. В. (79031, м. Львів, вул. Стрийська, 71б, кв. 3).

2. Приватного підприємця Ігнатьєва Олександра Володимировича (м. Львів, вул. Грюнвальдська, 2/2, ЄДРПОУ 1876714071). Справа № 6/120-8/80 постанова від 08.06.2004 р. — ліквідатором призначено Онушканича Я. В. (79031, м. Львів, вул. Стрийська, 71 б., кв. 3). Втрачено печатку, штампи свідоцтво про державну реєстрацію ПП Ігнатієва О. В. — вважати недійсними.

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця.

Середньозважений показник вартості 30 секунд ефірного часу на каналі УТ-1 для проведення передвиборної агітації у 2004 році(03.07.04-30.10.04)

Час	Вартість без податків
09:00 - 18:00	606 грн. 43 коп.
18:00 - 23: 00	1984 грн. 67 коп.
01:20 - 05:59	165 грн.39 коп.

ОГОЛОШЕННЯ

Господарський суд Вінницької області (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7), постановою від 22.09.2003 р. у справі № 10/167-03 ОП «Хмільницький завод продтоварів», код ЄДРПОУ —05519675, м. Хмільник, Вінницької обл., визнав боржника банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Тушевського Ю. В., ліцензія АА № 250425 від 29.03.2002 р. м. Вінниця, тел. 8-(0432)-35-63-09. (21016, м. Вінниця, вул. 40-річчя Перемоги — 27 А, кімн. 57.)

Акціонерне товариство «Банк Креді Ліоне Україна»
повідомляє про зміну своєї назви на Акціонерне товариство «Каліон Банк Україна».

АТ «Каліон Банк Україна» є правонаступником за всіма правами та зобов’язаннями АТ «Банк Креді Ліоне Україна».

Правління Банку.

Господарський суд Київської області (01033, м. Київ вул. Жилянська, 58 б) постановою від 14.06.04 року по справі № 32/2б-2004 визнав банкрутом українсько-німецьке підприємство з іноземними інвестиціями у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Технофарм — Вільна Тарасівка» (код ЄДРПОУ: 20622264, що зареєстроване за адресою: 09132, Київська обл., Білоцерківський район, с. Вільна Тарасівка, вул. Перемоги, 2).

Ліквідатором УНП ТОВ «Техно-фарм — Вільна Тарасівка» призначено Золотоверх Олену Михайлівну (Ліцензія № 783056 серія АА від 13.04.2004 р. видана Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції України), поштова адреса: 09100, Київська область, м. Біла Церква, бул. 50-річчя Перемоги, 125, кв. 135.

Постановою Господарського суду Запорізької області (69600, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) від 14.06.2004 р. по справі № 25/102 Товариство з обмеженою відповідальністю «Міжнародна консалтингова компанія-Запоріжжя» (юридична адреса: 69001, м. Запоріжжя, вул. Тюленіна, 23 (код ЄДРПОУ — 31230348) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено Кретову О. А. (ліцензія № 487803 від 24.04.2003 р., 69006, м. Запоріжжя, а/с № 123, т. 8 (067) 614-47-49, 13-32-14).

Господарським судом Запорізької області (69600, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) порушено справу № 19/65 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Вест Компані» (юридична адреса: м. Запоріжжя, вул. Зачиняєва, 158а (код ЄДРПОУ —32121573).

Розпорядником майна призначено Кретову О. А. (ліцензія № 487803 від 24.04.2003 р., 69006, м. Запоріжжя, а/с № 123, т. 8 (067) 614-47-49, 13-32-14).

ТОВ «Меріда Інвест»,
код 32555421, зареєстроване Печерською РДА м. Києва, 05.09.2003 р. за адресою: м. Київ, вул. Червоноармійська, 51 повідомляє, що постановою Господарського суду м. Києва № 24/328-б від 30.06.2004 р. ТОВ «Меріда Інвест» визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначений Степанов А. Д. Претензії кредиторів приймаються за тел. 233-33-54.

Відповідно до вимог і на підставі
Наказу Міністерства освіти і науки України
№ 250 від 26.03.2004 р.
ЛІКВІДУЄТЬСЯ
Професійно-технічне училище № 53 м. Львова
Код ЄДРПОУ 05537058.
Ліквідаційна комісія приймає претензії кредиторів протягом двох місяців з дня публікації за адресою:
вул. Демнянська, 15, м. Львів, 79031.

ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ФАВОРІТ»
зареєстроване Жовтневою районною в м. Києві державною адміністрацією 31.10.2001 р. за №08766, ідентифікаційний код 31202294, що знаходиться за адресою: м. Київ, вул. Ген. Наумова, 23-б повідомляє про своє припинення шляхом злиття згідно рішення власника.

Вимоги кредиторів приймаються в письмовому вигляді протягом двох місяців з дати публікації оголошення за адресою: м. Київ, вул. Ген. Наумова, 23-б.

Господарський суд Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) постановою від 24.06.04 р. по справі № Б-24/39-04 визнав банкрутом закрите акціонерне товариство «Харківводобуд» (ЄДРПОУ 01036431, Харків, вул. Космічна, 21, п/р 26003301244 у ХОД АК УСБ м. Харкова, МФО 351016) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Чаговець Т. П. (ліц. АА № 250135 від 04.12.2001 р., 61045, м. Харків, вул. Шекспіра, 10, к. 5-А, тел. 773-01-30).

Господарським судом Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) порушено провадження у справі № 10/101 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Миргородська Аграрна Компанія» (37600, Полтавська область, Миргородський район, с. Любівщина, ЄДРПОУ 32468795, п/р 26000054500959 у ПГРУ ПриватБанк, МФО 331401).

Розпорядником майна призначено Борових Ігоря Авнеровича (36042, м. Полтава, пров. Дружний, 1, ліцензія серія АА № 250471 від 24.04.2002 року).

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом тридцяти днів від дня публікації оголошення.

Господарським судом АР Крим (95000, м. Сімферополь, вул. К. Маркса, 18) за заявою Державної податкової інспекції в м. Керчі порушено справу № 2-20/7791-2004 про банкрутство боржника — ВАТ «Торгмортранс» (98300, м. Керч, вул. Юних Ленінців, 16, розрахункові рахунки № 26007301390038, № 26006302390038, № 2600530390038 в відділенні Промінвестбанку в м. Керчі, МФО 324548, код ОКПО 01127458).

Розпорядником майна призначений арбітражний керуючий Дубровська Оксана Вікторівна (ліцензія Міністерства економіки з питань європейської інтеграції України від 16.09.2003 р. АА № 669689), проживає за адресою: м. Керч, вул. 1 Травня, 10, кв. 4.

Претензії кредиторів і можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Державне підприємство Український художньо-спортивний ансамбль «Балет на льоду» (Реквізити: 01023, м. Київ, вул. Еспланадна, 17, Р/рах 2600820002129 КМФ АКБ «Укрсоцбанк» в м. Києві, МФО 322012 ЕДРПОУ 02928456) на підставі Наказу Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту № 1516 від 18.05.2004 р. повідомляє про свою ліквідацію.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Іноваційна компанія «Бізнес-технології», яке зареєстроване Ленінградською районною державною адміністрацією м. Києва 14.08.2001 р., код за ЄДРПОУ — 31564351, місце знаходження — 03142, м. Київ. бул. Вернадського, 42, к.234, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення. Тел. (044)4501902.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Енерго-міст» (м. Київ, вул. Сирецька, 37, код ЄДРПОУ 30782148) повідомляє про свою ліквідацію.

Заяви кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: 03150, м. Київ, вул. Червоноармійська, 57/3, а/с № 381, тел. 239-23-90.

Господарський суд Вінницької області (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) постановою від 26.12.2003 р. у справі №10/6403 ПСП «Розвиток», код ЄДРПОУ — 3733016, с. Тарасівка, Жмеринського р-ну., Вінницької обл., визнав боржника банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Демець Л. В., ліцензія АА № 419225 від 10.10.2002 р. м. Вінниця, тел. 8(0432)35-63-09. (21016, м. Вінниця, вул. 40-річчя Перемоги, 27-А, кімн.57).

Господарський суд Автономної Республіки Крим порушив справу № 2-11/8299-2004 про визнання банкрутом ВАТ по виконанню агрохімічних робіт «Райагрохім». Юридична адреса: 96500, А. Р. Крим, м. Саки, Новоселівське шосе, 3, код ЄДРПОУ 05489738, п/р № 26004307775001 в ЕФ КБ «Приватбанк», МФО 384566.

Розпорядником майна призначена Горулько Л. А. (ліцензія арбітражного керуючого № 250218, серія АА від 28.12.01), адреса: м. Кривий Ріг, вул. Леніна, 10, кв. 39.

Письмові заяви кредиторів і можливих санаторів направляються в місячний термін з дня публікації в Господарський суд АР Крим.

Господарський суд Дніпропетровської обл., 49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а, Постановою по справі № Б40/63/04 від 17.06.2004 р. визнав банкрутом Приватне підприємство «ПромтехСервис» (адреса: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Плеханова, буд. 12 А, кв. 2; код ЄДРПОУ 32465988), р/р 26002050700072 у Правобережному відділенні «Приватбанку» м. Дніпропетровськ, МФО 305299, і відкриває ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Бабич Світлану Вікторівну (адреса: м. Київ, вул. Мельникова, 2/10).

Кредитори протягом місяця після опублікування даного оголошення можуть звернутись із заявою про визнання кредитором по справі до господарського суду у Дніпропетровській області.

Постановою Господарського суду АР Крим від 08.06,2004 р. по справі № 2-5/2450-2004 визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру Відкритого акціонерного товариства «Красноперекопськстройтранс» (АР Крим, м. Красноперекопськ, вул. Привокзальна, 2); Р/р № 2600510361001, Банк КФ. АБ. «Київська Русь», МФО 384500, ОКПО 01268638).

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Золотавін Олександр Олегович, 95023, м. Сімферополь, вул. Л. Шевцової, 33.

Заяви кредиторів про визнання грошових вимог до Відкритого акціонерного товариства «Красноперекопськстройтранс» можуть бути заявлені в Господарський суд АР Крим і ліквідатору Золотавіну О. О.

ОГОЛОШЕННЯ
про проведення торгів по запиту цінових пропозицій на закупівлю санаторно-курортних путівок для ветеранів праці за державні кошти.

1. Замовник торгів Управління праці та соціального захисту населення Врадіївської райдержадміністрації Миколаївської області 03194523.
2. Адреса — смт. Врадіївка, Врадіївського р-ну, Миколаївської області, вул. Героїв Врадіївщини, 118, інд. 56300.
3. Відповідальний за проведення торгів Богенчук Валентина Григорівна 805135 тел. 9-18-55.
4. Предмет закупівлі санаторно-курортні путівки з терміном оздоровлення 12-24 днів.
5. Процедура закупівлі: запит цінових пропозицій.
6. Умови подання тендерної пропозицій:
6.1. Місце: смт. Врадіївка, Врадіївського р-ну. Миколаївської області. вул. Героїв Врадіївщини, 118. Індекс 56300.
6.2. Спосіб — поштою або особисто.
6.3. Кінцевий термін подання тендерної пропозиції — через 10 календарних днів з дня публікації оголошення.

Місце розкриття тендерної пропозиції:
смт. Врадіївка, Врадіївського р-ну, Миколаївської області. вул. Героїв Врадіївщини, 118, інд. 56300.

Згідно статті 35 Закону України "Про господарські товариства", повідомляємо, що "20" серпня 2004 року о 13 годині 00 хвилин відбудуться установчі збори Відкритого акціонерного товариства "Київський завод світлочутливих матеріалів "ФОТОН". Установчі збори відбудуться за адресою: місто Київ, проспект Перемоги, 42.

Порядок денний установчих зборів:

1. Про створення Відкритого акціонерного товариства "Київський завод світлочутливих матеріалів "ФОТОН" через реорганізацію Закритого акціонерного товариства "Київський завод світлочутливих матеріалів "ФОТОН" шляхом його перетворення у Відкрите акціонерне товариство "Київський завод світлочутливих матеріалів "ФОТОН".
2. Про затвердження статуту Відкритого акціонерного товариства "Київський завод світлочутливих матеріалів "ФОТОН".
3. Про обрання Наглядової ради Відкритого акціонерного товариства "Київський завод світлочутливих матеріалів "ФОТОН".
4. Про обрання Правління Відкритого акціонерного товариства "Київський завод світлочутливих матеріалів "ФОТОН".
5. Про обрання Ревізійної комісії Відкритого акціонерного товариства "Київський завод світлочутливих матеріалів "ФОТОН".
6. Про зменшення розміру статутного капіталу Відкритого акціонерного товариства "Київський завод світлочутливих матеріалів "ФОТОН".
7. Про ведення реєстру акціонерів.
8. Про обмін письмових зобов'язань про видачу відповідної кількості акцій (сертифікатів акцій) Відкритого акціонерного товариства "Київський завод світлочутливих матеріалів "ФОТОН" на акції Відкритого акціонерного товариства "Київський завод світлочутливих матеріалів "ФОТОН".

Господарський суд Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) 10.06.2004 р. порушив справи про банкрутство згідно ст. 51 Закону, визнав банкрутами та відкрив ліквідаційні процедури щодо наступних підприємств:

№ Б-11/91 приватного підприємства «Клейолюкс» (вул. Степаняка, 12, с. Дзвиняч, Богородчанський район);

№ Б-11/92 приватного підприємства «Майстершпон» (вул. Степаняка, 12, с. Дзвиняч, Богородчанський район);

№ Б-11/93 приватного підприємства «Ременергосервіс» (вул. Степаняка, 12, с. Дзвиняч, Богородчанський район);

№ Б-11/94 приватного підприємства «Елітшпон» (вул. Степаняка, 12, с. Дзвиняч, Богородчанський район).

Ліквідатором по даних справах призначений Мартинюк В. М. (ліцензія АА № 250333, м. Івано-Франківськ, вул. Південний бульвар, 42/9).

Відповідно до статті 60, 61, 62 Закону України «Про вибори Президента України» інформуємо про вартість одиниці ефірного часу для проведення передвиборної агітації в радіомережі АТ «Онікс»: 1 секунда = 7,00 грн.

Згідно рішення засновників товариство з обмеженою відповідальністю «Благо-Львів» (код ЄДРПОУ 31527126) ліквідується. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня публікації за адресою: 79035, м. Львів, вул. Зелена, 109, а/с 1701. Телефон для довідок: (0322) 41-82-14, 41-83-14.

Господарським судом Черкаської області (18000, м. Черкаси, бул. Шевченка, 307) порушено провадження по справі № 01/1683 про банкрутство Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Орловецьке» (19515, Черкаська область, Городищенський район, с. Орловецьке, 19515, розрахунковий рахунок 260083001223 в Городищенському відділенні № 3278 «Ощадбанку» м. Городище, МФО 354529, Код ЄДРПОУ 03790627).

Розпорядником майна призначений арбітражний керуючий Кривошея Олег Іванович (ліцензія серії АА № 630145 від 15.01.2004 р., адреса: 18000, м. Черкаси, вул. Енгельса, 243/1, кв. 510, телефон (8-0472) 64-84-88.

Кредитори протягом місяця з дня опублікування оголошення можуть звернутись із заявою про визнання кредитором по справі до господарського суду Черкаської області.

Господарським судом Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 16А) ухвалою від 30.10.2004 р. у справі № Б-11/7 порушено справу про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Коломийський ДОЗ» (78200, Івано-Франківська область, м. Коломия, вул. Симоненка, 2, код ЄДРПОУ 02500238, р/р 26004052500243 в ІФФ Приватбанку м. Івано-Франківськ, МФО 336677). Розпорядником майна призначений Саєвич Микола Броніславович (ліцензія АА № 520164 від 18.07.2003 р., 78200, м. Коломия, вул. Костомарова, 4, кв. 108. Поштова адреса для листів: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. Бельведерська, 2А, оф. 10).

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня публікації оголошення.

Господарський суд Волинської області (43010, м. Луцьк, пр. Волі, 54а, т/ф 72-41-10) постановою від 08.06.2004 р. по справі № 1/58-Б визнав банкрутом сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Оберіг» (45642, Волинська область, Луцький район, с. Одеради, код за ЄДРПОУ 03737356, р/р 26001070073081 в АКБ «Укрсоцбанк», МФО 303019) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Ліпича Анатолія Микитовича (м. Луцьк, пр. Грушевського, 30, т. 77-63-59, ліцензія АА № 719766 від 21.01.2004 р.)

Господарським судом Вінницької області (21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) порушено справу № 10/74-04 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Погребищенський завод залізобетонних виробів» (юридична адреса: 22200, Вінницька область, м. Погребище, вул. Привокзальна, 20, р/р 26004005087001 АКБ «Надра», м. Вінниця, МФО 302355 ідент. код 05454071). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Тушевського Юрія В’ячеславовича, адреса: 21010, Вінницька область, Літинський район, с. Уладівка, вул. Шкільна, буд. 18/2.

Претензії кредиторів приймаються протягом 30-ти днів.

Господарським судом Черкаської області (18005, м. Черкаси, бул. Шевченка, 307) 28.05.04 р. порушено справу № 01/1684 про банкрутство Закритого акціонерного товариства «Сміла» (27000, Черкаська обл., м. Сміла, вул. Перемоги, 39, код 05468009; рах. 26001271957001; МФО 354347 в Смілянській філії ЧФКБ «Приватбанк»).

Введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Бойко Людмилу Іванівну (м. Сміла, вул. Жовтнева, 71, кв. 71, ліцензія № АА 04763 від 25.07.2001 року).

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

ОГОЛОШЕННЯ

INTERBANK
АКЦІОНЕРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК

Ліцензія НБУ №102 від 03.12. 2001р.

Річний звіт АКБ "Інтербанк" за 2003 рік

Звіт про фінансові результати АКБ "Інтербанк" за станом на 31 грудня 2003 року

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	За 2003 рік	За 2002 рік
1.1	Процентний дохід	18112	19166
1.2	Процентні витрати	(15124)	(11286)
1	**Чистий процентний дохід**	**2988**	**7880**
2.1	Комісійний дохід	1734	1353
2.2	Комісійні витрати	(393)	(291)
2	**Чистий комісійний дохід**	**1341**	**1062**
3	Дохід у вигляді дивідендів	8	1073
4	Чистий торговельний дохід	1646	1295
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	315	54
6	Прибуток від інвестицій в асоційовані та дочірні компанії	-	-
7	Інший дохід	28	45
8	**Операційний дохід**	**6326**	**11409**
9	Збиток від інвестицій в асоційовані та дочірні компанії	-	-
10	Загальні адміністративні витрати	(3546)	(3686)
11	Витрати на персонал	(2831)	(3404)
12	Інші витрати	(1242)	(1448)
13	**Прибуток від операцій**	**(1293)**	**2871**
14	Чисті витрати на формування резервів	2448	(1322)
15	**Прибуток до оподаткування**	**1155**	**1549**
16	Витрати на податок на прибуток	46	(102)
17	**Прибуток після оподаткування**	**1201**	**1447**
18	Непередбачені доходи/витрати	-	-
19	**Чистий прибуток/ збиток банку**	**1201**	**1447**
20	Чистий прибуток на одну просту акцію	0,04	0,06
21	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію	0,04	0,06

Баланс АКБ "Інтербанк" за станом на 31 грудня 2003 року

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	За 2003 рік	За 2002 рік
	АКТИВИ		
1	**Грошові кошти та залишки в НБУ**	**9540**	**6873**
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та цінні папери, емітовані Національним банком України	-	-
3	Кошти в інших банках	64896	42468
4	**Цінні папери на продаж**	**-**	**-**
5	Кредити та заборгованість клієнтів	89931	81924
6	Інвестиційні цінні папери	21999	1112
7	Інвестиції в асоційовані і дочірні компанії	-	-
8	Основні засоби та нематеріальні активи	34704	32210
9	Нараховані доходи до отримання	1271	2124
10	Інші активи	1102	1276
11	**Усього активів**	**223443**	**167987**
	ЗОБОВ`ЯЗАННЯ		
12	Кошти банків	74419	53113
13	Кошти клієнтів	107725	76504
14	Інші депозити	225	785
15	Боргові цінні папери, емітовані банком	2002	-
16	Нараховані витрати до сплати	1857	1374
17	Інші зобов'язання	237	428
18	**Усього зобов`язань**	**186465**	**132204**
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
19	Статутний капітал	30000	30000
20	Капіталізовані дивіденди	-	-
21	Акції, викуплені в акціонерів	(1)	-
22	Емісійні різниці	-	-
23	Резерви та інші фонди банку	436	364
24	Результати переоцінки необоротних активів	323	326
25	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) минулих років	5019	3628
26	Прибуток/збиток за звітний рік	1201	1465
27	**Усього власного капіталу**	**36978**	**35783**
28	**Усього пасивів**	**223443**	**167987**

Звіт про власний капітал АКБ "Інтербанк" за станом на 31 грудня 2003 року

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	Статутний капітал, зареєстрований, сплачений	Викуплені власні акції	Резерви та інші фонди банку	Нерозподілений прибуток	Результати переоцінки	Капітал, резервні та інші фонди,усього	За 2002 рік
1	Залишок на 1 січня звітногороку	30000	-	364	5093	326	35783	26776
2	Скоригований залишок на початок року	30000	-	364	5093	326	35783	26776
4	Сума результатів переоцінки необоротних активів у разі їх вибуття	-	-	-	3	(3)	-	-
5	Чистий прибуток звітного року	-	-	-	1201	-	1201	1447
6	Розподіл прибутку до загальних резервів банку	-	-	-	1317	-	-	-
7	Розподіл прибутку до резервних фондів	-	-	72	(1389)	-	-	-
9	Дивіденди, що сплачені у звітньому році	-	-	-	(5)	-	(5)	(3)
12	Внески за акціями нового випуску	-	-	-	-	-	-	7000
13	Викуплені власні акції	-	(2)	-	-	-	(2)	-
14	Продаж раніше викуплених власних акцій	-	1	-	-	-	1	563
16	Залишок за станом на кінець дня 31 грудня звітного року	30000	(1)	436	6220	323	36978	35783

Звіт про рух грошових коштів (непрямий метод) АКБ "Інтербанк" за станом на 31 грудня 2003 року

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	За 2003 рік
1	Чистий прибуток (збиток) поточного періоду	1201
	Поправки чистого прибутку	
2	Нараховані витрати	483
3	Нараховані доходи	(854)
4	Амортизація основних засобів	485
5	Резерви під сумнівні борги, знецінення активів	2448
6	Торговельний результат	(657)
7	Нарахований та відстрочений податок	(29)
8	Прибуток (збиток) від продажу інвестицій	(311)
9	Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії	-
10	Амортизація дисконту і премії цінних паперів	245
11	Інший рух коштів, які не є грошовими	975
12	Чистий грошовий прибуток від поточних операцій банку	3986
13	Зменшення (збільшення) коштів, які розміщені в інших банках, кредитів та передоплат іншим банкам	(4830)
14	Зменшення (збільшення) кредитів, які надані клієнтам	(7786)
15	Зменшення (збільшення) інших активів	(1082)
16	Збільшення (зменшення) коштів, які отримані від Національного банку України	-
17	Збільшення (зменшення) коштів інших банків	21350
18	Збільшення (зменшення) поточних та депозитних рахунків	28650
19	Збільшення (зменшення) інших зобов`язань	(185)
20	Реалізація (придбання) цінних паперів у портфелі банку на продаж	-
21	Чисте збільшення (зменшення) активів та зобов'язань від операційної діяльності	36117
22	Чистий приплив (відплив) грошових коштів від операційної діяльності	40103
	ІІ. Інвестиційна діяльність	
23	Реалізація (придбання) інвестиційних паперів	(19175)
24	Зменшення (збільшення) інвестицій в асоційовані компанії	-
25	Зменшення (збільшення) інвестицій в дочірні установи	-
26	Зменшення (збільшення) основних засобів та нематеріальних активів	(1870)
27	Чистий відплив грошових коштів від інвестиційної діяльності	(21045)
	ІІІ. Фінансова діяльність	
28	Збільшення (зменшення) цінних паперів власного боргу	1444
29	Збільшення (зменшення) субординованих зобов`язань	-
30	Збільшення (зменшення) с плаченого акціонерного капіталу	(1)
31	Дивіденди, що сплачені протягом звітного періоду	-
32	Чистий приплив грошових коштів від фінансової діяльності	1443
33	Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів	20501
34	Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	22924
35	Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	43425

Голова Правління АКБ "Інтербанк":
А.С. Криклій

Головний бухгалтер АКБ "Інтербанк":
Е.Б. Куртвелієва

Аудитор:
незалежна аудиторська фірма „Фінком-Аудит"
(свідоцтво АПУ № 0618, сертифікат АБ № 000070)

ЗАТ «Універсальний будівельний холдинг» повідомляє, що загальні збори акціонерів товариства відбудуться 19 серпня 2004 року об 11.00 год. за адресою:
м. Львів, вул. Зелена, 238

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Збільшення статутного фонду товариства шляхом випуску нових акцій.
2. Внесення змін до статуту товариства.

Статутний фонд збільшується з метою залучення додаткових фінансових та матеріальних ресурсів для розширення діяльності товариства шляхом збільшення кількості акцій існуючої номінальної вартості.

Мінімальний розмір збільшення статутного фонду товариства становить 3 700 000 (три мільйони сімсот тисяч) гривень.

Проект змін до Статуту Товариства, пов'язаних із зміною статутного фонду:

«5.1.1. Для забезпечення діяльності Товариства створено статутний фонд у розмірі 4 000 000 (чотири мільйони) гривень.

5.1.2. Статутний фонд Товариства розподіляється на 4 000 000 (чотири мільйони) простих іменних акцій номінальною вартістю 1 (одна) гривня кожна.»

Додатково випускається 3 700 000 (три мільйони сімсот тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 1 (одна) гривня кожна на загальну вартість 3 700 000 (три мільйони сімсот тисяч) гривень.

Номінальна вартість акцій товариства не змінюється.

Акціонери мають право на першочергове придбання акцій у кількості, пропорційній їх частці в статутному фонді на дату прийняття рішення про випуск акцій.

Акції додаткового випуску розподіляються в повному обсязі між акціонерами товариства.

Збитки пов'язані із збільшенням розміру статутного фонду, відшкодовуються власникам акцій згідно з чинним законодавством.

Реєстрація учасників зборів буде здійснюватися з 10.00 до 10.45 год. за місцем проведення зборів.

Для реєстрації акціонерам товариства необхідно мати при собі документ, який посвідчує особу, а представникам акціонерів — додатково довіреність на право участі в зборах.

Телефон для довідок (032)294 96 70.

Рада директорів.

Дочірнє підприємство «НТТ Сервіс», що знаходиться за адресою: 01103, м. Київ, вул. Кіквідзе, 43, код ЗКПО 30634815 оголошує про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом двох місяців від дня публікації оголошення за тел. (044) 440-74-30 у м. Києві.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Хмельницькій області

проводить конкурс по реалізації майнового комплексу ВАТ «Паркевицький цукровий завод».

Основні засоби розташовані за адресою: Хмельницька обл., Волочиський район, смт. Наркевичі, вул. Заводська, 1.

Загальна початкова ціна активів підприємства-банкрута складає 1807268 (один мільйон вісімсот сім тисяч двісті шістдесят вісім) гривень (без урахування ПДВ). Заявки на участь у конкурсі приймаються протягом тридцяти днів після опублікування оголошення, за адресою: м. Хмельницький, вул. Театральна, 10.

Гарантійні внески учасників (5% від початкової ціни) у сумі 90363 грн. 40 коп. перераховуються Філії ДГУ Агентства з питань банкрутства в Хмельницькій області: р/р 260057155, МФО 315966 у Хмельницькій ОД АППБ «Аваль», іден. код 26334909 до 30 липня включно.

Реєстраційні внески учасників у сумі 34 грн. перераховуються Філії ДГУ Агентства з питань банкрутства в Хмельницькій області: р/р 260087154, МФО 315966 у Хмельницькій ОД АППБ «Аваль», іден. код 26334909, до 30 липня включно. З питань ознайомлення з об'єктом продажу та оформлення участі в конкурсі звертатися за телефоном: 8-0382-70-22-09.

Конкурс по реалізації майна відбудеться 2 серпня 2004 року об 11.00 год. за адресою: м. Хмельницький, вул. Театральна, 10 в приміщенні актового залу ДГУ Агентства з питань банкрутства у Хмельницькій області.

Постановою господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 08.06.2004 р. по справі № 5/219Б ДКП «Виробниче ремонтно-житлове підприємство» (ОКПО 03364607, п/р № 26003980190 в ФАКБ «Укрсоцбанк» м. Артемівськ, МФО 334033, адреса: м. Артемівськ, Донецької області, вул. Собора, 8) визнано банкрутом, відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатор — Атаманенко Світлана Вікторівна (ліцензія АА № 419436 від 05.11.2002 р.), 84500, м. Артемівськ, вул. Сибірцева, 17, к. 320; тел. (062) 340-16-48.

Господарський суд Вінницької області (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7), постановою від 22.09.2003 р. у справі № 10/169-03 СТОВ «Нива», код ЄДРПОУ — 03732442, с. Чернятин, Калинівського р-ну., Вінницької обл., визнав боржника банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Тушевського О. В., ліцензія АА № 250425 від 29.03.2002 р., м. Вінниця, тел. 8-(0432)-35-63-09.

(21016, м. Вінниця, вул. 40-річчя Перемоги—27 А, кімн. 57.)

Згідно з Законом України «Про вибори Президента України»

ЗАТ «ТЕЛЕОДИН»

повідомляє,

що вартість однієї хвилини ефірного часу для проведення передвиборної агітації складає 234 грн. 60 коп., включаючи ПДВ та ПзР.

Акціонерне товариство закритого типу «Старий Хрещатик»

(м. Київ, вул. Хрещатик, 44, 3 поверх, код ЄДРПОУ 32776288) повідомляє своїх акціонерів про проведення чергових загальних зборів акціонерів.

Збори відбудуться 19 серпня 2004 року, о 15.00 годині, за адресою: м. Київ, вул. Хрещатик, 44, 3 поверх. Реєстрація акціонерів проводиться з 14.00 до 15.00 за місцем проведення зборів. Акціонерам та їх представникам мати при собі паспорт та документ, що підтверджує їх повноваження.

Порядок денний:

1. Внесення змін до Статуту ЗАТ «Старий Хрещатик».
2. Затвердження положення про Наглядову раду.
3. Обрання членів Наглядової Ради.
4. Основні напрями діяльності Товариства на 2004-2005 роки.
5. Затвердження договорів.

Ознайомитись з документами та вносити письмові пропозиції щодо порядку денного можливо за адресою: м. Київ, вул. Хрещатик, 44, 3 поверх.

Правління Товариства.

Ухвалою Господарського суду Івано-Франківської області (м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) від 04.03.2004 р. порушено провадження по справі № Б-6/52 про банкрутство відносно ТзОВ «Меркур» (с. Дем'янів, Галицького району, Івано-Франківської області, код ЕДРПУ 24679120).

Ухвалою Господарського суду Івано-Франківської області від 05.05.2004 р., розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Ілляшенко О. В. (Ліцензія Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, серія АА № 047793 від 17 жовтня 2001 р. адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. Крива, 2/4).

Дніпропетровська філія Агентства з питань банкрутства (Організатор торгів) проводить аукціон з продажу майна підприємства-боржника — ВАТ «Електрон-Газ» (справа № Б26/17/03), яке розташоване за адресою: Дніпропетровська область, м. Жовті Води, вул. Гагаріна, 40. Загальна характеристика об'єктів продажу: лот № 1 — оброблюючий центр MITSUS SEIKI VR-5A, початкова ціна — 261000 грн. 00 коп. в т. ч. ПДВ; лот № 2 — оброблюючий центр MITSUS SEIKI VR-5A, початкова ціна — 261000 грн. 00 коп. в т. ч. ПДВ; лот № 3 — оброблюючий центр MITSUS SEIKI VR-5A, початкова ціна — 261000 грн. 00 коп. в т. ч. ПДВ.

Гарантійні внески учасників аукціону (5% від початкової ціни) та реєстраційний збір за реєстрацію учасників аукціону — 17 грн. перераховується на рахунок Організатора торгів: п/р 26009351680100 в АППБ «Аваль», МФО 305653, код ЄДРПОУ 26252710 до 29.07.2004 р. Заявки на участь в аукціоні приймаються до 29.07.2004 р. включно за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, 6. 48, кім. № 3, з 9.00 до 18.00 (крім вихідних). З питань ознайомлення з об'єктами та оформлення участі в аукціоні звертатися за тел. (056) 744-19-31. З технічним станом об'єктом продажу можна ознайомитися за тел. (05652) 2-40-01.

Аукціон відбудеться 03.08.04 р., об 11.00 за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, б. 48, кім. № 3.

Переможцем аукціону визнається той учасник, який запропонував найвищу ціну за об'єкт продажу. Результати публічних торгів (аукціону) оформлюються протоколом, який є підставою для укладання протягом 15 днів договору купівлі-продажу між покупцем та боржником.

Андрій Шевченко — найкращий футболіст сезону...

Починаючи з 1991 року «Голос України» проводить традиційне опитування журналістів, щоб визначити найкращого футболіста нашої країни в сезоні. Серед наших лауреатів значаться: Геннадій Литовченко, Сергій Шевченко, Ахрік Цвейба, Віктор Леоненко, Андрій Полунін, Андрій Шевченко, Сергій Ребров.

Цього разу на нашу пропозицію відгукнувся 51 журналіст. Було представлено друковані видання, інформаційні агенції, радіо і телебачення.

Учасникам запропонували назвати трьох, на їхню думку, найкращих футболістів у сезоні 2003/2004 років. Легіонерів в українському чемпіонаті до уваги не брали. У списку згадували прізвища 20 гравців.

За перше місце нараховували три очки, за друге — два, за третє — одне.

Отже, поспішаємо привітати нашого лауреата — нападника італійського «Мілана» і національної збірної України **Андрія ШЕВЧЕНКА**, який учетверте поспіль здобув першість, набравши 137 очок! 45 журналістів назвали Шевченка першим і один —другим.

Друге місце — в напівоборонця дніпропетровського «Дніпра» і збірної України **Руслана РОТАНЯ** — 37 очок (1.12.10).

Третім призером став ще один представник національної збірної і донецького «Шахтаря» **Анатолій ТИМОЩУК** — 37 очок (0.14.9).

Наступні місця посіли: **Сергій Федоров** («Динамо», Київ) і **Олександр Рикун** («Дніпро», Дніпропетровськ) — по 19 очок, **Олександр Шовковський** («Динамо», Київ) — 15, **Олег Венглинський** («Дніпро») — 13, **Андрій Воронін** («Кельн», Німеччина) — 6, **Олег Гусєв** («Динамо») — 4, **Олександр Косирін** («Чорноморець», Одеса), **Сергій Назаренко** («Дніпро»), **Сергій Ребров** («Фенербахче», Туреччина) — по 3, **Андрій Воробей** («Шахтар»), **Віктор Скрипник** («Вердер», Німеччина) — по 2, **Юрій Максимов** («Борисфен», Бориспіль), **Андрій Несмачний, Віталій Рева** (обидва — «Динамо»), **Андрій Русол** («Дніпро»), **Андрій Смалько** («Борисфен»/«Чорноморець»), **Олександр Співак** («Зеніт», Росія) — по 1.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

...І найкращий бомбардир

Дізнавшись, що журналісти — учасники традиційного опитування «Голосу України» — знову назвали його найкращим футболістом сезону, Андрій Шевченко щиро подякував за високу оцінку. І сказав, що й надалі намагатиметься високо тримати планку і в своєму клубі, і в збірній України. Цього року «Мілан» усімнадцяте у своїй історії став чемпіоном Італії. Наш лауреат зробив помітний внесок у цю перемогу. Його гідно оцінили і вболівальники, і преса, і керівники клубу.

Український форвард, забивши 24 м'ячі, став «капоканоньєрі» — найкращим бомбардиром італійської Серії А. Варто зазначити, що переважна більшість цих влучень мала вирішальне значення для «червоно-чорних». Головному конкурентові — «Ромі» —Шевченко забивав тричі. Останній із цих ударів приніс «Мілану» титул, про який Андрій мріяв давно. П'ять років він наполегливо крокував до цієї знаменної події.

— Радісно відчувати себе чемпіоном, — каже Шевченко. — А ще дуже приємно те, як дістався нам титул. Ми встановили рекорд чемпіонатів Італії, набравши 82 очки!

...А невдовзі чемпіон Італії підписав новий контракт з «Міланом» — до 2009 року. На прес-конференції, приуроченій до цієї події, Шевченко сказав:

— Цей контракт дуже важливий для мене. В «Мілані» я провів п'ять щасливих років. Хотів би залишитися в команді до завершення своєї кар'єри. Сподіваюся, наступна п'ятирічка буде також цікава для мене. Чудово грати в команді, котра ставить перед собою найвищу мету.

— Ваші результати високі. А чи не час уже й «Золотого м'яча» отримати?

— Для здобуття цього призу треба ще й вдало грати за національну збірну. Тому спочатку ми маємо потрапити до фінальних турнірів світових та європейських чемпіонатів. Щоб це стало реальністю, робитиму все від мене залежне.

...У «Мілані» з радістю сприйняли новину про новий контракт Шевченка. Ось як її прокоментували посадовці, тренери і гравці клубу.

Карло Анчелотті, тренер:

— Шевченко — висококласний футболіст. Тепер він отримав можливість розкрити в «Мілані» весь свій потенціал. Ми дуже щасливі, що Шева залишається у нас.

Сільвано Рамаццоне, менеджер клубу:

— Чудова новина. Хочу привітати і «Мілан», і Андрія. Цей контракт одразу припинив чутки про перехід Шевченка до лондонського «Челсі». Це налаштовує нас на оптимістичну хвилю. Тепер, сподіваюся, Андрій завершуватиме кар'єру саме в «Мілані».

Алессандро Костакурта, оборонець:

— У нашій команді грає чудовий форвард. Андрій уже зробив величезний внесок в успіхи клубу. Ми всі любимо його не лише як гравця, а й як людину...

До сказаного, либонь, варто додати, що на всіх матчах «Мілана» на трибунах стадіонів майорять державні прапори України. Це на честь нашого славного співвітчизника Андрія Шевченка. Коментарі тут, гадаємо, зайві...

«Гонки на птахах» з в'їздом на Олімпіаду

Учора в Києві підбивали підсумки першого всеукраїнського конкурсу дитячого малюнка «VISA: олімпійські фантазії», який стартував торік у грудні. За задумом організаторів — міжнародної платіжної системи «VISA» і ПриватБанку — дві тисячі учасників конкурсу відобразили своє бачення того, як Олімпійські ігри зможуть поліпшити майбутнє.

Дипломантами конкурсу стали 23 школярі. А головний приз — путівку на літні Олімпійські ігри — здобула 12-річна Сніжана Кульшун із Дніпропетровщини. До слова, її вчителька з малювання Світлана Малинська із зроблених дівчинкою ескізів запропонувала надіслати на конкурс саме «Гонки на птахах», де діти у райдужних хмарах верхи на лебедях.

У серпні цього року Сніжана разом з татом Володимиром **(на знімку)** вирушить до Афін, де «VISA International» — спонсор Олімпійських ігор — підготувала захопливу програму для кращих маленьких майстрів пензля із різних країн світу.

Людмила ОПАНАСЕНКО.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Перший фіналіст — господарі

Футбол. Португалія. Євро-2004. Фінальна частина. Матч 1/2 фіналу. 30 червня.

Португалія—Нідерланди. 2:1. Лісабон. «Жозе Альваладе». 46 679 глядачів. **Арбітр** — Андерс Фриск (Швеція). **Голи:** Роналду, 26, Маніше, 58 — Андраде, 63, у власні ворота.

Португальці переважали нідерландців за основними показниками (удари — 12:7, удари в рамку — 7:1, кутові — 9:2), створили багато гострих моментів.

А от підопічні Діка Адвокаата, серед яких було чимало знаних майстрів, цього разу нічого путнього не створили. Одне слово, господарі перемогли красиво і цілком заслужено.

В Одесі очікується шторм, суперкубковий...

Як відомо, новий футбольний сезон в Україні стартує 10 липня матчем за Суперкубок України, який пройде в Одесі між чемпіоном країни київським «Динамо» та володарем національного Кубка донецьким «Шахтарем». Учора відбулася презентація цієї події і самого призу.

ОПИТУВАННЯ

Хто за кого?

Бадешко Андрій (прес-служба ФК «Шахтар», Донецьк) — Шевченко, Тимощук, Скрипник

Браницький Віктор («Голос України») — Шевченко, Федоров, Ротань

Валерко Валерій («Вечірній Київ») — Шевченко, Ротань, Максимов

Валерко Олесь («Київська правда») — Шевченко, Ротань, Гусєв

Васильков Микола (канал СТБ) — Шевченко, Рикун, Тимощук

Вацко Віктор (телеканал «Інтер») — Шевченко, Тимощук, Ротань

Виштак Олександр (телеканал «1+1») — Шевченко, Тимощук, Федоров

Волобуєв Михайло (Асоціація спортивних журналістів України) — Шевченко, Ротань, Косирін

Галушко Лев (ТРК «Україна», Донецьк) — Шевченко, Воробей, Федоров

Герасименко Михайло (радіо «Ера») — Шевченко, Федоров, Тимощук

Гливинський Олександр («Новий канал», телепрограма «Гол») — Шевченко, Ротань, Косирін

Дерепа Сергій (НТКУ, ТО «Спорт») — Шевченко, Ротань, Венглинський

Джулай Дмитро (НКУ «Поверхность») — Федоров, Шовковський, Русол

Ільченко Дмитро («Спорт-Экспресс», Київ) — Шевченко, Венглинський, Косирін

Кадемін Роман («Інтер») — Шевченко, Рикун, Венглинський

Карман Юрій («Команда») — Шевченко, Воронін, Шовковський

Кисельов Едуард («Спорт-арена», Донецк) — Шевченко, Рикун, Тимощук

Клейцун Сергій (ТРК «Київ») — Шевченко, Ребров, Венглинський

Коберський Микола (прес-служба ФК «Оболонь», Київ) — Шевченко, Венглинський, Федоров

Козаченко Євген («Динамо-Київ» ТБ) — Шевченко, Рикун, Тимощук

Корзаченко Юрій («Киевские ведомости») — Шевченко, Шовковський, Федоров

Лінник Ігор («Весь спорт») — Шевченко, Ротань, Воронін

Максимов Максим («Радіо Свобода») — Шевченко, Тимощук, Ротань

Малишев Юрій (прес-служба ПФЛ) — Шевченко, Ротань, Скрипник

Маргієв Олексій («Новий канал») — Шевченко, Шовковський, Ротань

Меженський Руслан («Комсомольская правда») — Гусєв, Тимощук, Ротань

Метревелі Михайло («Спорт-TV», програма «Футбол в лицах», Донецьк) — Шевченко, Тимощук, Несмачний

Мірошниченко Ігор (ICTV) — Воронін, Шевченко, Рикун

Мейзус Станіслав (прес-служба ФК «Ворскла-Нафтогаз», Полтава) — Шевченко, Ротань, Федоров

Мороз Геннадій (телеканал «Тоніс») — Шевченко, Ротань, Рикун

Моторний Микола («Український футбол») — Ротань, Тимощук, Шовковський

Назаркевич Юрій (прес-служба ФК «Карпати», Львів) — Шевченко, Венглинський, Тимощук

Несенюк Микола («День») — Шевченко, Шовковський, Ротань

Новобранець Валерій («Команда») — Шевченко, Ротань, Ребров

Никоненко Валерій (НТКУ, ТО «Спорт») — Шевченко, Тимощук, Співак

Ожогін Віктор (НТКУ, ТО «Спорт», Дніпропетровськ) — Шевченко, Рикун, Тимощук

Пелін Дмитро (прес-служба ФК «Дніпро», Дніпропетровськ) — Шевченко, Рикун, Ротань

Полховський Сергій (прес-служба ФК «Динамо», Київ) — Шовковський, Федоров, Венглинський

Рекунов Валерій («2000») — Шевченко, Тимощук, Ротань

Сай Юрій («Факти») — Шевченко, Ротань, Рикун

Семененко Олексій (прес-служба ФК «Динамо», Київ; телекоментатор) — Шевченко, Федоров, Венглинський

Случевський Семен (телеканал НТВ) — Шевченко, Тимощук, Рикун

Франков Артем («Футбол») — Шевченко, Тимощук, Ротань

Фришко Олександр («Футбол») — Шевченко, Шовковський, Тимощук

Хоменко Віктор («Голос України», Сімферополь) — Шевченко, Тимощук, Назаренко

Шахов Андрій («Футбол») — Федоров, Шевченко, Тимощук, Рикун

Шеруб Костянтин («Днепр вечерний», Дніпропетровськ) — Шевченко, Рикун, Тимощук

Щербак Юрій (Укрінформ) — Шевченко, Назаренко, Тимощук

Щербачов Валентин (ТРК «Спорт-Україна») — Шевченко, Венглинський, Рева

Юріс Юрій («Спорт-экспресс», Донецьк) — Шевченко, Тимощук, Ротань

Янголь Анатолій (прес-служба ФФУ) — Шевченко, Ротань, Смалько.

Убив під час виконання?

«Менти» не тільки б'ють затриманих, гендлюють наркотиками, беруть хабарі й грабують банкомати (про це «ГУ» писав). Дехто із стражів порядку стріляє. Не по мішенях, а у спини громадян.

Нещодавно затримали оперуповноваженого карного розшуку (зрозуміло, уже колишнього), який застрелив мешканця райцентру Броди. Як там опинився рівненчанин зі зброєю — з'ясовувати слідчому прокуратури. Відомо одне: міліціонер за десять років служби одержав десять стягнень. За результатами атестації його мали звільнити. Не встигли, на жаль.

А працівника Львівського УБОЗу, який убив Руслана Ю. у Миколаївському районі ще 1999-го, меч правосуддя так і не торкнувся. Кримінальна справа кілька разів провадженням припинялася, чотири рази поновлювалася судом і прокуратурою. Щоразу органи погоджувалися з потерпілим батьком Ю.: має місце фальсифікація і підробка з боку слідчої прокуратури Ф. Але це, даруйте, вже не міліцейська історія, а прокурорська. До речі, не менш цікава...

На вимогу батька, справу було передано до Закарпатської облпрокуратури. Туди я виїжджав, щоб довідатися, чим і як Руслан загрожував УБОЗівцю, який застосував зброю на ураження. У прокуратурі мене ознайомили з версією слідства і дали зрозуміти, що справу буде вже вкотре закрито. Отже, як твердить слідчий, Ю. мав намір з'ясувати відносини з громадянкою Б., котра заборгувала йому певну суму. Вона повідомила в міліцію про майбутній нібито рекет, просила захистити. Міліція влаштувала засідку в будинку, впевнена, що прийде досвідчений здирник.

— Це необгрунтоване припущення, що перейшло пізніше у цинічне абсурдне обвинувачення сина, — казав мені Леонтій Ю. — Я, полковник міліції, знаю, чим жив Руслан. Правоохоронці, напускаючи туману, виправдовували незаконне застосування зброї колегою.

А він скористався нею двічі: у будинку, куди прийшов (без зброї, зважте) Руслан, і на вулиці, де стріляв у спину пораненого хлопця, що втікав.

— Пістолета в сина не було, — стверджує потерпілий, посилаючись на показання свідків, понятих, судмедексперта. — Зброю, до речі, зареєстровану, газову, Руслан залишив у машині.

На місці трагедії пістолет не зафіксований ані пам'яттю очевидцем, ані фотоапаратом, ані протоколом. В останньому, втім, зброя згадується. Але без необхідних у цих випадках подробиць — без номера, року випуску, інших подробиць. Поняті цього протоколу не підписували, що дає підстави батькові говорити про фальсифікацію й підробку.

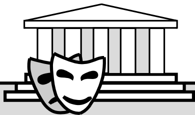
Чого тільки не зробиш заради порятунку честі міліцейського мундира! Гадаю, у випадку з рівненським стрільцем усі буде інакше. Простіше. По-перше, він відразу зізнався. По-друге, порушник дисципліни — це вам не О., який служив зразково.

І все-таки не приведи Боже бути в ролі того, хто стріляє в спину.

Ні виправдання, ні честі, ні слави. Хіба що камінь на душі на все життя, що залишилося. Чи ж це не найбільше покарання?

Іван ІЛЛЯШ.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

5+2

РЕПОРТАЖ

Як купували мистецтво

Подія, анонсована нами минулого тижня, відбулася! Це — «День мецената», а простіше — аукціон творів мистецтва

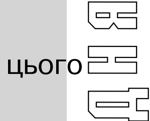
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Мета шляхетна: виручити гроші на відновлення колекції актуального мистецтва Національного художнього музею в Києві. Аукціон якраз і проводився в недобудованому корпусі цього музею. Свої твори безоплатно представили для продажу найвідоміші майстри: Олесь Санін, Юрій Ілленко, Роман Віктюк, Андрій Жолдак, Юрій Андрухович, Ілля Чичкан та інші. На аукціоні мали злитися в єдиному пориві меценати й художники. Потрапити сюди міг не кожний. Очікували представників бізнес-еліти й політики, тому пускали лише за запрошеннями. Утім, меценати себе не афішували. Майнув, скажімо, пан Рабінович, навіть щось придбав, але кланятися не вийшов. Із творами теж накладка: із 86 оголошених було представлено небагато (не було робіт Романа Віктюка, Андрія Жолдака, Дмитра Богомазова). Пояснили: вони вже знайшли свого покупця.

Отже, стартова ціна — 100 євро (650 гривень). Що купили на аукціоні? Попит мали фотокадри з фільму «Мамай» (пішли за 700 гривень), з «Молитви за гетьмана Мазепу» (купили за стартову ціну). Узагалі стартова ціна виявилася тут найприйнятнішою. Ажіотаж спричинили лоти Юрія Андруховича й Іллі Чичкана. За рукопис Андруховича якийсь поціновувач літератури намагався віддати одяг, знявши з себе піджак і сорочку. Ведучий зауважив, що більш як на 100 гривень одяг не тягне. Після гарячих торгів рукопис пішов за 1100 гривень. Ілля Чичкан винахідливо продавав свій автопортрет: став поряд з ним! І два Чичкани допитливо дивилися на публіку. Хто, мовляв, нас купить?! Купили за ті самі 1100 гривень. Коли лоти розійшлися, з'ясувалося, що за вісім з них власники так і не розплатилися. Виручена від аукціону сума становила 7400 гривень.

Вероніка ПРИХОДЬКО.

На знімку: на аукціоні — робота фотомайстра Віктора Марущенка з Чорнобильського циклу.

цього дня

2 ЛИПНЯ

■ 1499 р. Мореплавець Америго Веспуччі відкрив дельту Амазонки. ■ 1839 р. Народився живописець Костянтин Маковський. ■ 1895 р. Помер історик та громадський діяч Михайло Драгоманов. ■ 1900 р. Політ першого цеппеліна — дирижабля конструкції графа Фердинанда Цеппеліна. ■ 1930 р. Раднарком України прийняв постанову про державне нормування заробітної плати. ■ 1942 р. Радянські війська залишили Севастополь. ■ 1956 р. В СРСР створено Комітет молодіжних організацій. ■ 1976 р. У Києві відкрито пам'ятник розстріляним у Бабиному яру.

Танцювальна райдуга «Артека»

Дитячий театр-студія «Абра» з Кам'янця-Подільського на Хмельниччині три тижні червня загоряв у Міжнародному дитячому таборі «Артек». Це була нагорода, яку колектив отримав як переможець Всеукраїнського конкурсу танцювальних колективів та вокалістів, що його проводить табір у березні.

Біля моря в «Абри» народилося вісім нових композицій, одну з яких керівник театру-студії Лілія Пашинська назвала «Кольоровою райдугою «Артеку». Талановитих кам'янчан запросили і на Другий міжнародний фестиваль юнацької творчості «Казкова Ялта», де танцюристи підкорили серця глядачів.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

КІНО

«Водій для Віри»

прийшов перший у чотирьох номінаціях фестивалю «Кінотавр»

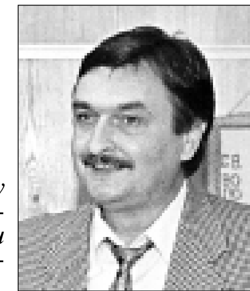
Дитячий санаторій, розташований у кримському селищі з назвою Алсу (чиста вода), перетворився на генеральську дачу. Там знімали спільний проект каналу «1+1» і продюсерський центр Ігора Толстунова — кінокартину «Водій для Віри». Режисер фільму добре відомий глядачам — постановник «оскарівського» номінанта 2001 року «Злодій» Павло Чухрай.

Події фільму розгортаються 1962 року, коли генерал Сєров (Богдан Ступка) після термінового виклику до Москви повертається до себе додому, на дачу, розташовану неподалік закритого тоді міста Севастополя. Разом з ним приїжджає молодий сержант-водій (Ігор Петренко), який щойно розпочав службу в генерала. Віктор (таке ім'я водія) із задоволенням обживається на дачі, легко прихиляючи до себе її мешканців. Єдина людина, котра не приховує своєї ворожості до ставного і привітного сержанта — це дочка генерала, запальна і незграбна Віра (Альона Бабенко).

Цей фільм, що одержав цьогоріч перші призи одразу в чотирьох номінаціях на фестивалі «Кінотавр», можна почасти вважати українським. Картину знімали в Україні з участю українських акторів і продюсував її вітчизняний продюсер Олександр Роднянський.

АНОНС

Дон Жуан у черзі за Гамлетом

Перший спектакль радіопроекту «Класична драматургія на Національному радіо» можна буде почути вже за місяць на Першому національному радіоканалі. Це буде «Гамлет»!

Творці проекту на чолі з **Олександром БИСТРУШКІНИМ (глава столичного департаменту культури, *на знімку*)** поставили перед собою благородну мету — відродити традицію радіопостановок, таких популярних колись, повернути слухачам «Театр перед мікрофоном». Цей радіопроект задумано на противагу засиллю в радіоефірі легкої розважальної (багато в чому недоброякісної) продукції, і насамперед він звернений до інтелігентного слухача.

Автор ідеї проекту «Класична драматургія на Першому національному радіоканалі» Олександр Биструшкін сам брав участь у першій пілотній постановці — він виступив у ролі Гамлета. Чому обрано саме «Гамлет»? Цей спектакль у постановці Станіслава Мойсеєва вже не один рік йде на сцені Київського Молодого театру. Радіоспектакль — версія цієї постановки.

Робота над радіоспектаклем тривала майже рік. Не обійшлося без труднощів і перешкод. У Степана Олексенка були проблеми з голосом, і він не зміг продовжувати роботу над роллю короля Клавдія. Ада Роговцева (королева Гертруда) довго відкладала роботу, потім і зовсім відмовилася, пославшись на зайнятість. У радіоспектаклі ми почуємо акторів Молодого й інших київських театрів. У ролі Офелії — акторка Рима Зюбіна, Клавдій — Лесь Задніпровський, Гертруда — Людмила Дементьєва, Гільденстерн — Остап Ступка.

Передбачається, що наступним спектаклем радіопроекту стане «Камінний господар» Лесі Українки.

Віка БІЛЕНЬКА.

Як бразильський карнавал...

У Херсоні закінчився VI Міжнародний фестиваль «Мельпомена Таврії». Театральне дійство почалося з карнавального ходу вулицями міста. Цього року херсонці змогли побачити вистави 11 театрів: угорського, придністровського, двох київських — «Сузір'я» і «Колесо», кримського, чернігівського, миколаївського, харківського і, звичайно, херсонського.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ,** Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою: **www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua**

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- ⓟ Платні матеріали.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописи не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Передплатна ціна: для фізичних осіб — 3,30 грн, для підприємств і організацій — 6,00 грн на місяць. Ціна в роздрібній мережі — договірна. Загальний тираж 159037.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 3011119. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:** для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos